

PA
4391
A3
1919

POLYBII HISTORIARUM
LIBER XXX

QUOAD FIERI POTUIT RESTITUTUS

S. KOPERBERG

POLYBII HISTORIARUM LIBER XXX

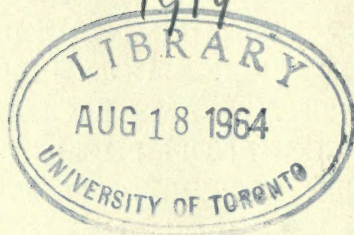
QUOAD FIERI POTUIT RESTITUTUS

DISSERTATIO INAUGURALIS, QUAM EX AUCTORI-
TATE RECTORIS MAGNIFICI CONRADI KUIPER, LITT.
CLASS. DOCT., IN FAC. LITT. PROF. ORD., NOBILIS-
SIMAE FACULTATIS PHILOSOPHIAE THEORETICAE
ET LITTERARUM HUMANIORUM DECRETO PRO
GRADU DOCTORATUS SUMMISQUE IN LITTERARUM
CLASSICARUM DISCIPLINA HONORIBUS AC PRIVILE-
GIIS IN UNIVERSITATE AMSTELODAMENSI RITE ET
LEGITIME CONSEQUENDIS PUBLICO EXAMINI SUB-
MITTET SAMUEL KOPERBERG AMSTELODAMENSIS
DIE XX MENSIS FEBRUARII ANNI MCMXIX HORA III.

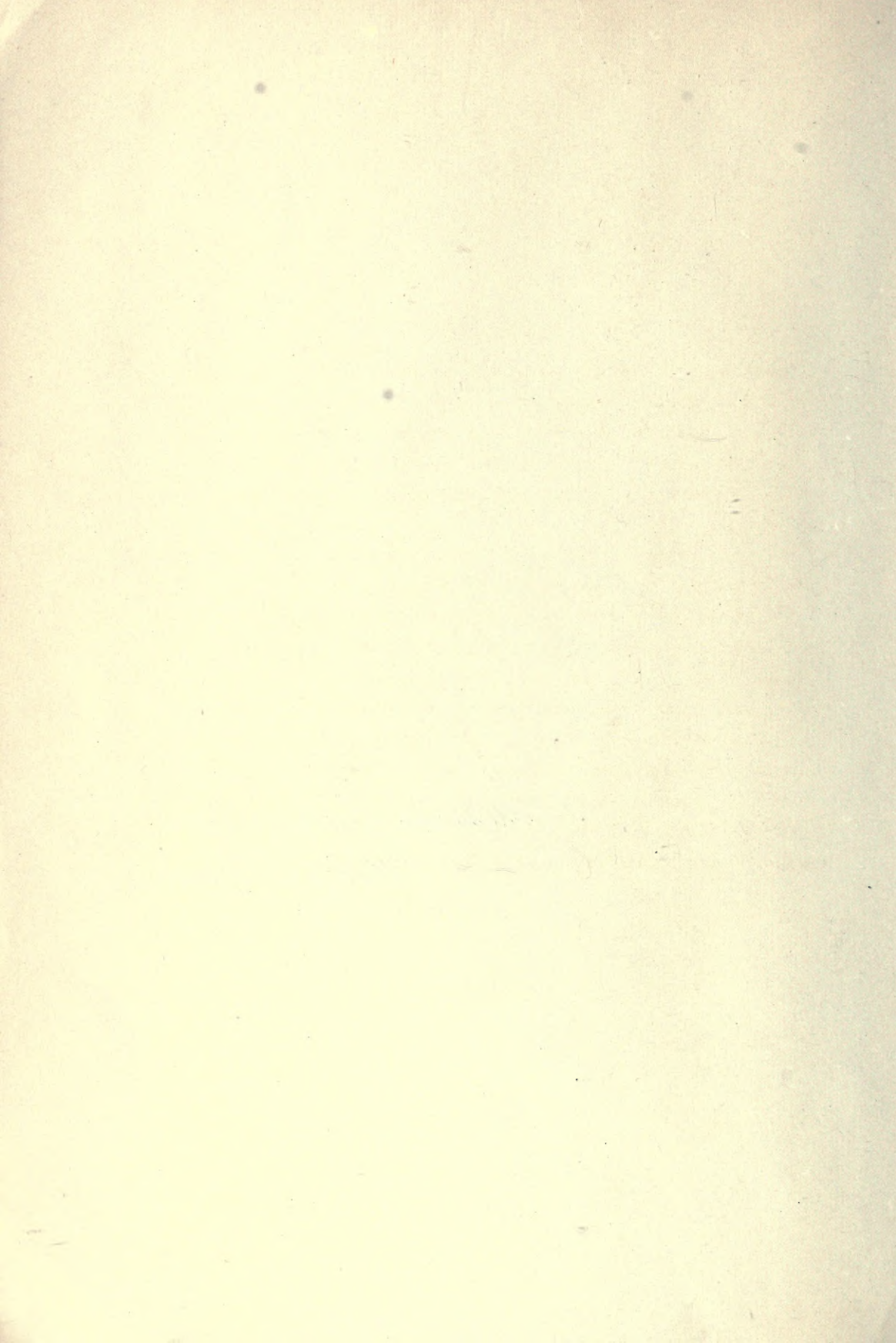
PA
4391

A3
1919

920878

*Mortuorum meorum memoriae
Uxorique dedicatum*

*Studiis meis academicis ad finem perductis gratiae mihi agenda
sunt viris clarissimis, quorum exemplum me incitavit, doctrina erudit:*

*Tibi, vir clarissime Boissevain, cui placuit, ut promotor meus
esses, quamquam mihi non contigit, ut lectionibus tuis interesssem,
cuiusque comitatem doctrinam patientiam singulae huius libelli paginae
testantur;*

*Tibi, vir clarissime Kuiper, cuius humanitatem semper grato
animo recordabor, lectiones nunquam obliviscar;*

*Tibi, vir clarissime Six, cui multa me debere profiteor discipulorum
eruditionem et in Academia et domi tuae augenti;*

*Vobis, van Melle, Valeton, Karsten, Beck C. M. V.,
quibus grati animi testimonium utinam vivis offerre licuisset;*

*Tibi, vir clarissime de Boer, ob benevolentiam mihi praestitam,
quamquam, ut institutione tua fruere, mihi non contigit.*

*Restat, ut gratias agam viris ornatissimis J. H. Kok librario,
H. M. Verheijen officinae typographicae praefecto, W. Hupser
typographo pro auxilio mihi in hoc libello edendo strenue dato.*

PRAEFATIO.

Die verlorenen Bücher des Polybios liessen sich daraus [ex Livio, Diodoro, Excerptis] zum Teil rekonstruieren. eine Aufgabe, die notwendig einmal geleistet werden muss.

Beloch apud Gercke und Norden *Einleitung in die Altertumswissenschaft* III p. 140.

Librum aliquem Polybii ex disiectis historici membris restituere ut conarer monitus a promotore v. c., opus haud ingratum libens suscepi. Quod ut recte perficerem ante omnes Nisseni notus liber *Kritische Untersuchungen über die Quellen der vierten und fünften Dekade des Livius* mihi consulendus erat.

Nissenus quantum de Polybio meritis sit, et unicuique in his rebus versanti notum est et ex eo quoque patet, quod, quae de libro Polybiano XXX restituendo disputavit, ea omnia fere recte eum disputavisse apparuit.

Recte enim vidit (l.l. p. 110 ss.) ex omnibus, qui Polybii scrinia compilaverunt, diligentissime eum secutum esse Diodorum, verba res sententias eius ita excerpisse, ut saepe *ἀπολεξῆι* eum excrimeret saepe contrahens et suo dicendi genere usus a genuinis Polybii verbis discederet; Livium autem (l.l. p. 113), quamquam complura patriae amore et arte oratoria permotus mutaverit, tamen, quod ad res attinet, testem locupletiore esse, ubicunque ei has ob causas diffidere non sit necesse; Plutarchum postremo (l.l. p. 117 s.) multo magis valere ad Livii narrationes corrigendas, quam ad ipsius Polybii verba investiganda.

Ceterorum autem (Plinii, Strabonis, Justini) tam pauca erant, quae e Polybiano fonte fluxerunt, ut de his pro certo vix quicquam affirmare liceat.

Appianum autem, a Nisseno (l.l. p. 113 ss.) dissentiens, non ex Polybio ipso, sed ex scriptore intermedio hausisse credo, cuius opinionis rationem reddidisse me spero in appendicibus. Ibi quoque omnia tractavi, de quibus aliter sentiebam ac Nisseno aliisque viris doctis visum erat, quae in adnotationibus breviter explicari non poterant.

OLYMP. 153, 1.

I. RES ITALIÆ.

A. Attalus Romæ.

Pol. XXX, 1—3 B-W.; Hu.

Liv. XLV, 19—20, 3.

Exc. Urs.⁸
79, de Boor
p. 323.

1 Ὅτι κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ-
τον ἦλθε παρὰ τοῦ βασι-
λέως Εὐμένους ἀδελφός
2 Ἄτταλος, ἔχων μὲν πρόφασιν, εἰ καὶ
μὴ τὸ κατὰ τοὺς Γαλάτας ἐγεγόνει
σύμπτωμα περὶ τὴν βασιλείαν, ὁμῶς
ἔλθειν εἰς τὴν Ρώμην ἕνεκεν τοῦ
συγχαρῆναι τῇ συγκλήτῳ καὶ τυχεῖν
τινος ἐπισημασίας διὰ τὸ συμπεπο-
λεμηκέναι καὶ πάντων εὐμενῶς σφίσι
3 μετεσχηκέναι τῶν κινδύνων τότε δὲ
καὶ διὰ τὴν Γαλατικὴν περίστασιν
ἠναγκασμένος ἦκεν εἰς τὴν Ρώμην.
4 πάντων δὲ φιλοφρόνως αὐτὸν ἀπο-
δεχομένων διὰ τε τὴν ἐν τῇ στρατείᾳ
γεγενημένην συνήθειαν καὶ διὰ τὸ
δοκεῖν εὖνον αὐτοῖς ὑπάρχειν, καὶ
γινομένης τῆς ἀπαντήσεως ὑπὲρ τὴν
προσοδοκίαν, μετέωρος ἐγενήθη ταῖς
ἐλπίσιν, οὐκ εἰδὼς τὴν ἀληθινὴν

Inter multas regum gentiumque et po- 19.
pularum legationes Attalus, frater regis
Eumenis, maxime convertit in se om- 2
nium oculos animosque. exceptus enim 2
est ab iis, qui simul eo bello milita- 5
verant, haud paulo benignius, quam
si ipse rex Eumenes venisset. adduxe- 3
rant eum duae in speciem honestae 3
res, una gratulatio conveniens in ea
victoria, quam ipse adiuvisset, altera 10
querimonia Gallici tumultus acceptae-
que cladis, qua regnum in dubium
adductum esset. suberat et secreta 4
spes honorum praemiorumque ab se-
natu, [quae vix salva pietate ei con-
tingere poterant.]

1 Ὅτι κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον] Legatio Attali anno 167 a. Chr., i. e. Olympiadis 153 primo anno, commemoratur a Livio. Polybius autem cum soleat initium novae cuiusque Olympiadis novi libri initio ponere (Wachsmuth, *Einleitung i. d. Studium d. alten Geschichte* p. 646) exordiumque cuiusque libri capere ex rebus Italiae (Nissen p. 66.) haec legatio, quippe quae ad res Italiae pertineat, initio novi libri attribuenda est. Fragmentum autem, quod in Excerptorum Urs⁸ serie praecedat, spectans ad res orientis si recte libro XXIX attributum est, fragmentum nostrum ex initio libri XXX petitum esse apparet.

1 Inter multas e. q. s.] Cf. Nissen p. 31, 274, 339. Metzung p. 6, 30. Verba et argumentum indicant Livium ex Polybio hausisse; sed, ut artes principum Romanorum velaret, sententiam Polybii depravat.

15-16 quae—poterant.] His verbis Attalus Romam venisse indicatur, ut fratrem regno pelleret aut certe partem regni acciperet; apud Polybium autem τινὸς ἐπισημασίας causa Attalus venit.

Pol. XXX, 1—3 B-W.; Hu.

Liv. XLV, 19—20, 3.

- 5 αἰτίαν τῆς ἀποδοχῆς. διὸ καὶ παρ' ὀλίγον ἤλθε τοῦ λυμήνασθαι τὰ σφέ-
τερα πράγματα καὶ τὴν ὅλην βασι-
6 λείαν. τῶν γὰρ πλείστον Ῥωμαίων ἀπηλλοτριωμένων τῆς τοῦ βασιλέως 5
Εὐμένους εὐνοίας καὶ πεπεισμένων αὐτὸν πλάγιον ἐν τῷ πολέμῳ γεγονέ-
ναι, λαλοῦντα τῷ Περσεῖ καὶ τοῖς καιροῖς ἐφεδρεύοντα τοῖς κατ' αὐτῶν,
7 ἔνιοι τῶν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν λαμβάνον- 10 [erant enim quidam Romanorum quo-
τες εἰς τὰς χεῖρας τὸν Ἄτταλον παρε- que non boni auctores, qui spe cupi-
κάλλουν τὴν μὲν ὑπὲρ τἀδελφοῦ πρεσ- ditatem eius elicerent: eam opinionem 5
βείαν ἀποδέσθαι, περὶ δ' ἑαυτοῦ de Attalo et Eumene Romae esse
8 ποιῆσθαι τοὺς λόγους· βούλεσθαι tamquam de altero Romanis certo
γὰρ αὐτῷ τὴν σύγκλητον συγκατα- 15 amico, altero nec Romanis nec Persei
σκευάζειν ἰδίαν ἀρχὴν καὶ δυναστείαν fido socio. itaque vix statui posse, 6
διὰ τὴν ἀλλοτριότητα τὴν πρὸς τὸν utrum, quae pro se, an, quae contra
9 ἀδελφόν. ἐφ' οἷς συνέβαινε τὸν Ἄττα- inpetrabilia forent; adeo universos om-
λον ἐπὶ πολὺ μετεωρίζεσθαι καὶ συγ- 20 nia et huic tribuere et illi vero negare.
κατανεύειν ἑν ταῖς κατ' ἰδίαν ὁμι- eorum hominum, ut res docuit, Atta- 7
λίας τοῖς εἰς τοῦτο τὸ μέρος αὐτὸν lus erat, qui, quantum spes spon-
10 παρορμῶσιν. τέλος δὲ πρὸς ἐνίους disset; cuperent, ni unius amici pru-
τῶν ἀξιολόγων ἀνδρῶν συνέθετο καὶ dens monitio velut frenos animo eius
παρελθὼν εἰς τὴν σύγκλητον ποιή- 25 gestienti secundis rebus inposuisset.]
σεσθαι τοὺς περὶ τούτων λόγους. Stratius cum eo fuit medicus, ad id 8
2. Τοιαύτης δ' οὔσης τῆς διαθέσεως ipsum a non securo Eumene Romam
περὶ τὸν Ἄτταλον, ὅττευσάμενος ὁ βα- missus,

14 βούλεσθαι Ursinus, βουλεύεσθαι.

20 ἐν add. Casaubonus.

24 a n i m o] cum in V post animis (sic) trium vel quattuor litterarum spatium sit, nescit Weissenborn-Heraeus, an nimis in lacuna fuerit, coll. Catulli 51, 14 *nimum-que gestis*.

10 25 erant—inposuisset.] Sententia Polybii detorta est, nam illi „quidam Romanorum non boni auctores” apud Polybium appellantur ἔνιοι τῶν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν, tum itaque—negare (§ 6) verba velata sunt, contra Polybii τὴν μὲν . . . πρεσβείαν—λόγους (12—14) nulla perspicuitate carent, nimius denique Livius dicens eorum hominum—inposuisset (§ 7); ex Polybio enim Attalum flexibilem tantum fingimus, non malum.

Pol. XXX, 1—3 B-W.; Hu.

Liv. XLV, 19—20, 3.

τὸν ἰατρὸν εἰς τὴν Ῥώμην, ὃς μεγίστην
 2 παρ' αὐτῷ πίστιν εἶχε, τὰ μὲν ὑποδεί-
 ξας, τὰ δ' ἐντειλάμενος πᾶσαν εἰσενέγ-
 κασθαι μηχανὴν πρὸς τὸ μὴ κατακο-
 λουθῆσαι τὸν Ἄτταλον τοῖς βουλο- 5
 μένοις λυμήνασθαι τὴν βασιλείαν
 3 αὐτῶν. ὁ δὲ παραγεγόμενος εἰς τὴν
 Ῥώμην καὶ λαβὼν εἰς τὰς χεῖρας τὸν
 Ἄτταλον πολλοὺς μὲν καὶ ποικίλους
 διέθετο λόγους· καὶ ἦν ὁ ἄνθρωπος 10
 4 ἔχων τι νουνεχὲς καὶ πειστικόν· μόγις
 δὲ καθίκετο τῆς προθέσεως καὶ μετε-
 κάλεσε τὸν Ἄτταλον ἀπὸ τῆς ἀλόγου
 φροῶς, θεῖς ὑπὸ τὴν ὄψιν ὅτι κατὰ
 μὲν τὸ παρὸν συμβασιλεύει τὰδελφῶν, 15
 τούτῳ διαφέρων ἐκείνου τῷ μὴ διά-
 δημα περιτίθεσθαι μηδὲ χρηματίζειν
 βασιλεύς, τὴν δὲ λοιπὴν ἴσῃν καὶ τὴν
 5 αὐτὴν ἔχων ἐξουσίαν, εἰς δὲ τὸ μέλλον
 ὁμολογουμένως καταλείπεται διάδο- 20
 χος τῆς ἀρχῆς, οὐ μακρὰν ταύτης
 (τῆς) ἐλπίδος ὑπαρχούσης, ἅτε τοῦ
 βασιλέως διὰ μὲν τὴν σωματικὴν
 ἀσθένειαν αἰεὶ προσδοκῶντος τὴν ἐκ
 τοῦ βίου μετάστασιν, διὰ δὲ τὴν 25
 ἀπαιδίαν οὐδ' εἰ βουλευθεῖη δυνα-
 μένου τὴν ἀρχὴν ἄλλῳ καταλιπεῖν

speculator rerum, quae a fratre age-
 rentur, monitorque fidus, si decedi fide
 5 vidisset.

is ad occupatas iam aures sollicitatum- 9
 que iam animum cum venisset, adgres-
 sus tempestivis sermonibus

rem prope prolapsam restituit,

aliis alia regna crevisse rebus dicendo;
 15 regnum eorum novum, nullis vetustis 10
 fundatum opibus, fraterna stare con-
 cordia, quod unus nomen regium et
 praecipuum capitis insigne gerat, om-
 nes fratres regnent. Attalum vero, qui 11
 aetate proximus [sit], quis non pro rege
 habeat? neque eo solum, quia tantas
 praesentes eius opes cernat, sed quod
 haud ambiguum sit prope diem regna-
 turum; eam infirmitatem aetatemque
 25 Eumenis esse nullam stirpem liberum
 habentis;

10 καί] γὰρ add. Buettner-Wobst, v. Fleckeis, annal. 1889, 683.

15 συμβασιλεύει Ursinus, συμβουλεύει.

22 τις add. Reiske 705 Schweighaeuser.

20 sit] add. Harant.

14-17 aliis—concordia . . . 18-21 omnes—habeat] Haec Polybius hic non habet; sed, quia non repugnant cum Polybii § 9 σπερῆσει e. q. s. et Livius illa verba non vertit, huc ab eo translata et exornata videntur, ut initium orationis Stratii inveniatur et lectores Romani certiores fiant de rebus Pergamenis; cf. Nissen p. 28.

Pol. XXX, 1—3 B-W.; Hu.

Liv. XLV, 19—20, 3.

6 οὐδέπω γὰρ ἀναδεδειγμένος ἐτύγ-
χανεν κατὰ φύσιν νίος ὢν αὐτῷ ὁ
μετὰ ταῦτα διαδεξάμενος τὴν ἀρχήν.
7 τὸ δὲ συνέχον, θαναμάζειν ἔφη πόσα
βλάπτει τοὺς ἐνεστῶτας καιρούς. με-
8 γάλην γὰρ δεῖν ἔχειν πᾶσι τοῖς
θεοῖς χάριν, εἰ συμπνεύσαντες καὶ μὴ
9 γνώμη χρώμενοι δύναιτο τὸν ἀπὸ
Γαλατῶν φόβον ἀπόσασθαι καὶ τὸν
10 ἀπὸ τούτων ἐφεστῶτα κίνδυνον. εἰ
δὲ νῦν εἰς στάσιν καὶ διαφορὰν ἤξει
πρὸς τὸν ἀδελφόν, πρόδηλον εἶναι
διότι καταστρέψει τὴν βασιλείαν καὶ
στερήσει μὲν αὐτὸν καὶ τῆς πα-
11 ρούσης ἐξουσίας καὶ τῆς εἰς τὸ μέλ-
λον ἐλπίδος, στερήσει δὲ καὶ τοὺς
12 ἀδελφούς τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς ἐν αὐτῇ
10 δυναστείας. ταῦτα δὴ καὶ τούτοις
ἕτερα παραπλήσια διατιθέμενος ὁ

necdum enim agnoverat eum,
qui postea regnavit.
quid adtinere vim adferre rei sua¹²
sponte ad eum mox venturae?⁵
accessisse etiam novam tempestatem
regno tumultus Gallici, cui vix con-
sensu et concordia regum resisti queat;
si vero ad externum bellum domestica¹³
seditio adiciatur, sisti non posse. nec
aliud eum, quam, ne frater in regno
moriatur, sibi ipsi spem propinquam
regni erepturum. [si utraque gloriosa¹⁴
res esset, et servasse fratri regnum et
eripuisse, servati tamen regni, quae
iuncta pietati sit, potiolem laudem <fu-
tutam> fuisse. sed enimvero cum detes-

2 αὐτῷ ὁ] cum hiatu; αὐτῷ τότε ὁ
Boissevain.

6 δεῖν ἔχειν Hultsch Buettner-Wobst,
εἰδένακι Ursinus, εἶνακι.

18-19 futura[m] add. Andresen.

1 agnoverat] Nemo dubitat, quin hoc verbo vertatur ἀναδεδειγμένος; sed viri docti certant, recte necne; cf. Nissen p. 274; Niese, *Geschichte d. Griechischen u. Makedonischen Staaten* III p. 204.

15-20 p. 5 si utraque—praestitisset.] Cf. Nissen p. 26s. *im Ganzen hat er* (sc. Livius) *in dieser* (sc. oratorischen) *Beziehung . . . den Polybius bedeutend erweitert.* So . . . XLV, 19. Nec pro certo adfirmare possumus aliquid ab epitomatore recisum esse; nam, ταῦτα δὴ καὶ τούτοις (ἕτερα) παραπλήσια apud Polybium passim, ubi nihil deest (Schweigh. s. v.); et προειρημένος (Pol. c. 3, 1) Polybius „dicere amat non solum de eis, quorum nonnihil ante fecerat mentionem sed potissimum de his, quae proxime et modo nunc nominaverat” (Schw. s. v.); igitur non necessario ponendum est ab epitomatore Polybium hic contractum esse, itaque inter c. 2, 9 et c. 3, 1 quaedam deesse. Attamen fortasse Polybius incorruptus plura habuit; nam Livius c. 19, 16 Persei exitum comparat cum impiorum fratrum eventu, fabulis tradito, id est cum fati Eteoclis et Polynicis (v. Scala *die Studien des Polybius* I p. 81); novimus autem Polybium interdum ex tragoediis exempla afferre (v. Scala l. l. p. 80). Praeterea ipsum exemplum Persei ab egressione rhetorica, in qua Livius nihil nisi verba, non argumenta affert, discrepare videtur.

Pol. XXX, 1—3 B-W.; Hu.

Liv. XLV, 19—20, 3.

Στρατιός ἔπεισε τὸν Ἀτταλον μένειν ἐπὶ τῶν ὑποκειμένων.

tabilis altera res et proxima parricidio sit, quid ad deliberationem dubii superesse? utrum enim partem regni peti-¹⁵ rum esse, an totum erepturum? si par-⁵ tem, ambo infirmos distractis viribus et omnibus iniuriis pro<palam> obnoxios fore; si totum, privatumne ergo maiorem fratrem, an exulem <esse> illa aetate, illa corporis infirmitate, an <ad> ultimum¹⁰ mori iussurum?] (*egregium enim, ut fa-¹⁶ bulis traditus impiorum fratrum eventus taceatur, Persei exitum videri, qui ex fraterna caede raptum diadema in templo Samothracum, velut praesen-¹⁵ tibus dis exigentibus poenas, ad pedes victoris hostis prostratus posuerit.*) [eos¹⁷ ipsos, qui non illi amici, sed Eumeni infesti stimulent eum, pietatem constantiamque laudaturos, si fidem ad²⁰ ultimum fratri praestitisset.]

3. Διόπερ εἰσελθὼν εἰς τὴν σύγκλητον ὁ προειρημένος συνεχάρη μὲν ἐπὶ τοῖς γεγονόσιν καὶ περὶ τῆς καθ' αὐτὸν εὐνοίας καὶ προθυμίας, ἣν παρέσχετο κατὰ τὸν πρὸς Περσέα²⁵ πόλεμον, ἀπελογίσατο παραπλησίως δὲ καὶ περὶ τοῦ πέμψαι προεσβεντίας τοὺς παρακαθέξοντας τὴν τῶν Γαλα-

[Haec plus valere in Attali animo.] itaque introductus in senatum gratulatus victoriam est; sua merita eo bello (*fratrisque*), [si qua erant, et

² πόλεμον, ἀπελογίσατο παραπλησίως δὲ καὶ περὶ τοῦ πέμψαι προεσβεντίας τοὺς παρακαθέξοντας τὴν τῶν Γαλα-

⁶ propalam] Weissenborn-Heraeus, pro V in fine versus.
⁸ esse] add. H. I. Müller.
⁹ ad] add. Duker.

¹⁰⁻¹⁶ egregium—posuerit.] Fortasse hic latet sententia quaedam Polybii (v. ann. antec.)

²¹⁻²² Haec—animō.] Satis supervacanea; finis orationis a Livio excogitatus.

²⁴ fratrisque.] Apud Polybium fortasse aliquid excidit; nam, quamquam non solum „in duorum substantivorum concursu, illud, quod cum κατὰ in accusativo construitur, vim habet genitivi,” (Schw. s. v. κατὰ II, 2) cf. Dem. 2, 27; 19, 2, tamen κατὰ αὐτῶν supervacaneum videtur, nisi cum contrario quodam coniunctum est. Fortasse abest, quod Livius habet in „fratrisque” et legendum est: περὶ τῆς αὐτοῦ τε καὶ Εὐμενοῦς εὐνοίας vel tale quid (de hiatu cf. B-W. in Fleckeis. annal. 1889, 671 ss. *das Zusammentreffen von καὶ und vocalisch anlautenden Eigennamen ist in beschränkter Weise gestattet*); quia autem etiam παρασχετο in παρασχοντο mutandum est, dubito.

²⁴⁻² p. 6 si qua erant—erat.] A Livio additum, fortasse ut lectores Romanos de rebus Gallaticis mox narrandis certiores faceret; cf. Nissen p. 28.

Pol. XXX, 1—3 B-W.; Hu.

τῶν ἀπόνουσαν καὶ πάλιν εἰς τὴν ἐξ
 ἀρχῆς αὐτοὺς ἀποκαταστήσοντας διὰ-
 3 θεσιν παρεκάλεσε διὰ πλειόνων. ἐποίη-
 σατο δὲ λόγους καὶ περὶ τῆς Αἰνίων
 καὶ τῆς Μαρωνειτῶν πόλεως, ἀξιῶν 5
 4 αὐτῷ δοθῆναι ταύτας ἐν δωρεᾷ. τὸν
 δὲ κατὰ τοῦ βασιλέως λόγον καὶ
 τὸν περὶ τοῦ μερισμοῦ τῆς ἀρχῆς
 5 εἰς τέλος παρεσιώπησεν. ἡ δὲ σύγ-
 κλητος ὑπολαμβάνουσα πάλιν αὐτὸν 10
 ἰδία περὶ τούτων εἰσπορεύσεσθαι,
 τοὺς τε πρεσβευτὰς συμπέμψειν ὑπέ-
 σχετο καὶ τοῖς εἰδιωμένοις δώροις
 ἐτίμησεν αὐτὸν μεγαλομερῶς ἐπηγ-
 γείλατο δὲ καὶ τὰς προειρημένας 15
 6 πόλεις δώσειν. ἐπειδὴ δὲ παραυτὰ
 τυχῶν τῶν φιλανθρώπων ὥρμησεν
 ἐκ τῆς Ρώμης οὐδὲν ποιήσας τῶν
 προσδοκωμένων, διαφενουθεῖσα τῶν
 ἐλπίδων ἡ σύγκλητος ἄλλο μὲν οὐ- 20
 7 δὲν εἶχε ποιεῖν, ἔτι δὲ κατὰ τὴν
 Ἰταλίαν ὄντος αὐτοῦ τὴν μὲν Αἶνον
 καὶ τὴν Μαρώνειαν ἠλευθέρωσεν,
 ἀθετήσασα τὴν ἐπαγγελίαν, τοὺς δὲ
 περὶ τὸν Πόπλιον Δικίννιον ἔπεμψε 25
 8 πρεσβευτὰς πρὸς τοὺς Γαλάτας. οἷς
 ποίας μὲν ἔδωκεν ἐντολὰς εἰπεῖν οὐ
 ῥάδιον, στοχάζεσθαι δ' ἐκ τῶν μετὰ
 9 ταῦτα συμβάντων οὐ δυσχερές. τοῦτο
 δ' ἔσται δῆλον ἐκ τῶν πράξεων αὐτῶν. 30

Liv. XLV, 19—20, 3.

Gallorum defectionem, quae nuper
 ingenti motu facta erat], exposuit;
 2 petit, ut legatos mitteret ad eos, quo-
 rum auctoritate ab armis avocarentur.
 his pro regni utilitate editis mandatis,
 Aenum sibi et Maroneam petit. [ita 3
 destituta eorum spe, qui fratre accu-
 sato partitionem regni petiturum cre-
 diderant, curia excessit. [ut] raro alias
 10 quisquam rex aut privatus tanto fa-
 vore tantoque omnium adsensu est
 auditus: omnibus honoribus muneri-
 busque et praesens est cultus et pro-
 ficiscentem prosecuti sunt.]

16 παραυτὰ τυχῶν τῶν Reiske, παρὰ
 τῶν τυχόντων.

9 ut] del, Gronovius.

6-14 ita destituta—sunt.] Nec Aenum et Maroneam Attalo primum datas
 mox adeptas nec legatos promissos nec mandata Licinii ullo verbo Livius
 memorat; ut senatui parcat, Polybium depravat. De Diodoro XXXI, 7 v. app. I.

B. Legatio Rhodiorum.

Polybius

Diodorus

XXX, 4-5, B-W. Hu.

a XXXI, 5, 3. Di.

b XXXI, 5, 1. Di.

c XXXI, 5, 2. Di.

4. Ἦκον δὲ καὶ παρὰ
 Ῥοδίων πρέσβεις,
 πρῶτον μὲν οἱ περὶ
 Φιλοκράτην, μετὰ
 δὲ τούτους οἱ περὶ
 Φιλόφρονα καὶ Ἀσ-
 2 τμήδην. οἱ γὰρ
 Ῥόδιοι κομισάμενοι
 τὴν ἀπόκρισιν, ἣν
 οἱ περὶ τὸν Ἀγέ-
 πολιν ἔλαβον εὐ-
 θέως μετὰ τὴν πα-
 ράταξιν, καὶ θεω-
 ροῦντες ἐκ ταύτης
 τὴν πρὸς αὐτοὺς
 ὀργὴν καὶ τὴν ἀνά-
 3 τασιν τῆς συγκλή-
 του παραντίκα τὰς
 προειρημένας πρεσ-
 βείας ἐξέπεμψαν. οἱ
 δὲ περὶ τὸν Ἀστυ-
 μήδην καὶ Φιλόφρο-
 να, κατανοοῦντες
 ἐκ τῶν ἐντεύξεων
 καὶ κοινῇ καὶ κατ'
 ἰδίαν τὴν ὑπόφρασιν

Exc. Urs & "Οτι εἰς
 19, de Boor Ῥώμην
 p. 402. παρεγέ-
 νοντο πρεσβευταὶ
 Ῥοδίων πρὸς τὰς γε-
 5 γενημένας κατ' αὐ-
 τῶν διαβολὰς ἀπο-
 λογησόμενοι. ἐδό-
 κουν γὰρ ἐν τῷ
 πρὸς Περσέα πο-
 10 λέμῳ ταῖς εὐνοίαις
 ἀποκεκλικέναι πρὸς
 τὸν βασιλέα καὶ
 προδεδωκέναι τὴν
 πρὸς Ῥωμαίους φι-
 13 λίαν.

Photius Ἄμα δὲ τού-
 p. 515. τοῖς πραττο-
 μένοις εἰς Ῥώμην
 παρεγένοντο πρεσ-
 βευταὶ Ῥοδίων, τὰς
 γεγενημένας δια-
 βολὰς κατ' αὐτῶν
 ἀπολύσασθαι ἐδό-
 κουν γὰρ ἐν τῷ
 πρὸς Περσέα πο-
 10 λέμῳ ταῖς εὐνοίαις
 ἀποκεκλικέναι πρὸς
 τὸν βασιλέα καὶ
 προδεδωκέναι τὴν
 πρὸς Ῥωμαίους φι-
 13 λίαν.

ὄρωντες δὲ

20

25

6 Φιλόφρονα] φιλο-
 κράτην Ursinus in
 marg. codicis sui e
 Liv. XLV, 25, 5; v.
 Ullrich 77 s.

16 ἀνάτασιν Ca-
 saubonus, ἀνάστασιν.

Polybius

Diodorus

XXX, 4-5, B-W. Hu.

a XXXI, 5, 3. Di.

b XXXI, 5, 1. Di.

c XXXI, 5, 2. Di.

καὶ τὴν ἀλλοτριότη-
τα τῶν ἀνθρώπων
τὴν πρὸς αὐτούς, εἰς
ἀθυμίαν ὀλοσχερῇ
καὶ δυσχορησίαν

τὴν ἀλλοτριότη-
τα
τὴν πρὸς αὐτούς, εἰς
ἀθυμίαν

μηδὲν δὲ ἀνύοντες
ὦν ἐπρέσβευον, εἰς
ἀθυμίαν

4 ἐνέπιπτον. ὡς δὲ καὶ
τῶν στρατηγῶν τις
ἀναβάς ἐπὶ τοὺς ἐμ-
βόλους παρεκάλει
τοὺς ὄχλους ἐπὶ τὸν
κατὰ Ῥοδίων πόλε-

ἐνέπιπτον. ὡς δὲ καὶ
τῶν στρατηγῶν τις
συναγαγὼν ἐκκλη-
σίαν παρεκάλει τὰ
πλήθη πρὸς τὸν κα-
τὰ Ῥοδίων πόλεμον,

5 ἐνέπιπτον,

5 μον, τότε δὴ παν-
τάπασι ἐξω τοῦ
φρονεῖν γενόμενοι
διὰ τὸν περὶ τῆς
πατρίδος κίνδυνον
εἰς τοιαύτην ἤλθον
διάθεσιν ὥστε καὶ
φαιὰ λαβεῖν ἱμάτια
καὶ κατὰ τὰς παρα-
κλήσεις μηκέτι πα-
ρακαλεῖν μηδ' ἀξι-
οῦν τοὺς φίλους,
ἀλλὰ δεῖσθαι μετὰ
δακρῶν μηδὲν ἀν-
ήκεστον βουλευ-
σασθαι περὶ αὐτῶν.

τόθ' ὀλοσχερῶς δεῖ-
σαντες

περὶ τῆς 15

πατρίδος
εἰς τοιαύτην ἤλθον
κατάπληξιν ὥστε
πένθιμον ἀναλα-
βεῖν ἐσθῆτα, κατὰ
20 δὲ τὰς ἐντεύξεις τῶν
φίλων μηκέτι παρα-
καλεῖν μηδὲ ἀξιοῦν,
ἀλλὰ δεῖσθαι μετὰ
δακρῶν μηδὲν ἀν-
ήκεστον περὶ αὐ-
τῶν βουλευέσθαι.

καὶ μετὰ δακρῶν
ἐποιοῦντο τὰς ἐν-
τεύξεις.

6 μετὰ δὲ τινὰς ἡμέ-
ρας εἰσαγαγόντος

εἰσαγαγόντος δὲ αὐ-

εἰσαγαγόντος δὲ αὐ-

30

20 παρακλήσεις] ἐν-
τεύξεις, Wesseling et
Bekker e Diodoro; at
contra Diodorus, ver-
bo consono παρακα-
λεῖν offensus, ἐντεύξεις
in παρακλήσεις muta-
visse videtur.

22 παρακαλεῖν Ur-
sinus Polybio, παρα-
λιπεῖν.

Polybius

Diodorus

XXX, 4-5, B-W. Hu.

a XXXI, 5, 3. Di.

b XXXI, 5, 1. Di.

c XXXI, 5, 2. Di.

αὐτοὺς

τοὺς εἰς τὴν σύγ-
κλητον ἑνὸς τῶν
δημάρχων [καὶ πα-
ρακαλοῦντος] καὶ
τὸν παρακαλοῦντα⁵

τοὺς εἰς τὴν σύγ-
κλητον ἑνὸς τῶν δη-
μάρχων Ἀντωνίου,

Ἀντωνίου
τοῦ δημάρχου, καὶ
τὸν στρατηγὸν τὸν
παρακαλοῦντα πρὸς
τὸν πόλεμον κατα-
σπάσαντος ἀπὸ τῶν
ἐμβόλων, ἐποιεῖτο
τοὺς λόγους πρῶ-
τον μὲν Φιλό-
φρων, μετὰ δὲ τοῦ-
τον Ἀστυμήδης.

πρὸς τὸν πόλεμον
στρατηγὸν κατα-
σπάσαντος ἀπὸ τῶν
ἐμβόλων, ἐποιεῖτο
τοὺς λόγους.¹⁰

πρῶτος μὲν ἐποιεῖτο
τὸν ὑπὲρ τῆς πρεσ-
βείας λόγον Φιλό-
φρων, μετὰ δὲ τοῦ-
τον Ἀστυμήδης.

καὶ πολλὰ πρὸς δέ-
ησιν
εἰπόντες,

πολλὰ δὲ πρὸς δέ-
ησιν καὶ παραίτησιν
εἰπόντες, καὶ τὸ τε-

⁷ ὅτε δὴ κατὰ τὴν
παροιμίαν τὸ κύκ-
νειον ἐξηγήσαντες
ἔλαβον

¹⁵ ησιν καὶ παραίτησιν
εἰπόντες, καὶ τὸ τε-
λευταῖον κατὰ τὴν
παροιμίαν τὸ κύκ-
νειον ἤσαντες,

ησιν καὶ παραίτησιν
εἰπόντες καὶ τὸ τε-
λευταῖον κατὰ τὴν
παροιμίαν τὸ κύκ-
νειον ἤσαντες, μέ-
λος, μόγις ἔλαβον

ἀποκρίσεις τοιαύτας,
δι' ὧν τοῦ μὲν ὀλο-
σχεροῦς φόβου τοῦ

ἀποκρίσεις
δι' ὧν τοῦ μὲν ὀλο-
σχεροῦς φόβου

ἀποκρίσεις,
δι' ὧν τοῦ μὲν ὀλο-
σχεροῦς φόβου

Exc. Mai. Οὔτοι
356. Bois- δὲ πολλὰ
sevain p. πρὸς δέ-
372. ησιν καὶ παραίτησιν
εἰπόντες καὶ τὸ τε-
λευταῖον κατὰ τὴν
παροιμίαν τὸ κύκ-
νειον ἤσαντες μέ-
λος, μόγις ἔλαβον
ἀποκρίσεις,
δι' ὧν τοῦ
φόβου

⁴ δημάρχου] τοῦ
add. Campe, sed Dio-
dorus lectionem tuetur.

³ καὶ παρακαλοῦν-
τος; del. Ursinus.

¹⁰ πρώτου] πρῶτος
Schulze e Diod., sed
discrimen non semper
observatur cf. Kühner-
Gerth II, 1 p. 275 A. 3.
Diodori autem est talia
corrigenere.

¹⁰ Lacunam indica-
vit Dindorf.

¹⁴⁻¹⁶ καὶ πολλὰ—εἰπόντες] Unde aliter atque ex Polybio haec fluxerint, non facile dicendum est; attamen Polybius plura de Astymedis oratione, cuius summa paragraphis 12—14 tradita est, hic non habuit; nec verisimile videtur orationem Philophronis, quippe qui secundas partes egerit neque ullo verbo Astymedis orationi opponatur, uberius tractatam esse.

Polybius	Diodorus		
XXX, 4-5. B-W. Hu.	a XXXI, 5, 3. Di.	b XXXI, 5. 1. Di.	c XXXI, 5, 2. Di.
κατὰ τὸν πόλεμον ἐδόκουν παραλε- 8 λύσθαι, περὶ δὲ τῶν κατὰ μέρος ἐγ- κλημάτων αὐ- τοῖς ἢ σύγκλη- τος πικρῶς καὶ βαρέως ὠνειδίσειν.	παρεί- θησαν, περὶ δὲ τῶν κατὰ μέρος ἐγ- κλημάτων 5 πικρῶς ὠνειδίσθησαν.	παρελύ- θησαν, περὶ δὲ τῶν ἐγ- κλημάτων 5 πικρῶς ὠνειδίσθησαν.	παρεί- θησαν.
9 ἦν δ' ὁ νοῦς τῆς ἀποκρίσεως τοιοῦτος, ὅτι εἰ μὴ δι' ὀλίγους ἀνθρώπους τοὺς αὐτῶν φίλους, καὶ μάλιστα δι' αὐτούς, ἤδεισαν καλῶς καὶ δικαίως ὡς 10 10 δέον ἦν αὐτοῖς χρῆσασθαι. ὁ δ' Ἀστνυμῆδης αὐτῷ μὲν ἐδόκει καλῶς εἰρηκέναι περὶ τῆς πατρίδος, οὐ μὴν τοῖς γε παρεπιδημοῦσιν οὐδὲ τοῖς οἴκοι μένουσιν 11 τῶν Ἑλλήνων οὐδαμῶς ἤρεσκεν. ἐξέβαλε γὰρ ἔγγραπτον μετὰ ταῦτα ποιήσας τὴν σύνταξιν τῆς δικαιολογίας, ἣ τοῖς πλείστοις τῶν ἀναλαμβανόντων εἰς τὰς 12 χεῖρας ἀτοπος ἐφαίνετο καὶ τελῶς ἀπίθανος. συνεστήσατο γὰρ τὴν δικαιολογίαν 15 οὐ μόνον ἐκ τῶν τῆς πατρίδος δικαίων, ἔτι δὲ μᾶλλον ἐκ τῆς τῶν ἄλλων 13 κατηγορίας. τὰ μὲν γὰρ εὐεργετήματα καὶ συνεργήματα παραβάλλον καὶ συγκρίνων τὰ μὲν τῶν ἄλλων ἐπειρᾶτο ψευδοποιεῖν καὶ ταπεινοῦν, τὰ δὲ 14 τῶν Ῥοδίων ἠῤῥξανε, πολλαπλασιάζων καθ' ὅσον οἶός τ' ἦν τὰ δ' ἁμαρτή- ματα κατὰ τοῦναντίον τὰ μὲν τῶν ἄλλων ἐξωνειδίξε πικρῶς καὶ δυσμενικῶς, 20 τὰ δὲ τῶν Ῥοδίων ἐπειρᾶτο περιστέλλειν, ἵνα κατὰ τὴν παράθεσιν τὰ μὲν οἰκεῖα μικρὰ καὶ συγγνώμης ἄξια φανῇ, τὰ δὲ τῶν πέλας ἀπαραίτητα καὶ μεγάλα τελῶς, ἐφ' οἷς ἔφη συγγνώμης τετευχέναι τοὺς ἡμαρτηκότας ἅπαντας. 15 τὸ δὲ γένος τοῦτο τῆς δικαιολογίας οὐδαμῶς ἂν πρέπειν ἀνδρὶ πολιτικῷ 16 δόξειεν, ἐπεὶ τοὶ καὶ τῶν κοινοπραγησάντων περὶ τινῶν ἀπορορήτων οὐ τοὺς διὰ φόβον ἢ πόρον μηνυτὰς γενομένους τῶν συνειδῶτων = Exc. Mai. 25 ἐπαινοῦμεν, ἀλλὰ τοὺς πᾶσαν ἐπιδεξαμένους βράσανον καὶ τιμωρίαν καὶ μηδενὶ τῶν συνειδῶτων παραίτιους γενομένους τῆς αὐτῆς συμφορᾶς, τούτους ἀποδεχόμεθα καὶ τούτους ἀνδρας ἀγαθοὺς νομίζομεν. 17 ὁ δὲ διὰ τὸν ἀδελφον φόβον πάντα τὰ τῶν ἄλλων ἁμαρτήματα τιθεὶς ὑπὸ τὴν ὄψιν τοῖς κρατοῦσιν καὶ καινοποιήσας, ὑπὲρ ὧν ὁ χρόνος εἰς λήθην ἀγνόησει τοὺς ὑπερέχοντας, πῶς οὐκ ἔμελλε δυσαρεστήσειν τοῖς ἱστορήσασιν;			

12 οἴκοι Campe, ἐκεῖ codd.; sed cum μένουσιν intellegendum non est.

17 εὐεργετήματα Schweighaeuser, ἐνεργήματα.

19 πολλαπλασιάζων Casaubonus, παραπλησιάζων.

26 πόρον scriptum sit an πόνον, non liquet sec. Boissevain, πόρον Maius Heyse, πόνου codd. exc. leg.

Pol. XXX, 4—5 B-W.; Hu. Dioid. XXXI, 5, 2 Di. Liv. XLV, 25, 5—13.

5. Τὴν δὲ προειρημένην ἀπόκρισιν [Philocrates et Astymedes principes legationis erant.] partim cum Philo- 5
οἱ μὲν περὶ τὸν Φιλοκράτην λαβόν- crate renuntiare Rhodum legationem
τες ἐξ αὐτῆς ὤρμησαν, οἱ δὲ περὶ placuit, partim cum Astymede Romae
τὸν Ἀστυμήδην αὐτόθι μένοντες παρ- subsistere, <qui>, quae agerentur, sci- 6
ήδρευον χάριν τοῦ μηδὲν αὐτοὺς 5 rent certioresque suos facerent. [in 6
λανθάνειν τῶν προσπιπτόντων ἢ
2 λεγομένων κατὰ τῆς πατρίδος. προσ- praesentia deducere ante certam diem
πεσοῦσης δὲ τῆς ἀποκρίσεως ταύτης ex Lycia Cariaque iusserunt praefec-
εἰς τὴν Ῥόδον, δόξαντες | Exc. Mai. Ὅτι τῶν ἐπιηρ- | tos.] haec Rhodum nun-
ἀπολελεύσθαι τοῦ μεγίσ- 10 357. Bois- | τημένων φό- 10 tiata, quae per se tristia
του φόβου τοῦ κατὰ τὸν | 372. βων | fuissent, quia maioris mali
πόλεμου; ἄλλα καίπερ ἐδόκουν ἀπολε- levatus erat timor, cum
ἀκμήν ὄντα δυσχερῆ ῥα- λύσθαι, τὰ δ' ἄλλα καί- bellum timuissent, in gau-
— Exc. Mai. δίως ἔφερον. περ ὄντα δυσχερῆ ῥα- dium verterunt.
3 129. Boisse- οὕτως αἰεὶ τὰ 15 δίωσ ἔφερον. ὡς ἐπί- 15
vain p. 197. -συμπτωμά- μείζω τῶν | παν γὰρ οἱ πολλοὶ διὰ τὸ
των. προσδοκω- μέγεθος τῶν προσδοκω- μένων κακῶν καταφρο-
μένων κακῶν λήθην ποι- μένων κακῶν καταφρο- νοῦσι τῶν ἐλαττόνων συμ-
4 πτωμάτων. διὸ καὶ πα- 20 πτωμάτων. 20 itaque extemplo 7
ραχοῦμα ψηφισάμενοι τῇ Ῥώμῃ coronam viginti milium aureorum de-
στέφανον ἀπὸ δισμυρίων χρυσῶν creverunt ;
καὶ καταστήσαντες πρεσβευτὴν ἅμα

2 Φιλοκράτην] Φιλόφρονα Leutsch; sed Livius lectionem tuetur.

4 τὸν] Φιλόφρονα καὶ add. v. Gelder Buettner-Wobst; sed Livius ex duabus legationibus apud Polybium non fecisset unam, si Polybius duorum principum alterius legationis nomina tradidisset.

22 δισμυρίων Schweighaeuser Nissen, quia textus Livii accuratior quam Excerptorum est, μυρίων.

5 qui] add. Gronovius.

1:2 Philocrates—erant.] Nomina legatorum a Polybio iam initio capitis 4 tradita hic demum Livius memorat (Nissen p. 275) ex duabus legationibus faciens unam.

6:9 in praesentia—praefectos.] Senatus consultum Livius ex Annalista sumpsit (Nissen l.l.) commotus obscuritate responsi principum Romanorum apud Polybium, qui hoc senatus consultum demum post Theaetum profectum (c. 5. 12) habet; vide subiecti mutationem capitis 25, 5—6.

Pol. XXX, 4—5 B-W.; Hu.

καὶ ναύαρχον Θεαίδητον ἐξέπεμπον
 θερείας ἀρχομένης ἄγοντα τὸν στέφα-
 ρον καὶ μετὰ τούτου τοὺς περὶ Ῥο-
 δοφῶντα, πειρασομένους κατὰ πάν-
 τα τρόπον συμμαχίαν συνθέσθαι 5
 5 πρὸς Ῥωμαίους. τοῦτο δ' ἐποίησαν
 βουλόμενοι <δίχα> ψηφίσματος καὶ
 πρεσβείας ἀποτυχεῖν, εἰάν ἄλλως
 δόξῃ Ῥωμαίους, δι' αὐτῆς δὲ τῆς
 τοῦ ναύαρχου προαιρέσεώς τὴν κα- 10
 τάπειραν ποιήσασθαι τὴν γὰρ ἐξου-
 σίαν εἶχε ταύτην ὁ ναύαρχος ἐκ τῶν
 6 νόμων. οὕτως γὰρ ἦν πραγματικὸν
 τὸ πολίτευμα τῶν Ῥοδίων ὡς σχεδὸν
 ἔτη τετραράκοντα πρὸς τοῖς ἑκατὸν 15
 κεκοινωνηκῶς ὁ δῆμος Ῥωμαίοις
 τῶν ἐπιφανεστάτων καὶ καλλίστων
 ἔργων οὐκ ἐπεποίητο πρὸς αὐτοὺς
 7 συμμαχίαν. τίνος δὲ χάριν οὕτως
 ἐχείριζον οἱ Ῥόδιοι τὰ καθ' αὐτοὺς 20
 8 οὐκ ἄξιον παραλιπεῖν. βουλόμενοι
 γὰρ μηδένα τῶν ἐν ταῖς ὑπεροχαῖς
 καὶ δυναστείαις ἀπελπίζειν τὴν ἐξ
 αὐτῶν ἐπικουρίαν καὶ συμμαχίαν,
 οὐκ ἐβούλοντο συνδυάζειν οὐδὲ προ- 25
 καταλαμβάνειν σφᾶς αὐτοὺς ὄρκους
 καὶ συνθήκας, ἀλλ' ἀκέραιοι δια-
 μένοντες κερδαίνειν τὰς ἐξ ἐκάστων
 9 ἐλπίδας. τότε δὲ μεγάλην ἐποιοῦντο

1 Θεαίδητον Ullrich coll. XXIX, 11, 2,
 Θεαίτητον codd. formam Graecam magis
 usitatam suspectantes. Livius autem δ
 legisse videtur; et invenitur collegium
 Rhodium Ἀπολλωνιασταὶ Θεαιδῆτειοὶ Ἀστυ-
 μήδειοι (v. Gelder Geschichte der alten
 Rhodiër p. 365.)

7 δίχα Reiske, διὰ τοῦ.

28 κερδαίνειν Ursinus collato Livio,
 κερτεύειν.

Liv. XLV, 25, 5—13.

Theaedetum, praefectum
 classis, in eam legationem miserunt.

societatem ab Romanis
 ita volebant peti, ut nullum de ea re
 scitum populi fieret aut litteris man-
 daretur, quod, nisi impetrarent, maior
 a repulsa ignominia esset. praefecti 8
 classis id unius erat ius, ut agere de
 ea re sine rogatione ulla perlata posset.

nam ita 9

per tot annos in amicitia fuerant,

ut sociali foedere se cum
 Romanis non inligarent,

ob nullam
 aliam causam, quam ne spem regibus
 absciderent auxilii sui, si quid opus
 esset,

neu sibi ipsis fructus
 ex benignitate et fortuna eorum per-
 cipiendi. tunc utique petenda societas 10

1 Theaedetum] Theodotum V,
 vide iuxta.

Pol. XXX, 4—5 B-W.; Hu.

Liv. XLV, 25, 5—13.

φιλοτιμίαν, βουλόμενοι ταύτης τῆς
τιμῆς τυχεῖν παρὰ Ῥωμαίων, οὐ
κατεπειγόμενοι συμμαχίας οὐδ' ἀγω-
νῶντες ἀπλῶς οὐδένα κατὰ τὸ πα-
ρὸν πλὴν αὐτῶν τῶν Ῥωμαίων, ⁵
¹⁰ ἀλλὰ βουλόμενοι κατὰ τὴν ὑπέρθε-
σιν τῆς ἐπιβολῆς ἀφαιεῖσθαι τὰς
ὑπονοίας τῶν δυσχερές τι διανοουμέ-
¹¹ νων περὶ τῆς πόλεως. ἄρτι δὲ τῶν
περὶ τὸν Θεαίδητον καταπεπλευκό-
των, ἀπέστησαν Καύνιοι, κατελά-
βοντο δὲ καὶ Μυλασσεῖς τὰς ἐν
¹² Εὐρώμῳ πόλεις. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν
καιρὸν ἢ σύγκλητος ἐξέβαλε δόγμα
διῶτι δεῖ Κᾶρας καὶ Λυκίους ἐλευ-
¹⁵ θέρους εἶναι πάντα, ὅσους προσέ-
νειμε Ῥοδίοις μετὰ τὸν Ἀντιοχικὸν
¹³ πόλεμον. τὰ μὲν οὖν κατὰ τοὺς
Καννίους καὶ τοὺς Εὐρωμεῖς τα-
¹⁴ χέως οἱ Ῥόδιοι διωρθώσαντο· τοὺς ²⁰
μὲν (γὰρ) Καννίους Λύκωνα πέμ-
ψαντες μετὰ στρατιωτῶν ἠνάγκα-
σαν πάλιν ὑφ' αὐτοὺς τάττεσθαι,
καίτερον Κιβυρατῶν αὐτοῖς παραβοη-
¹⁵ θησάντων, ἐπὶ δὲ τὰς ἐν Εὐρώμῳ ²⁵

videbatur,

non

quae tutiores eos ab aliis faceret —
nec enim timebant quemquam praeter
Romanos —,

sed quae
ipsis Romanis minus suspectos.

sub idem ¹¹

fere tempus et Caunii descivere ab
iis, et Mylassenses Euromensium op-
pida occuparunt. (non ita fracti animi ¹²
civitatis erant, ut non sentirent, si
Lycia et Caria ademptae ab Romanis
¹⁵ forent, cetera aut se ipsa per defec-
tionem liberarent aut a finitimis oc-
cuparentur, includi se insulae parvae
et sterilis agri litoribus, quae nequa-
quam alere tantae urbis populum
posset.)

missa igitur iuventute propere ¹³

et Caunios, quamquam Cibyratarum
asciverant auxilia, coegerunt imperio
parere;

et Mylassensis Alaban-

7 ἐπιβολῆς Casaubonus, ἐπιβουλήs.

8 ὑπονοίας Ursinus collato Livio,
ἐπινοίας.

10 Θεαίδητον] vide p. 12, 1.

12 Μυλασσεῖς Ursinus, Μυλασσειs. vide
iuxta.

21 γὰρ add. Schweighaeuser.

Λύκωνα πέμψαντες Hultsch, Λύκων
ἀπέμψαντες.

¹¹ Mylassenses ²⁵ Mylassensis] ita V. Duplicis s in hac urbe (ut variant Halicarnasus et -nassus) testimonia ex titulis et libris collegit Hertz ad Gell. 1, 13, 11, quibus addit Weissenborn-Heraeus *Inscr. Gr. ad res Rom. pert. III*, 384 Μυλασσεων, papyr. Wirceburg. Hermae vol. XLI p. 107 Μύλασσεα, Herodoti 5, 21 Μυλασσεύs, Ptolemaei 5, 2, 20 Μύλασσεα al. Monetiae urbis sane simplicem s. praebent.

12-20 non ita—posset.] Fortasse ex Polybio, quia a peritior auctore, quam Livius est, narrata videntur. Nissenus quidem (p. 276) haec a Livio excogitata putat, ut contextum restitueret pro senatus consulto iam supra ex annalium scriptore laudato (cf. p. 11) hoc inserens, sed satis fuisset senatus consultum hic omittere.

De Polybio XXX, 6—9 B-W.; Hu. vide app. III.

Pol. XXX, 4—5 B-W.; Hu.

Liv. XLV, 25, 5—13.

πόλεις στρατεύσαντες ἐνίκησαν μάχη
 Μυλασσεῖς καὶ Ἀλαβανδεῖς, ἀμφοτέρων
 παραγενομένων μετὰ στρατιᾶς
 16 ἐπ' Ὀρθωσίαν. τοῦ δὲ περὶ τῶν
 Λυκίων καὶ Καρῶν δόγματος αὐτοῖς 5
 προσπεσόντος, πάλιν ἀπεσοβήθησαν
 ταῖς διανοίαις, δέξαντες μὴ ποτε
 μάταιος μὲν αὐτοῖς ἢ τοῦ στεφάνου
 δόσις γέγονε, μάταιοι δ' αἱ περὶ
 τῆς συμμαχίας ἐλπίδες. 10

densisque, qui Euromensium provin-
 ciam ademptum et ipsi coniuncto
 exercitu venerant, circa Orthosiam acie
 vicerunt.

2 Μυλασσεῖς] vide ad. Liv. p. 13, 11.

II. RES GRAECIAE.

A. Res Illyrici.

Liv. XLV, 26.

Dum haec ibi, alia in Macedonia, alia Romae geruntur, interim (in) Illyrico
 L. Anicius rege Gentio, sicut ante dictum est, in potestatem redacto Scodrae,
 2 quae regia fuerat, praesidio inposito Gabinium praefecit, Rhizoni et Olcinio,
 3 urbibus opportunis, C. Licinium. praepositis his Illyrico, reliquo exercitu in
 Epirum est profectus. ubi prima Phanote ei dedita est omni multitudine cum 15
 4 infulis obviam effusa. hinc praesidio inposito in Molossidem transgressus,
 cuius omnibus oppidis praeter Passaronem et Tecmonem et Phylacen et
 5 Horreum receptis primum ad Passaronem ducit. Antinous et Theodotus prin-

11 Romae geruntur] ed. Bas. 1531, *romaeinasiagerunt*.
 in] add. eadem.

15 Phanote ei] Weissenborn-Heraeus collato genetivo Phanotes XLIII, 23,
 1, *phanotaei*.

11 C. 26—C. 34, 9 Dum haec ibi—in Italiam traiecit] Haec omnia
 Polybio deberi universo ex eo apparet, quod de rebus Graeciae agunt (cf. Nissen
 p. 53 s.s.) et accuratam monstrant cognitionem geographicam, id, quod Polybio
 proprium esse monet Nissen p. 73.

18-p. 15, 2 Antinous—Romanis.] Quamvis Polybius de ea re iam c. 7, 2 egerit,
 tamen, quia ibi exempli solum gratia attacta est, optime suo tempore ab eo trac-
 tatum esse potest, sicut de Achaëis quoque principibus Perseo faventibus ibi exempli
 tantum gratia agit, de eisdem postea (c. 10, 8) fusius tractaturus.

Liv. XLV, 26.

cipes eius civitatis erant, insignes et favore Persei et odio adversus Romanos,
 6 iidem universae genti auctores desciscendi ab Romanis. hi conscientia privatae
 noxae, quia ipsi nulla spes veniae erat, ut communi ruina patriae opprime-
 rentur, clausurunt portas, multitudinem, ut mortem servituti praeponerent,
 7 hortantes. nemo adversus praepotentis viros hiscere audebat; tandem Theo- 5
 dotus quidam, nobilis et ipse adulescens, cum maior a Romanis metus timorem
 a principibus suis vicisset, [„quae vos rabies” inquit „agitat, qui duorum
 8 hominum noxae civitatem accessionem facitis? equidem pro patria qui letum
 oppetissent, saepe fando audivi: <qui> patriam pro se perire acum censerent,
 hi primi inventi sunt. quin aperimus portas et imperium accipimus, quod 10
 9 orbis terrarum accepit?"] haec dicentem cum multitudo sequeretur, Antinous
 et Theodotus in primam stationem hostium inruperunt atque ibi offerentes
 10 se ipsi vulneribus interfecti; urbs dedita est Romanis. simili pertinacia
 Cephalonis principis clausum Tecmonem ipso interfecto per deditionem recepit.
 11 nec Phylace nec Horreum oppugnationem tulerunt. pacata Epiro divisisque 15
 in hiberna copiis per opportunas urbes, regressus ipse in Illyricum Scodrae,
 quo quinque legati ab Roma venerant, evocatis ex tota provincia principibus
 12 conventum habuit. ibi pro tribunali pronuntiavit de sententia consilii senatum
 populumque Romanum Illyrios esse liberos iubere: praesidia ex omnibus
 13 oppidis, arcibus, castellis sese deducturum. non solum liberos, sed etiam in- 20
 munes fore Issenses et Taulantios, Dassaretiorum Pirustas, Rhizonitas, Olci-
 niatas, quod incolumi Gentio ad Romanos defecissent. Daorsis quoque im-
 munitatem dare, quod relicto Caravantio cum armis ad Romanos transissent.
 Scodrensibus et Dassarensibus et Selepitanis ceterisque Illyriis vectigal dimi-
 14 dium eius, quod regi pependissent, <impositum.> inde in tres partes Illyricum 25
 divisit. unam eam fecit, quae supra Dictam est, alteram Labeatas omnis,
 tertiam Agravonitas et Rhizonitas et Olciniatas accolaeque eorum. hac
 formula dicta [in] Illyrico ipse inde Epiri Passaronem in hiberna redit.

8 civitatem] Gronovius, *civitates*.

9 qui] add. ed. Bas. 1531.

21-22 fore—Olciniatas] ed. Bas. 1531 satis dubia, *foressenesetaudantiosdas serentiorumtirustarasinittassol ciniatas*.

22 Daorsis] sic. cum Weissenborn-Heraeo vel *Daorsiis* scribendum videtur, cf. Pauly-Wissowa *Reallexicon* s. v. Daversi, *doarseis*.

25 impositum] add. Weissenborn-Heraeus.

26 supra Dictam est] Weissenborn-Heraeus, *supradictamest*.

28 in] del. Madvig.

7-11 quae rabies—accepit?] Oratio a Livio arte rhetorica fabricata videtur.

B. Direptio Aeginii et Agassarum; iter Pauli.

Pol. XXX, 10 B-W.; Hu.

Liv. XLV, 27.

Dum haec in Illyrico geruntur, Paulus ante adventum decem legatorum Q. Maximum filium iam ab Roma regressum ad Aeginium et Agassas diripiendas 2 mittit, Agassas, quod, cum Marcio consuli tradidissent urbem petita ultro societate Romana, defecerant rursus ad Persea; Aeginiensium novum crimen 3 erat: famae de victoria Romanorum fidem non habentes in quosdam militum 4 urbem ingressos hostiliter saevierant. ad Aeniorum quoque urbem diripiendam L. Postumium misit, quod pertinacius quam finitumae civitates in armis 5 fuerant. autummi fere tempus erat; cuius temporis initio ad circumeundam Graeciam visendaque <quae> nobilitata fama maiora auribus accepta sunt, quam 10 oculis noscuntur, uti statuit. praeposito 6 castris C. Sulpicio Galo profectus cum haud magno comitatu, tegentibus latera Scipione filio et Athenaeo, Eumenis regis fratre, per Thessaliam Delphos 15 petit, inclutum oraculum. ubi sacrificio 7 Apollini factio

Ex. Mai. Ἐξ ὧν μάλιστα κατίδοι
130. Bois- τις ἂν ἅμα τὴν ὀξύτητα
sevain p. καὶ τὴν ἀβεβαιότητα τῆς
197. τύχης, ὅταν (ἂ) μάλιστ' ἂν τις αὐτοῦ 20
χάριν οἴηται διαπονεῖν, ταῦτα παρὰ
πόδας εὐρίσκηται τοῖς ἐχθροῖς κα-
2 τασκευάζων κίονας γὰρ κατεσκευάζε
Περσεύς, καὶ ταύτας καταλαβὼν
ἀτελεῖς Λεύκιος Αἰμίλιος ἐτελείωσε 25
καὶ τὰς αὐτοῦ εἰκόνας ἐπέστησεν.

inchoatas in vestibulo
columnas, quibus imposituri statuas
regis Persei fuerant,
suis statuis victor destinavit.

20 ἂ add. Geel.

24 καταλαβὼν Lucht ex καταλιπὼν
probabiliter, fieri tamen potest, ut ora-
tionis inconcinnitas eclogario debeatur
(Boissevain).

25 αὐτοῦ Lucht, ἰδίας Buettner-Wobst
auctore Hultsch, αὐτοῦ.

9 quae] add. ed. Bas. 1531.
11 Galo] V, quamquam XLIV, 37,
5 per duas „I” et Pol. XXXI, 6, 1
B.-W. (10, 1 Hu) ὁ Γάλλος; cf. Mommsen
Rhein. Mus. 16 p. 355 et Heraeus Jahrb.
f. Philol. suppl. 19 p. 623, 3.

Pol. XXX, 10 B-W.; Hu.

Liv. XLV, 27—28.

Lebadiae quoque templum Iovis Tro-⁸
 phonii adit: ibi cum vidisset os specus,
 per quod oraculo utentes sciscitatum
 deos descendunt, sacrificio Iovi Her-
 5 cynnaeque facto, quorum ibi templum
 est, Chalcidem ad spectaculum Euripi
 Euboeaeque, tantae insulae, ponte con-
 9 tinenti iunctae descendit. a Chalcide
 Aulidem traicit, trium milium spatio
 10 distantem, portum inclutum statione
 quondam mille navium Agamemnoniae
 classis, Dianaeque templum, ubi na-
 vibus cursum ad Troiam filia victima
 aris admota rex ille regum <petiit. inde
 15 Oropum> Atticae ventum est, ubi pro
 deo vates anticus colitur templumque
 vetustum est fontibus rivisque circa
 amoenum; Athenas inde, plenas qui-
 11 dem et ipsas vetustae famae, multa
 20 tamen visenda habentis, arcem, portus,
 muros Piraeum urbi iungentis, navalia,
 <monumenta> magnorum imperatorum,
 simulacra deorum hominumque, omni
 genere et materiae et artium, insignia.
 25 Sacrificio Minervae, praesidi arcis, in 28.
 urbe facto profectus Corinthum altero
 die pervenit. urbs erat tunc praeclara²
 ante excidium; arx quoque et Isthmus
 praebuere spectaculum: arx intra
 moenia in immanem altitudinem edita.³⁰

³ Suid. v. Ὁ δὲ θανμάσας τὴν τῆς
 εὐκλειῶν πόλεως θέσιν καὶ τὴν τῆς
 ἀεροπόλεως εὐκαιρίαν πρὸς τε τοὺς³⁰

28-2 p. 18 [Ὁ δὲ—τοῦτο.] Polybii frag-
 mentum agnovit Ursinus, huc rettulit
 Schweighaeuser.

14-15 <petiit. inde Oropum> add.
 ed. Bas. 1531.

¹⁹ vetustae] Koehler, cf. IX, 43, 5;
 XXXVII, 1, 7; XXXV, 12, 11, *vetustate*.

²² <monumenta> add. Crévier.

27-28 urbs—excidium] Ex auctore, qui Corinthum a Caesare restitutam
 nesciat, haec verba manasse patet, ut monet Nissen p. 276.

Pol. XXX, 10 B-W.; Hu.

ἐντὸς Ἴσθμοῦ καὶ πρὸς τοὺς ἐπιτὸς ἀπολαμβανομένους τόπους. —

⁴ Suid. v. Ἐπισημηγνάμενος δὲ τοῦ βάρου. Σικυῶνος τὴν ὀχυρότητα καὶ τὸ βάρος τῆς τῶν Ἀργείων πόλεως ἤλθεν εἰς Ἐπίδαυρον. —

⁵ Suid. v. Πάλαι μετέωρος ὦν πρὸς μετέωρος. τὴν τῆς Ὀλυμπίας θεῶν ὥρμησε. —

⁶ Suid. v. Πολύβιος Δεύκιος Αἰμί- Φειδίας. λος παρῆν εἰς τὸ τέμενος τὸ ἐν Ὀλυμπίᾳ, καὶ τὸ ἄγαλμα θεασάμενος ἐξεπλάγη καὶ τοιοῦτον εἶπεν ὅτι μόνος αὐτῷ δοκεῖ Φειδίας τὸν παρ' Ὀμήρῳ Δία μεμμηῆσθαι, διότι μεγάλην ἔχων προσδοκίαν τῆς Ὀλυμπίας μείζω τῆς προσδοκίας εὐρηκῶς εἶη τὴν ἀλήθειαν. — quisque Persei bello privatim aut publice sensisset, inquireret, ne cuius metu

Liv. XLV, 28.

scatens fontibus; Isthmus duo maria <ab> occasu et ortu solis finitima artis faucibus dirimens. Sicyonem inde et Argos, nobiles urbes, adit; inde haud parem opibus Epidaurum sed inclutam Aesculapii nobili templo, quod quinque milibus passuum ab urbe distans nunc vestigiis revolsorum donorum, tum donis dives erat, quae remediorum salutarium aegri mercedem sacraverant deo. inde Lacedaemonem adit, non operum magnificentia, sed disciplina institutisque memorabilem <incolentium>; unde per Megalopolim

Olympiam escendit. ubi et alia quidem spectanda ei visa: Iovem velut praesentem intuens motus animo est. itaque haud secus, quam si in Capitolio immolaturus esset, sacrificium amplius solito apparari iussit. ita pergrata Graecia, ut nihil eorum, quae

3-6 Ἐπισημηγνάμενος—Ἐπίδαυρον.] vide adn. antec.

15-17 Πάλαι—ὥρμησε.] Polybii fragmentum agnovit et ad L. Aemilium Paullum rettulit Valesius.

21 τοιοῦτον] i. q. illud memorabile, τοσοῦτον Dindorf Buettner-Wobst.

2 <a b> add. ed. Bas. 1531.

13-14 incolentium] M. Mueller, ac silentiam, quae delent ed. Bas. 1531 Vahlen, ut dittographum antecedentis magnificentia.

6-9 quod—erat] Haec Lachmannus p. 60 a Livio ipso addita putat; sed scriptorem Latinum ea loca tam probe nosse Nissen recto iudicio uso parum probabile visum.

20-22 Olympiam—est] De Plutarchi Aem. Paul. c. 28 vide app. V.

Liv. XLV, 28.

sollicitaret animos sociorum, Demetriadem cum <comitatu> revertit. in itinere
 7 sordidata turba Aetolorum occurrit; mirantique et percunctanti, quid esset,
 defertur quingentos quinquaginta principes ab Lycisco et Tisippo, circum-
 sesso senatu per milites Romanos, missos <ab> A. Baebio, <praefecto> praesidii,
 interfectos, alios in exilium actos esse, bonaque eorum, qui interfecti essent, 5
 8 et exulum possideri. iussis, qui arguebantur, Amphipoli adesse ipse convento
 Cn. Octavio Demetriade, postquam fama accidit traiecisse iam mare decem
 9 legatos, omnibus aliis omissis Apolloniam ad eos pergit. quo cum Perseus
 obviam Amphipoli omni solutus custodia processisset — id diei iter est —,
 ipsum quidem benigne <adlocutus est; ceterum postquam in castra ad 10
 10 Amphipolim venit, graviter increpuisse traditur C. Sulpicium, primum quod
 Persea tam procul a se vagari per provinciam passus esset, deinde quod adeo
 indulsisset militibus, ut nudare tegulis muros urbis ad tegenda hibernacula sua
 11 pateretur; referrique tegulas et refici detecta, sicut fuerant, iussit. et Persea
 quidem cum maiore filio Philippo traditos A. Postumio in custodiam misit; filiam 15
 cum minore filio a Samothrace accitos Amphipolim omni liberali cultu habuit.

1 <comitatu> add. Weissenborn-Heraeus.

4 <ab> add. Kreyssig. — <praefecto> add. Kreyssig.

10 <adlocutus>] Weissenborn-Heraeus, *locutus*.

13 militibus] ed. Bas. 1531, *milites sibi*.

1-6 in itinere—Amphipoli adesse] Nissen p. 277 Polybii c. 11 cum nostro loco confert. Rectius, si quid video, cum Livii c. 31 coniungendum erit, ubi vide.

C. Conventus Amphipoli.

Diod. XXXI, 8, 6—9 Di.

Liv. XLV, 29.

6 *Syncellus* ἐξέπεμψάν τε δέκα μὲν
Chronogr. πρεσβευτὰς ἐκ τοῦ συνε-
 p. 367 s. δρίου εἰς Μακεδονίαν, πέντε
 δὲ εἰς Ἰλλυριοὺς, οἳ καὶ πρὸς Αἰμίλιον
 Μάρκον ἐλθόντες συνείδον τὰ τεύχη 5
 Δημητριάδος πόλεως Μακεδόνων
 πρώτης καθελεῖν, Ἀμφιλόχους δὲ

1 De Diod. XXXI, 8, 1—5 vide app. VI, de Plutarchi *Aem. Paul* c. 28 app. VII, de Justino XXXIII, 2, 7 app. VIII.

Diod. XXXI, 8, 6—9 Di.

Liv. XLV, 29.

τῶν Αἰτωλῶν ἀποζευξαι, καὶ τοὺς
ἐπιφανεῖς ἄνδρας τῶν Μακεδόνων
εἰς ἓν συναγαγεῖν.

ἔνθα ἐλευθέρους
καὶ ἀφρονήτους αὐτοὺς ἀφῆκαν.

7 κατέλυσαν δὲ καὶ τὰς ἐκ τῶν με-
τάλλων ἀργύρου καὶ χρυσοῦ προσ-
όδους, διὰ τε τὸ τῶν ἐνοικούντων
ἀνεπηρέαστον καὶ ὅπως μὴ τινες 30

Ipse, ubi dies venit, quo adesse Am- 29.
5 phipoli denos principes civitatum ius-
serat litterasque omnis, quae ubique
depositae essent, et pecuniam regiam
conferri, cum decem legis circumfusa
omni multitudine Macedonum in tri-
10 bunalī consedit. adsuētis regio imperio 2
tamen novi in⟨periī⟩ formam terribilem
praebuit. tribunal, summoto aditus,
praeco, accensus, insueta omnia oculis
auribusque, quae vel socios, nedum
15 hostis victos terrere possent. silentio 3
per praeconem facto Paulus Latine,
quae senatui, quae sibi ex consilii
sententia visa essent, pronuntiavit. ea
Cn. Octavius praetor — nam et ipse
20 aderat — interpretata sermone Graeco
referebat: omnium primum liberos 4
esse iubere Macedonas, habentis urbes
easdem agrosque, utentes legibus suis,
annuos creantis magistratus; tributum
25 dimidium eius, quod pependissent regi-
bus, pendere populo Romano.

11 in⟨periī⟩ corr. Harant.

24-26 tributum—Romano.] Paulo ante a Syncello (Diod. c. 8, 4 cf. Liv. c. 18, 7) in senatus consulto memorando iam traditum et hanc ob causam hic ab eo omissum.

27-29 κατέλυσαν—προσόδους,] A Livio omissum, quoniam necessario sequebatur ex eo, quod metallorum exercendorum ius eis ademptum erat, id, quod memorat § 11.

27-3 p. 21 διὰ—ἀρχήν.] A Livio omīssa, ne vera consilia senatus patefiant; cf. Nissen p. 29; nam c. 18 ex Annalium scriptore sumptum (Nissen p. 274) colorem habet Romanis faventem.

Diod. XXXI, 8, 6—9 Di.

Liv. XLV, 29.

μετὰ ταῦτα νεωτερίζοιεν διὰ τῶν
 χρημάτων ἀνακτώμενοι τὴν Μακε-
 8 δόνων ἀρχήν. τὴν δὲ χώραν ὅλην
 διεῖλον εἰς τέσσαρα μέρη, ὧν πρῶτον
 τὰ μεταξὺ Νέστου ποταμοῦ καὶ 5
 Στρυμόνος καὶ τὰ πρὸς ἀνατολήν
 τοῦ Νέστου ἐρύματα

καὶ τὰ πρὸς
 Ἀβδηρα καὶ Μαρόνειαν καὶ Αἶνον 10
 πόλεις, πρὸς δυσμὰς δὲ τοῦ Στρυ-
 μόνος Βισαλία πᾶσα μετὰ τῆς ἐν
 τῇ Σιντικῇ Ἡρακλείας δεύτερον
 μέρος, ὅπερ ἀπὸ μὲν ἀνατολῆς
 ὀρίζει ὁ Στρυμόν ποταμός,

ἀπὸ
 δὲ δυσμῶν ὁ καλούμενος Ἄξιος
 ποταμός καὶ οἱ παρακείμενοι αὐτῷ
 τόποι

τρίτον, ὃ περιέχει κατὰ δυσμὰς 20
 μὲν ὁ Πηνειὸς ποταμός, κατὰ
 δὲ ἄρκτον τὸ λεγόμενον Βέρον
 ὄρος, προστεθέντων καὶ τινῶν τόπων
 τῆς Παιονίας,

5, 7 Νέστου] formam magis usitatam,
 quam nec Livius nec Ptol. III, 12, 6
 tuentur, Diodoro deberi facile credimus.

6 καὶ τὰ πρὸς] Livius rectius praeter,
 quia Aenus, Maronea, Abdera regionis
 trans Nessum ad orientem versae sunt.

10 Ἀβδηρα Scaliger, Ἀβδηρα.

12 Βισαλία] cf. Herod. VII, 115; Li-
 vivius adiectivo usus est sequenti Σιντικῇ
 adductus.

22 Βέρον] fortasse Βέρμιον, cf. Herod.
 VIII, 138; Strabo VII frag. 25; 26; XIV,
 5, 28.

deinde in quattuor 5
 regiones dividi Macedoniam: unam
 fore et primam partem quod agri inter
 Strymonem et Nessum sit amnem; ·
 accessurum huic parti trans Nessum 6
 ad orientem versum, qua Perseus ten-
 nuisset vicos, castella, oppida, praeter
 Aenum et Maroneam et Abdera; 10
 cis Strymonem autem vergentia ad
 occasum, Bisalticam omnem cum
 Heraclea, quam Sinticen appellant.
 secundam fore regionem, quam ab ortu 7
 Strymo amplecteretur amnis, praeter
 Sinticen Heracleam et Bisaltas, ab
 occasuque Axius terminaret fluvius,
 additis Paeonibus, qui prope Axium
 flumen ad regionem orientis colerent.
 15
 tertia pars facta, quam Axius ab 8
 oriente, Peneus amnis ab occasu cin-
 gunt; ad septentrionem Bora mons
 obicitur; adiecta huic parti regio
 Paeoniae, qua ab occasu praeter Axium

6 Nessum] vide iuxta ad Dio-
 dorum.

9 praeter] vide iuxta.

12 Bisalticam] vide iuxta.

16 Sinticen Heracleam] sic,
 non Sinticen, Heracleam, nam teste para-
 grapho 7 cis Strymonem solum Bisaltia
 et Heraclea sunt; praeterea et post Hera-
 cleam soloecum esset.

22 Bora 3 p. 22 Boram] vide iuxta.

3-10 p. 22 De Strabone VII frag. 48 vide app. IX.

13 quam Sinticen appellant.] Versionem produunt.

Diod. XXXI, 8, 6—9 Di.

ἐν οἷς καὶ πόλεις ἀξιόλογοι Ἐδεσσα καὶ Βέροια τέταρτον καὶ τελευταῖον, ὅπερ τὸ Βέρον ὄρος συνάπτει τῇ Ἠπειρῷ καὶ τοῖς κατὰ τὴν Ἰλλυρίδα τόποις. ἡγοῦντο δὲ καὶ τέσσαρες πόλεις τῶν αὐτῶν τεσσάρων μερῶν, τοῦ μὲν πρώτου Ἀμφίπολις, τοῦ δευτέρου Θεσσαλονίκη, τοῦ τρίτου Πέλλα, καὶ τοῦ τετάρτου Πελαγονία. ἐν ταύταις ἀρχηγοὶ τέσσαρες κατεστάθησαν καὶ οἱ φόροι ἡθροίζοντο.

ἐν δὲ τοῖς ἐσχάτοις τῆς Μακεδονίας τόποις διὰ τὰς τῶν παρακειμένων ἐθνῶν ἐπιβουλὰς κατέστησαν στρατιώτας.

Liv. XLV, 29.

amnem porrigitur; Edessa quoque et Beroea eodem concesserunt. quarta regio trans Boram montem, una parte confinis Illyrico, altera Epiro. capita regionum, ubi concilia fierent, primae regionis Amphipolim, secundae Thessalonicens, tertiae Pellam, quartae Pelagoniam fecit. eo concilia suae cuiusque regionis indici, pecuniam conferri, ibi magistratus creari iussit. pronuntiavit deinde neque conubium neque commercium agrorum aedificiorumque inter se placere cuiquam extra fines regionis suae esse. metalla quoque auri atque argenti non exerceri, [nec] ferri et aeris permitti. vectigal exercentibus dimidium eius inpositum, quod pependissent regi. et sale invento uti vetuit. Dardanis repentibus Paeoniam, quod et sua fuisset et continens esset finibus suis, omnibus dare libertatem pronuntiavit, qui sub regno Persei fuissent. post non impetratam Paeoniam salis commercium dedit; tertiae regioni imperavit, ut Stobos. Paeoniae deveherent, pretiumque statuit. navalem materiam et ipsos caedere et alios pati vetuit. regionibus, quae ad fines barbaris essent — excepta autem tertia omnes erant —, permisit, ut praesidia armata in finibus extremis haberent.

3 trans Boram montem] ed. Bas. 1531, *transdorsummontem*.

17 [nec] del. eadem. — ferri] eadem, fieri.

Liv. XLV, 30—31, 1.

Haec pronuntiata primo die conventus varie adfecerunt animos. libertas praeter
 2 spem data adrexit et levatum annum vectigal; regionatim commercio inter-
 ruptis ita videri lacerata <Macedonia> tamquam animali in artus alterum
 alterius indigentis distracto: adeo, quanta Macedonia esset, quam divisui
 facilis, quam se ipsa quaeque contenta pars esset, Macedones quoque igno- 5
 3 rabant. pars prima Bisaltas habet, fortissimos viros — trans Nessum amnem
 incolunt et circa Strymonem —, et multas frugum proprietates et metalla et
 opportunitatem Amphipolis, quae obiecta claudit omnes ab oriente sole in
 4 Macedoniam aditus. secunda pars celeberrimas urbes Thessalonicen <et> Cas-
 sandream habet, ad hoc Pallenen, fertilem ac frugiferam terram; maritimas 10
 quoque opportunitates ei praebent portus ad Toronen ac montem Athon
 Aeneam<que> et Acanthum, alii <ad Thessaliam> insulamque Euboeam, alii
 5 ad Hellespontum opportune versi. tertia regio nobilis urbes Edessam et
 Beroeam et Pellam habet et Vettiorum bellicosam gentem, incolas quoque
 6 permultos Gallos et Illyrios, inpigros cultores. quartam regionem Eordaei et 15
 Lyncestae et Pelagones incolunt; iuncta his Atintania et Tymphaeis et Eli-
 7 miotis. frigida haec omnis duraque cultu et aspera plaga est; cultorum quoque
 ingenia terrae similia habet. ferociores eos et accolae barbari faciunt, nunc
 8 bello exercentes, nunc in pace miscentes ritus suos. divisa itaque Macedonia
 partium usibus separatis, quanta univers<a esset,> ostendit. 20
 Macedoniae formula dicta cum leges quoque se daturum ostendisset, Aetoli 31.
 deinde citati.

2 data adrexit] ed. Bas. 1531, *datae adrekestest.* — commercio] Bekker, *mescio*; vide ad. v. 15.

3 ita] ed. Bas. 1531, *ad*; vide ad. v. 15. — <Macedonia> add. Vahlen.

5 quam se] H. I. Mueller, *etase*.

9 Thessalonicen <et>] *thessalonicen*.

11 ad Toronen ac montem] ed. Bas. 1531, *adtoroneam montem*.

12 Aeneam<que> et Acanthum] H. I. Mueller, *eneaevoanthunc*. — <ad Thessaliam> add. Harant.

14 Beroeam] *veroeam*.

15 Eordaei] Gronovius, *sordeicommerciointerruptis ita videri laceratam*, translatis huc versibus 2—3.

16-17 Atintania et Tymphaeis et Elimiotis] ed. Bas. 1531 et Palmerius, *autincaniaestrymepalisetelimo nites*.

19 ritus suos] ed. Bas. 1531, *rivos*.

20 univers<a esset] corr. Madvig.

Pol. XXX, 11—12 B-W.; Hu.

Exc. Val. 99.
 2 Roos p. 184.

11. Ὅτι Αἰτωλοὶ τὸν βίον ἀπὸ ληστείας καὶ τῆς τοιαύτης
 παρανομίας εἰώθεισαν ἔχειν. καὶ ἕως μὲν ἐξῆν τοὺς Ἕλληνας
 φέρειν καὶ λεηλατεῖν, ἐκ τούτων ἐπορίζοντο τοὺς βίους,
 3 πᾶσαν γῆν ἠγνούμενοι πολεμίαν μετὰ δὲ ταῦτα Ῥωμαίων ἐπιστάντων τοῖς
 πράγμασι κωλυθέντες τῆς ἕξωθεν ἐπικουρίας εἰς ἑαυτοὺς κατήνησαν. 5
 4 καὶ πρότερον μὲν κατὰ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον οὐκ ἔστιν ὃ τῶν δεινῶν
 5 οὐκ ἔπραξαν βραχεῖ δ' ἀνώτερον χρόνῳ γεγενημένοι τοῦ φόνου τοῦ κατ'
 ἀλλήλων ἐν ταῖς κατὰ τὴν Ἀρσινοίαν σφαγαῖς ἔτοιμοι πρὸς πᾶν ἦσαν,
 ἀποτεθηριωμένοι τὰς ψυχάς, ὥστε μηδὲ βουλήν διδοῦναι τοῖς προεστῶσι.
 6 διόπερ ἦν ἀκρισίας καὶ παρανομίας καὶ φόνου πλήρη τὰ κατὰ τὴν 10
 Αἰτωλίαν, καὶ τῶν πραττομένων παρ' αὐτοῖς ἐκ λογισμοῦ μὲν καὶ προ-
 θέσεως οὐδὲν ἐπετελεῖτο, πάντα δ' εἰκῆ καὶ φύρδην ἐπράττετο, καθαπερεὶ
 λαίλαπός τινος ἐκπεπωκνίας εἰς αὐτούς. —

Exc. Val. 100.
 2 Roos p. 184.

12. Ὅτι οἱ κατὰ τὴν Ἡπειρον παραπλήσια τούτοις ἔπραττον.
 2 ἐφ' ὅσον γὰρ οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων μετριώτεροι τῶν 15
 κατὰ τὴν Αἰτωλίαν ἦσαν, ἐπὶ τοσοῦτον ὃ προεστῶς αὐτῶν
 3 ἀσεβέστερος καὶ παρανομώτερος ὑπῆρχε τῶν ἄλλων. δοκῶ γὰρ μὴ
 γεγόνεναι μηδ' ἔσσεσθαι θηριωδέστερον ἄνθρωπον μηδ' εἰκαιότερον
 Χάροπος. —

8 Ἀρσινοῖον Valesius, ἀρσινοῖον (sine accentu), Ἀρσινοῖον Dindorf sine causa, intellegitur ager Arsinoënsis cf. Kühner-Blass I, 1, 536, 2.

17 παρανομώτερος Bekker, παρανομότατος.

18 μηδ' εἰκαιότερον Naber collato XXXII, 5, 8 B.-W. (XXXII, 20, 8 Hu), μηδὲ σκεότερον.

1-13 Ὅτι Αἰτωλοὶ—αὐτούς.] Cum fragmentum antecedens (n. 98, Roos p. 180) ex libro XXIX fluxerit (cf. app. III), fragmentum 102 (l.l. p. 185) ex libro XXXI (ei enim superscriptum est Λόγος λx), apparet fragmenta 99—101 ex XXIX aut XXX manasse; quia autem in XXIX nusquam Aetolorum mentio fit, contra in XXX bis (apud Livium XLV, 7—8; c. 31) verisimile videtur fragmentum nostrum ex altero libro depromptum esse. Cum priore Livianorum locorum Nissen p. 339 fragmentum nostrum composuit, putans, ut opinor, caedem, de qua Livius c. 28 effuse agit, eandem esse ac caedem κατὰ τὴν Ἀρσινοῖον factam, cum accipiendum non sit Ῥωμαίων ἐπιστάντων τοῖς πράγμασι brevi spatio duas eiusmodi caedes in eadem civitate perpetratas esse. At Polybium caedis iam supra a se narratae nostro loco mentionem tantum fecisse apparet, ut morum feritatem Aetolorum inde monstraret.

14-19 Ὅτι—Χάροπος] Patet hoc fragmentum cum antecedenti cohaerere.

Pol. XXX, 13 B-W.; Hu.

Liv. XLV, 31.

in qua cognitione magis utra pars Romanis, utra regi favisset quaesitum est,
 2 quam utra fecisset iniuriam aut accepisset; noxa liberati interfectores; exilium
 pulsus aequae ratum fuit ac mors interfectis; A. Baebius unus est damnatus,
 quod milites Romanos praebuisset ad ministerium caedis.
 3 hic eventus Aetolorum causae in omnibus Graeciae gentibus populisque
 eorum, qui partis Romanorum fuerant, inflavit ad intolerabilem superbiam
 animos et obnoxios pedibus eorum subiecit, quos aliqua parte suspicio
 4 favoris in regem contigerat. tria genera principum in civitatibus erant, duo,
 quae adulando aut Romanorum imperium aut amicitiam regum sibi pri-
 vatim opes oppressis faciebant civitatibus; media una (pars) utrique generi
 5 adversa libertatem leges(que) tuebatur. his (ut maior) apud suos caritas, ita
 minor ad externos gratia erat.

Exc. Urs. p. 13. Ὅτι μετὰ τὴν τοῦ Πε-
 80. de Boor σέως κατάλυσιν ἄμα τῷ
 p. 328. κριθῆναι τὰ ὅλα παντα-

15
 χόθεν ἐξέπεμπον πρέσβεις συγχα-
 ρησομένους τοῖς στρατηγοῖς ἐπὶ τοῖς
 2 γεγονόσιν. τῶν δὲ πραγμάτων ὀλο-
 σχερῶς ἐπὶ Ῥωμαίους κεκλικότων,
 ἐπιπολάζοντες διὰ τὸν καιρὸν οἱ δο- 20 secundis rebus elati Romanorum partis
 κοῦντες εἶναι φίλοι Ῥωμαίων ἐν πᾶσι
 τοῖς πολιτεύμασιν, εἰς τε τὰς πρεσ-
 βείας οὗτοι καθίσταντο καὶ τὰς ἄλ-
 3 λας χρείας. διὸ συνέδραμον εἰς τὴν
 Μακεδονίαν ἐκ μὲν Ἀχαΐας Καλ- 25 hi cum frequentes et ex Peloponneso
 λικράτης, Ἀριστόδαμος, Ἀγησίας,
 Φίλιππος, ἐκ δὲ Βοιωτίας οἱ περὶ
 4 Μνάσιππον, ἐκ δὲ τῆς Ἀκαρνανίας
 Graeciae conciliis adessent,

13 Initium fragmenti turbatum esse
 docet Nissen p. 16.

14 *κατάλυσιν*] Sequitur spatium trium
 fere litterarum in O.

19 *κεκλικότων* Ursinus, *κεκλικότων*.

10 *pars* add. Madvig.

11 *<que>* add. Wölfflin.

11 *ut maior* add. ed. Bas. 1531.

ita minor] corr. eadem, *ita maior*.

20 *elati Romanorum partis*]
 ed. Bas. 1531, *elatisromanorumimpartis*.

1-3 In qua—interfectis;] Hoc iudicium iniuriae Romanae Polybium indicat
 auctorem.

8 tria genera principum]. Vide app. III.

Pol. XXX, 13 B-W.; Hu.

Liv. XLV, 31.

- οἱ περὶ Χρέμαν, παρὰ δὲ τῶν
 Ἑπειρωτῶν οἱ περὶ τὸν Χάροπα
 καὶ Νικίαν, παρὰ δὲ τῶν Αἰτωλῶν
 οἱ περὶ τὸν Λυκίσκον καὶ Τίσιππον.
 5 ἀπάντων δὲ τούτων ὁμοῦ γενομέ- 5 implevere aures decem legatorum: [non 7
 νων καὶ πρὸς τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν 7 eos tantum, qui se propalam per vani-
 ἀμλλωμένων προθύμως, καὶ μηδε- 8 tatem iactassent tamquam hospites et
 νὸς ὑπάρχοντος ἀνταγωνιστοῦ διὰ 8 ex occulto favisse regi, qui per spe-
 τὸ τοὺς ἀντιπολιτευομένους ἀπαντας 10 cciem tuendae libertatis in conciliis ad-
 εἰκοντας τοῖς καιροῖς ἀνακεχωρη- 10 versus Romanos omnia instruxissent,
 κέναι τελέως, ἀκοντὶ κατεκράτησαν 15 nec aliter eas mansuras in fide gentes, 8
 τῆς ὑποθέσεως οἱ προειρημένοι.
 6 πρὸς μὲν οὖν τὰς ἄλλας πόλεις καὶ 9 nominiibus evocati litteris imperatoris
 τὰς ἐθνικὰς συστάσεις οἱ δέκα δι' 9 ex Aetolia Acarnaniaque et Epiro et
 αὐτῶν τῶν στρατηγῶν ἐποίησαντο 10 Boeotia,
 τὴν ἐπιταγὴν, οὗς δεήσει πορεύεσ- 20 qui Romam ad cau-
 θαι τῶν ἀνδρῶν εἰς τὴν Ῥώμην 20 sam dicendam sequerentur ;
 7 οὗτοι δ' ἦσαν ὡς ἐπίπαν οὗς ἀπέ- 25
 γραψαν οἱ προειρημένοι κατὰ τὰς
 8 ἰδίας ἀντιπαραγωγάς, πλὴν ὀλίγων
 8 τελέως τῶν ἔκδηλόν τι πεποιηκότων. 25
 πρὸς δὲ τὸ τῶν Ἀχαιῶν ἔθνος πρεσ- 25 in Achaiam

6 τὴν αἰτὴν Casaubonus, αἰτὴν τὴν.
 18-19 δι' αὐτῶν τῶν στρατηγῶν] δι' αὐτοῦ
 τοῦ στρατηγοῦ Schweighaeuser errore, vel
 hiatus obstante. αὐτοὶ οἱ στρατηγοὶ prae-
 tores sunt Graecorum, quos litteras Aemi-
 lii Pauli secum domum attulisse cum con-
 sentaneum sit, Livius aliis verbis idem
 dicit, quod Polybius. cf. etiam Polybii § 11.
 22 ἐπίπαν Dindorf, ἀπίπαν, ἀπεῖπαν.

9 favisse regi, qui] Madvig,
 favissereliqui.

13-14 animis <adversarum> par-
 tium] Wesenberg, animis aptium.

5-16 non—spectarent.] Sententiam Polybii arte rhetorica Livius exornavisse
 videtur.

14-21 De Justino XXXIII, 2, 8 vide app. X.

Pol. XXX, 13 B-W.; Hu. Diod. XXXI, 6.

Liv. XLV, 31.

βεντάς ἐξέπεμψαν τοὺς ἐπιφανεστά-
τους ἄνδρας τῶν δέκα, Γάιον Κλαύ-
9 διον καὶ Γνάιον Δομέτιον, διὰ δὲ
αἰτίας, πρῶτον μὲν εὐλαβούμενοι
τοὺς Ἀχαιοὺς μὴ ποτ' οὐ πειθαρχή- 5
σῶσι τοῖς γραφομένοις, ἀλλὰ
καὶ κινδυνεύσωσιν οἱ περὶ τὸν Καλ-
λικράτην, δόξαντες ἐξειργάσθαι τὰς
κατὰ πάντων τῶν Ἑλλήνων διαβο-
10 λὰς, ὃ κατ' ἀλήθειαν ἦν, δεύτερον 10

ex decem legatorum nu-
mero profecti duo, C. Claudius et Cn.
Domitius, ut ipsi edicto evocarent.
id duabus de causis factum, una, quod 10
fiduciae plus animorumque esse Achaeis
ad non parendum credebant et forsitan
etiam in periculo fore Callicraten et
ceteros criminum auctores delatores-
que;

altera, 11

δὲ διὰ τὸ μὴθὲν ἐν τοῖς αἰχμαλώ-
τοις γράμμασιν ἀκριβὲς εὐρησθαι 20
11 κατὰ μὴθενὸς τῶν Ἀχαιῶν. περὶ
μὲν οὖν τούτων μετὰ τινα χρόνον
ἐξέπεμπεν ὁ στρατηγὸς τὰς ἐπιστο-
λὰς καὶ τοὺς πρέσβεις, καίπερ οὐκ
εὐδοκούμενος κατὰ γε τὴν αὐτοῦ 25
γνώμην ταῖς τῶν περὶ τὸν Λυκίσκον
καὶ Καλλικράτην διαβολαῖς, ὡς ἐξ
αὐτῶν τῶν πραγμάτων ὕστερον ἐγέ-
νετο καταφανές.

cur praesentes evocarent, causa erat,
quod ex aliis gentibus principum lit-
teras deprensas in commentariis regis
habebant, in Achaeis caecum erat
crimen nullis eorum litteris inventis.

Photius Διόπερ ἰδεῖν ἔστι πα- 30
p. 515. ὅτι Ῥωμαίους τοὺς ἐπι-

5-6 πειθαρχήσωσι Schweighaeuser,
πειθαρχήσουσι.

7 κινδυνεύσωσιν Schweighaeuser, κιν-
δυνεύσουσιν

30-p. 28 6 Διόπερ—πικροδικ] Excerptum apud Photium inter Rhodiorum legationem
(Diod. XXXI, 5, 1, supra p. 7 ss.) et Persei mortem (Diod. XXXI, 9, 5, infra, ubi
vide) invenitur. Dindorfius partem putavit orationis a Catone pro Rhodiis habitae,
sine ullo argumento. Fortasse male factis principum Graecorum commotus Polybius
cum his mores Romanorum comparavit; his certe temporibus principes Graecorum
inter se accusantes et alii aliis maledicentes patriae magno opere nocuerunt; cf. porro
ἀμιλλωμένους (Pol. § 5), διαβολὰς (§ 10), διαβολαῖς (§ 11) cum ἀμιλλωμένους, ἐπιβολὰς
nostro loco.

Diod. XXXI, 6.

Liv. XLV, 31, 12—15; 32, 1—7.

φανεστάτους ἄνδρας ὑπὲρ δόξης ἀμιλλωμένους, δι' ὧν ἅπαντα σχεδὸν τὰ μέγιστα τῷ δήμῳ κατορθοῦνται. ἐν μὲν γὰρ τοῖς ἄλλοις πολιτεύμασι ζηλοτυποῦσιν ἀλλήλους, Ῥωμαῖοι δὲ ἐπαινοῦσιν. ἐξ οὗ συμβαίνει μάλιστα τοὺς μὲν πρᾶσσειν τὰ κάλλιστα τῶν ἔργων, ἀμιλλωμένους αὖξιν τὸ κοινῇ συμφέρον, τοὺς δ' ἄλλους ἀδικοδοξοῦντας καὶ τὰς ἀλλήλων ἐπιβολὰς 5 λυμαινομένους βλάπτειν τὴν πατρίδα.

- 12 Aetolis dimissis Acarnanum citata gens. in his nihil novatum, nisi quod
 13 Leucas exempta est Acarnanum concilio. quaerendo deinde latius, qui publice
 aut privatim partium regis fuissent, in Asiam quoque cognitionem extendere
 14 et ad Antissam in Lesbo insula diruendam <ac> traducendos Methymnam An- 10
 tissaeos Labeonem miserunt, quod Antenorem, regium praefectum, quo tem-
 pore cum lembis circa Lesbum esset vagatus, portu receptum commeatibus
 15 iuissent. duo securi percussi viri insignes, Andronicus, Andronici filius,
 Aetolus, quod patrem secutus arma contra populum Romanum tulisset, et
 Neo Thebanus, quo auctore societatem cum Perseo iunxerant. 15
- 32 His rerum externarum cognitionibus interpositis Macedonum rursus advo-
 2 catum concilium; pronuntiatum, quod ad statum Macedoniae pertinebat,
 senatores, quos synhedros vocant, legendos esse, quorum consilio res publica
 3 administraretur. nomina deinde sunt recitata principum Macedonum, quos
 cum liberis maioribus quam quindecim annos natis praecedere in Italiam 20
 4 placeret. id, prima specie saevom, mox apparuit multitudini Macedonum pro
 libertate sua esse factum. nominati sunt enim regis amici purpuratique, duces
 exercituum, praefecti navium aut praesidorum, servire regi humiliter, aliis
 5 superbe imperare adsueti; praedivites alii, alii, quos fortuna non aequarent,
 his sumptibus pares; regius omnibus victus vestitusque, nulli civilis animus, 25
 6 neque legum neque libertatis aequae patiens. omnes igitur, qui in aliquis
 ministeriis regiis, etiam qui in legationibus fuerant, iussi Macedonia excedere
 7 atque in Italiam ire: qui non paruisset imperio, mors denuntiata. leges
 Macedoniae dedit cum tanta cura, ut non hostibus victis, sed sociis bene
 meritis dare videretur, et quas ne usus quidem longo tempore, qui unus est
 legum corrector, experiendo argueret.

10 <ac> add. Wesenberg.

18 senatores, quos synhedros vocant.] ed. Bas. 1531. *Senatoreis-quossymdedios vocant.*

27 qui in legationibus] Kreyssig, *quimisteriislegationibus.*

18 senatores, quos synhedros vocant.] Haec ex Polybii Graecis versa esse apparet; cf. Nissen p. 277.

Diod. XXXI, 8, 8. Di.

Liv. XLV, 32.

Georg. Syncell.
Chronogr. p. 268.ἐπὶ τοῦτοις ὁ Αἰ-
μίλιος ἀγῶνας, καὶ
πότους μεγαλοπρε-
πεῖς τῷ πλήθει συν-
τάξαςAb seriis rebus ludicrum, quod ex 8
multo ante praeparato et in Asiae civi-
tates et ad reges missis, qui denun-
tiarent, et, cum circumiret ipse Grae-
ciae civitates, indixerat principibus,
magno apparatu Amphipoli fecit. nam 9et artificum omnis generis, qui ludicram artem faciebant, ex toto orbe ter-
rarum [omnis] multitudo et athletarum et nobilium equorum convenit et le-
gationes cum victimis et quidquid aliud deorum hominumque causa fieri
magnis ludis in Graecia solet, ita factum est, ut non magnificentiam tantum, sed 10
prudentiam in dandis spectaculis, ad quae rudes tum Romani erant, admirarentur.

Pol. XXX, 22 B.-W.; 14 Hu.

Athen. 14, p. 22 (14)
615^a-615^v.Δεύκιος δὲ Ἀνίκιος, καὶ αὐτὸς Ῥωμαίων στρατηγῆσας,
Ἰλλυριῶν καταπολεμησας καὶ αἰχμάλωτον ἀγαγὼν Γένθιον τὸν
τῶν Ἰλλυριῶν βασιλέα σὺν τοῖς τέκνοις, ἀγῶνας ἐπιτελῶν τοὺς ἐπινικίους
ἐν τῇ Γώμῃ παντὸς γέλωτος ἄξια πράγματα ἐποίησεν, ὡς Πολύβιος 15
ἱστορεῖ ἐν τῇ τριακοστῇ. μεταπεμφάμενος γὰρ τοὺς ἐκ τῆς Ἑλλάδος
ἐπιφανεστάτους τεχνίτας καὶ σκηρῆν κατασκευάσας μερίστην ἐν τῷ κίρκῳ
πρώτους εἰσήγεν ἀθλητὰς ἅμα πάντας. οὗτοι δ' ἦσαν Θεόδωρος ὁ
Βοιωτίος, Θεόπομπος, Ἐρμῆπιος, [ὁ] Λυσίμαχος, οἵτινες ἐπιφανέστατοι
ἦσαν. τοῦτους οὖν στήσας ἐπὶ τὸ προσκήμιον μετὰ τοῦ χοροῦ ἀυλεῖν 20
ἐκέλευσεν ἅμα πάντας. τῶν δὲ διαφορευομένων τὰς κρούσεις μετὰ τῆς
ἀρμοζούσης κινήσεως προσπέμφας οὐκ ἔφη καλῶς αὐτοὺς ἀυλεῖν, ἀλλ'

19 ὁ del. Kaibel; ὁ Λυσίμαχος Schweig-
haeser, item Θεοπομπος ὁ Ἐρμῆπιος Mei-
neke; Lysimachus tibicen Eucratis f. Boeo-
tius in titulo Delphico. (Wescher-Foucatt
n. 5) (Kaibel.)

1 ludicrum] ed. Bas. 1531, ludorum.
5 indixerat] eadem, indignato.
8 [omnis] del. ed. Bas. 1531.

1 De Plut. Aem. Paul. c. 28 vide app. XI.

12-p. 30, 16 Δεύκιος—διχλευάζειν.] Hoc fragmentum ad ipsam triumphii descriptionem pertinere putes (ut putant Schweighauser, Metzung p. 9. ss., Steigemann de Polybii Olympiadum ratione et oeconomia p. 43 s., Buettner-Wobst); at quia intellegi non potest, cur in triumphii descriptione Polybius hanc rem tam ridiculam memorare voluerit, multo rectius statuendum videtur Pauli ingenio hoc rusticitatis Romanorum exemplum oppositum esse, a Livio verbis „ad quae rudes tum Romani erant” excusatum, ut Nissen p. 102, 277 et Hultsch putant.

Pol. XXX, 22 B.-W.; 14 Hu.— Diod. XXXI, 8, 13 Di. Liv. XLV, 32, 11.
14 B.-W.; 15 Hu.

6 ἀγωνίζεσθαι μᾶλλον ἐκέλευσεν. τῶν δὲ διαπορούντων ὑπέδειξέν τις τῶν
ἐαβδούχων ἐπιστρέφαντας ἐπαγαγεῖν ἐφ' αὐτούς καὶ ποιεῖν ὡσανεὶ μάχην.
7 ταχὺ δὲ συννοήσαντες οἱ ἀθληταὶ καὶ λαβόντες * * * οἰκείαν ταῖς ἑαυτῶν
8 ἀσελγείαις μεγάλην ἐποίησαν σύγχυσιν. συνεπιστρέφαντες δὲ τοὺς μέσους
χοροὺς πρὸς τοὺς ἄκρους οἱ μὲν ἀθληταὶ φουσῶντες ἀδιανόητα καὶ δια- 5
9 φέροντες τοὺς ἀυλοὺς ἐπῆγον ἀνὰ μέρος ἐπ' ἀλλήλους. ἅμα δὲ τούτοις
ἐπικυτυπῶντες οἱ χοροὶ καὶ συνεπεισιόντες τὴν σκηρὴν ἐπεφέροντο τοῖς
10 ἐναντίοις καὶ πάλιν ἀνεχώρουν ἐκ μεταβολῆς. ὡς δὲ καὶ περιζωσάμενός
τις τῶν χορευτῶν ἐκ τοῦ καιροῦ στραφεὶς ἤρε τὰς χεῖρας ἀπὸ πυγμαῖης
πρὸς τὸν ἐπιφερόμενον ἀθλητὴν, τότε ἤδη κρότος ἐξαίσιος ἐγένετο καὶ 10
11 κραυγὴ τῶν θεωμένων. ἔτι δὲ τούτων ἐκ παρατάξεως ἀγωνιζομένων
ὀρχησθαι δύο εἰσῆγοντο μετὰ συμφωνίας εἰς τὴν ὀρχήστραν, καὶ πύκται
τέτταρες ἀνέβησαν ἐπὶ τὴν σκηρὴν μετὰ σαλπικτῶν καὶ βυκανιστῶν.
12 ὁμοῦ δὲ τούτων πάντων ἀγωνιζομένων ἄλεκτον ἦν τὸ συμβαῖνον. περὶ δὲ
τῶν τραγωδῶν, φησὶν ὁ Πολύβιος, ὅτι ἂν ἐπιβάλωμαι λέγειν, δόξω 15
τισὶ διαγλενάξειν.

epulae quoque legationi- 11
bus paratae et opulentia
et cura eadem.

20 Exc. Mai. 13° Ὅτι πρὸς τοὺς 20

358, Bois-
sevain p. θανμάζοντας
372. τὴν ἐν τῇ θε-

ἀτρῶ ἐπιμέλειαν ὁ στρα-
τηγὸς Αἰμίλιος ἀπεφῆ-
νατο τῆς αὐτῆς εἶναι 25
ψυχῆς ἀγῶνάς τε τά-
ξαι κατὰ τρόπον καὶ
τὰ κατὰ πότον

vulgo dictum ip-
sius ferebant et convi-
vium instruere et ludos
parare eiusdem esse,

Exc. Mai. 14 (15) Ὅτι τῆς |
131, Bois- | αὐτῆς ψυχῆς 25
sevain p. | αὐτῆς εἶναι 25
197. | ἔστιν ἀγῶνάς τε |
διατίθεσθαι καλῶς καὶ |
παρασκευὴν καὶ πότον |
μεγαλομερῆ χειρίσαι δε- |
όντως καὶ παρατάξα- 30
30 χειρίσαι καὶ παρατάξα- 30

2 ἐπαγαγεῖν Schweighaeuser, ἀπαγαγεῖν.

3 * * *] ἐξουσίαν add. Valesius, ἔννοιαν Casaubonus, κίνησιν Coraes, διάθεσιν Hultsch, πρόφασιν Herwerden, ὄρμην Kaibel. — οἰκείαν Casaubonus, οἰκίαν.

6 ἐπῆγον Schweighaeuser, ἀπῆγον

24-25b ἀπεφῆνατο („sic" Boissevain).

28b πότον Dindorf collato Polybio, τύπον.

29a χειρίσαι Geel, χειρῆσαι.

Pol. XXX, 14 B-W ; 15-Hu. Dioid. XXXI, 8, 13 Di. Liv. XLV, 32—34, 9.

σθαι τοῖς πολεμίοις στρα- | σθαι τοῖς ἀντιεταγμένοις | qui vincere bello sciret.
τηγικῶς. — | στρατηγικῶς.

33. Eedito ludicro [omnis generis] clupeisque aereis in naves inpositis cetera
2 omnis generis arma cumulata <in> ingentem acervum, precatus Martem,
Minervam Luamque matrem et ceteros deos, quibus spolia hostium dicare 5
ius fasque est, ipse imperator face subdita succendit; deinde circumstantes
3 tribuni militum pro se quisque ignes coniecerunt. notata est in illo conventu
Europae Asiaeque, undique partim ad gratulationem, partim ad spectaculum
4 contracta multitudine, tantis navalibus terrestribusque exercitibus, ea copia
rerum, ea vilitas annonae, ut et privatis et civitatibus et gentibus dona data 10
pleraque eius generis sint ab imperatore, non in usum modo praesentem, sed
5 etiam quod domos aveherent. spectaculo fuit ei, quae venerat, turbae non
scaenicum magis ludicrum, non certamina hominum aut curricula equorum,
quam praeda Macedonica omnis, ut viseretur, exposita, statuarum tabularum-
que <et> textilium et vasorum ex auro et argento et aere et ebore factorum 15
6 ingenti cura in ea regia, ut non in praesentem modo speciem, qualibus referta

Diod. XXXI, 8, 8. Di.

regia Alexandreae erat, sed in per-

Georg.
Synzell. Chro-
nogr. p. 268.

τὰ εὐρεθέντα χορή-
ματα εἰς τὴν Ῥώμην
ἀπέστειλεν

petuum usum fierent. haec in classem 7
inposita devehenda Romam Cn. Oc-
20 tavio data.

3 [omnis generis] del. Wesenberg.

4 <in> add. ed. Bas. 1531.

5 Luamque] Turnebus, lunam que.

15 <et> add. Madvig.

D. Direptio Epiri.

Plut. Aem. Paul. c. 29.

Liv. XLV, 33, 7—34, 9.

29. Διωρημένων δὲ πάντων αὐτῷ
καλῶς ἀσπασάμενος τοὺς Ἑλληνας Paulus benigne legatis dimissis
καὶ παρακαλέσας τοὺς Μακεδόνας
μεμνησθαι τῆς δεδομένης ὑπὸ Ῥω-
μαίων ἐλευθερίας σώζοντας αὐτὴν 5
δι' εὐνομίας καὶ δημοσίας,

Plut. *Aem. Paul.* c. 29.

Liv. XLV, 33—34, 9.

ἀνέζευξεν ἐπὶ τὴν Ἥπειρον,

ἔχων δόγμα συγκλήτου τοὺς συμ-
 5 μεμαχημένους αὐτῷ τὴν πρὸς Περ-
 σεά μάχην στρατιώτας ἀπὸ τῶν
 ἐκεῖ πόλεων ὠφελῆσαι.

2 βουλόμενος δὲ πᾶσιν ἅμα καὶ μηδε-
 νὸς προσδοκῶντος ἀλλ' ἐξαίφνης
 ἐπιπεσεῖν, μετεπέμψατο τοὺς πρῶ-
 5 τους ἐξ ἐκάστης πόλεως ἄνδρας
 δέκα, καὶ προσέταξεν αὐτοῖς, ὅσος
 ἀργυρὸς ἐστὶ καὶ χρυσὸς ἐν οἰκίαις
 καὶ ἱεροῖς, ἡμέρᾳ ῥητῇ καταφέρειν.

transgressus Strymonem mille pas-
 suum ab Amphipoli castra posuit;
 inde profectus Pellam quinto die per-
 venit. praetergressus urbem, ad Pel- 8
 5 laeum, quod vocant, biduum moratus,
 P. Nasicam et Q. Maximum filium
 cum parte copiarum ad depopulandos
 Illyrios, qui Persea iuverant bello,
 misit iussos ad Oricum sibi occurrere;
 10 ipse Epirum petens quintis decimis
 castris Passaronem pervenit. Haud 34
 procul inde Anicii castra aberant.
 ad quem litteris missis, ne quid ad
 ea, quae fierent, moveretur; senatum
 15 praedam Epiri civitatum, quae ad
 Persea defecissent, exercitui dedisse
 suo, missis centurionibus in singulas 2
 urbes, qui se dicerent ad praesidia
 deducenda venisse, ut liberi Epirotae
 20 sicut Macedones essent.

denos principes ex singulis
 evocavit civitatibus; quibus cum de-
 25 nuntiasset, ut
 aurum atque argentum in publicum
 proferretur,

4-5 Pellaeum] Weissenborg—He-
 raeus, ratus heroum indicari eum, quem
 Steph. Byz. s.v. Πέλλα Pellam urbem
 condidisse tradit, a qua proxime afuisse
 locum verba Livii ostendunt, *paeleum*.

13-14 ad ea, quae fierent,] ed.
 Bas. 1531, *eadquefieret*.

17 suo, missis] Madvig, *suosmissis*.

4-5 ad Pellaeum, quod vocant] versionem produunt.

10 ἀνέζευξεν e. q. s.] De Appiani *Illyr.* 9. vide app. XII.

Pol. XXX, 15 B-W. : 16 Hu.

Plut. Aem. Paul. c. 29.

Liv. XLV, 32—34, 9.

Strabo VII. 7. 3. 15 (16) Τῶν γούνη Ἡπειρωτῶν ἑβδομήκοντα πόλεις Πολύβιος φησὶν ἀνατρέψαι Παῦλον τὸν Αἰμίλιον μετὰ τὴν Μακεδόνων καὶ Περσέως καταλῶναι. Μολοτιτῶν δ' ὑπάρξαι τὰς πλείστας πέντε δὲ καὶ δέκα μυριάδας ἀνθρώπων ἑξανδραποδίσασθαι.

ἑκάστοις δὲ συνέπεμψεν ὡς ἐπ' αὐτὸ δὴ τοῦτο φρονεῖν στρατιωτῶν καὶ ταξίαρχον προσποιούμενον ζητεῖν καὶ παραλαμβάνειν τὸ χρυσίον. ἐνοστάσης δὲ τῆς ἡμέρας, ὑφ' ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν ἅμα καιρὸν ὀρμησάντες ἐτάρανον πρὸς καταδρομὴν καὶ διαρπαγὴν τῶν πόλεων, ὥστε ὦρα μὲν πεντεκαίδεκα ἀνθρώπων ἑξανδραποδισθῆναι μυριάδας ἑβδομήκοντα δὲ πόλεις πορθηθῆναι, γενέσθαι δ' ἀπὸ τοσαύτης φθορᾶς καὶ πανωλεθρίας ἑκάστω στρατιώτῃ τὴν δόσιν οὐ μῆλλον ἑνδεκα δραχμῶν, [φριξίαι δὲ πάντας ἀνθρώπους τὸ τοῦ πολέμου τέλος, εἰς μικρὸν οὕτω τὸ καθ' ἕναστον λῆμμα καὶ κέρδος ἔθνους ὅλον κατακερματισθέντος.]

per omnes civitates cohortes dimisit. ante in ultiores quam in propiores profecti, ut uno die in omnes perveniretur. edita tribunis centurionibusque erant, quae agerentur. mane aurum omne argentumque collatum; hora quarta signum ad diripiendas urbes datum est militibus; tantaque praeda fuit, ut in equitem quadringeni denarii, peditibus ducenti dividerentur, centum quinquaginta millia capitum humanorum abducerentur. muri deinde dirutum urbium diruti sunt; ea fuere oppida circa septuaginta, vendita praeda omnis; inde ea summa militi numeratum est.

3-4 propiores] ed. Bas., proprietatis.
23 omnis; inde] Madvig, omniumde.

8 ὑφ' Reiske, ὕφ' v.
12 πόλεων anon., πολεμίων v.

16 De Plin. n. h. IV, 39 vide app. XIII.

21b ἑνδεκα δραχμῶν] Huius summae exiguitas tam ridicula est, ut, nisi Plutarchus erraverit, labem concepisse eius verba conicias, quamquam aliter visum Niesio III p. 187. Is captivos tot numero, deficientibus praesertim necessariis, qui eos redimere possent, minimis pretiis veniisse autumat. Quod licet probabile sit, tamen, ut de cetera praeda taceam, vix credendum captivos quaternis fere denariis sub hasta veniisse (150.000 × 4 = 600.000 denarii; si militum Romanorum quinquaginta fere milibus praedam datam esse sumimus, undeni denarii cuique dati summam efficiunt 550.000 denariorum). Cf. Nissen p. 303 s., Schwarze p. 53; quod autem ad Liv. XLV, 34, 7 ss. attinet, ubi Livius milites praeda non contentos fuisse narrat, (cf. Niese l. l.) ibi de praeda Macedonica sermo est.

22-267 φριξίαι—κατακερματισθέντος.] Si, quae modo dixi de praeda Epirotica, recte

E. Paulus et Anicius in Italiam traiciunt.

Plut. Aem. Paul. c. 30.

Liv. XLV, 34, 7—14.

30. Αἰμίλιος μὲν οὖν τοῦτο πρά-
 ξας μάλιστα παρὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν
 ἐπεικῆ καὶ χρηστὴν οὔσαν εἰς
 Ὀρικὸν κατέβη

Paulus ad mare ⁷
 Oricum descendit nequaquam, ut ratus
 erat, expletis militum animis, qui, tamquam nullum in Macedonia gessissent ⁸
 bellum, expertis regiae praedae esse indignabantur. Orici cum missas cum
 Scipione Nasica Maximoque filio copias invenisset, exercitu in naves inposito
⁹ in Italiam traiecit. et post paucos dies Anicius conventu reliquorum Epi-
 rotarum Acarnanumque acto iussisque in Italiam sequi principibus, quorum
 cognitionem causae <senatui> reservarat, et ipse navibus expectatis, quibus ¹⁰
 usus Macedonicus exercitus erat, in Italiam traiecit.

III. RES ASIÆ.

Legati Romani Gallos incitant.

Liv. XLV, 34, 10—14.

¹⁰ Cum haec in Macedonia Epiroque gesta sunt, legati, qui cum Attalo ad
 finiendum bellum inter Gallos et regem Eumenem missi erant, in Asiam per-
¹¹ venerant. indutiis per hiemem factis et Galli domos abierant et rex in hiberna
 concesserat Pergamum gravique morbo aeger fuerat. ver primum eos domo ¹⁵
 excivit iamque Synnada pervenerant et Eumenes ad Sardis undique exerci-
¹² tum contraxerat. ibi Romani cum et Solovettium, ducem Gallorum,

¹⁰ <senatui> add. Duker.¹³⁻¹⁴ pervenerant] Wesenberg, *pervenerunt*.¹⁵ eos domo] Harant, *exdo mo*.¹⁶ excivit iamque] ed. Bas. 1531, *excivitatiamque*. — et Eumenes ad Sardis] Madvig, *cumeumenisabsardis*.

disputata sunt, verba haec ex Polybio fluxisse nequeunt; nusquam porro apud Polybium occurrunt *φρίττειν* et *κατακερμητιζέειν*.

¹² Cum e. q. s.] Ordo narrationis cum consuetudine Polybii post res Graeciae res Asiae referre soliti convenit; cf. Nissen p. 66 s.

Liv. XLV, 34, 7—14.

† Synnades adlocutus attalus cum eis profectus, sed castra Gallorum intrare
 13 eum non placuit, ne animi ex disceptatione iritarentur. P. Licinius consularis
 <cum> regulo Gallorum est locutus rettulitque ferociorem eum deprecando
 14 factum, [ut mirum videri possit inter tam opulentos reges, Antiochum Ptole-
 maeumque, tantum legatorum Romanorum verba valuisse, ut extemplo 5
 pacem facerent, apud Gallos nullius momenti fuisse.]

IV. RES ÆGYPTI.

Reges Romanis gratias agunt.

Pol. XXX, 16 B.-W.; 17 Hu.

Exc. Urs.⁸ 16 (17) Ὅτι κατὰ τὴν Αἴγυπτον οἱ βασιλεῖς ἀπολελυμένοι τοῦ
 81. de Boor πρὸς Ἀντίοχον πόλεμον πρῶτον μὲν εἰς Ῥώμην προεβευτήν
 p. 329. ἐξέπεμψαν Νουμήμιον, ἕνα τῶν φίλων, εὐχαριστήσοντα περὶ τῶν
 2 εἰς αὐτοὺς γεγονότων εὐεργετημάτων ἀπέλυσαν δὲ καὶ τὸν Λακεδαι- 10
 μόνιον Μεναλκίδα, ἐνεργῶς κεχρημένον τοῖς κατὰ τῆς βασιλείας καιροῖς
 πρὸς τὴν ἰδίαν ἐπανόρθωσιν, Γαῖου Ποπιλίου τὴν ὑπὲρ τῆς ἀπολύσεως
 χάριν αἰτησαμένου παρὰ τῶν βασιλέων.

1 Synnades adlocutus attalus cum eis profectus] vix adhuc recte sanata; Madvigius: *Synnadis esse comperissent, eo proficisci decreverunt.*

ad colloquium Attalus cum eis profectus, recte, ut videtur, quod ad sensum.
 2-3 consularis <cum>] Weissenborn-Heraus, cons in fine versus, quod pro consularis scriptum est in codice etiam XLIV, 41, 2. Consul fuerat P. Licinius a. 583/171, vide XLII, 29, 1.

9 Νουμήμιον Bekker, νομήμιον. — εὐχαριστήσοντα Ursinus, εὐχαριστήσαντα.

12 Ποπιλίου Dindorf, cf. Liv. XLIV, 19. XLV, 12 ss. ποπιλίου, ποπλίου.

4-6 [ut—fuisse.] Haec repugnant contra Pol. c. 3, 8, ubi legati senatus mandatu animos Galatarum suscitavisse indicantur; cf. Nissen p. 277. De verbis Diodori XXXI, 13—14, a Nisseno p. 339 huc insertis vide ad res Asiae Olymp. 153, 2.

7-13 Ὅτι—βασίλων.] Cum fragmentum antecedens Exc. Urs.⁸ 80, de Boor p. 328 ex rebus Graeciae 168/167 fluxerit (vide p. 25), fragmentum, quod sequitur, Exc. Urs.⁸ 82, de Boor p. 329 ex rebus Italiae 167/166 (vide p.), necesse est fragmentum nostrum, quippe quod de rebus Aegypti agit, ad res orientis anni 168/167 pertinere; cf. Nissen p. 66 s.

De Polybio XXIX, 27 vide app. XIV.

OLYMP. 153, 2.

I. RES ITALIÆ.

A. Triumphus ducum Romanorum.

Plut. *Aem. Paul.* c. 30—31.

Liv. XLV, 35—37, 2; 39, 3—20.

Romam primum reges captivi, Per- 35.
seus et Gentius, in custodiam cum
liberis abducti, dein turba alia cap-
tivorum, tum, quibus Macedonum de-
5 nuntiatum erat, ut Romam venirent,
principum(que) Graeciae: nam ii 2
quoque non solum praesentes exciti
erant, sed etiam, si qui apud reges
esse dicebantur, litteris arcessiti sunt.

καπεῖθεν εἰς Ἰταλίαν μετὰ τῶν δυ- 10 Paulus ipse post dies paucos regia 3

6 (que) add. ed. Bas. 1531.

Olymp. 153, 2. Res Italiae.] Steigemann *De Polybii Olympiadum ratione*, quamquam p. 16 dubitans, tamen pag. 43 novum librum ab his rebus Italiae incipere contendit; iniuria tamen, cum res Olympiadis 153, 1 tanti ambitus non videantur, ut a consuetudine Polybii duos annos uno libro complectentis (Wachsmuth *Einleitung i. d. Studium d. alten Geschichte* p. 646) decedere liceat. Quod autem ad verba τέλος τοῦ λ' λόγου in Exc. Urs.^r 28, de Boor pag. 59 in fine attinet, vide app. XIV.

1 Romam e.q.s.] Cum ex ordine argumentorum et ex iis, quae Plutarchus plura tradit, appareat Livium ac Plutarchum communem fontem adiisse, Nissenus (p. 277 s., 304) hunc fontem annalium scriptorem fuisse putat, quia Livii verba colorem valde rhetoricum habent et c. 38, 7 sepulcrum Scipionis Africani Literni fuisse memoratur, quae opinio est Valerii Antiatis (Nissen p. 219). At, quae de Scipione legimus, quippe quod in egressione oratoria inveniuntur, Livio, sicut alia eiusmodi, licuit undecumque petere; tum, si egressiones rhetoricas, quas tantopere amat Livius, praetermittimus, id est, si textum Plutarchi spectamus, nullam nimiam vim rhetoricam deprehendemus. Communem autem fontem fuisse Polybium in universo ex eo apparet, quod narratio Liviana cum verbis Plutarchi comparata omnem illam rationem ostendit, quae Livii in verbis Polybii vertendis propria est.

1-9 Romam—sunt.] Auctorem Polybium demonstrat accurata cognitio rerum Graeciae conveniens cum Polybio apud Livium c. 32, 3, item XXX, 13, 6 (Liv. c. 31, 9) principes Macedoniae et Graeciae in Italiam arcessitos perhibenti. Ex Pol. XXX, 7, 9, et Liv. c. 31, 13—14 apparet etiam extra Graeciam fautores Persei a Romanis investigatos et sine dubio Romam venire iussos esse.

10 post dies paucos. 10 p. 37 paucos post dies] Conveniunt cum Polybio apud Liv. c. 34, 9.

Plut. Aem. Paul. c. 30—31.

νάμεων περαιωθείς ἀνέπλει τὸν Θύβρον ποταμὸν ἐπὶ τῆς βασιλικῆς ἐκκαυδεκῆρους κατεσκευασμένης εἰς κόσμον ὄπλοις αἰχμαλώτοις καὶ φοινικίσιοι καὶ πορφύραις, ὡς καὶ πανηγυρίζειν ἔξωθεν καθάπερ εἰς τινα θριαμβικῆς θεᾶν πομπῆς καὶ προαπολαύειν τοὺς Ῥωμαίους, τῷ ῥοδίῳ σχέδην ὑπάγοντι τὴν ναῦν ἀντιπαρεξάγοντας.

Οἱ δὲ στρατιῶται τοῖς βασιλικοῖς χρήμασιν ἐποφθαλμίσαντες, ὡς οὐχ ὅσων ἠξίουν ἔτυχον, ὠργίζοντο μὲν ἀδήλως διὰ τοῦτο καὶ χαλεπῶς εἶχον πρὸς τὸν Αἰμίλιον, αἰτιώμενοι δὲ φανερῶς, ὅτι βαρῦς γένοιτο καὶ δεσποτικὸς αὐτοῖς ἄρχων, οὐδὲ πᾶν

Liv. XLV, 35—37, 2; 39; 3—20.

nave ingentis magnitudinis, quam se-
decim versus remorum agebant, or-
nata Macedonicis spoliis non insig-
nium tantum armorum, sed etiam re-
giorum textilium, adverso Tiberi ad
urbem est subvectus, completis ripis
obviam effusa multitudine.

10 paucos 4
post dies Anicius et Octavius classe
sua advecti. tribus iis omnibus decre-
tus est ab senatu triumphus manda-
tumque Q. Cassio praetori, cum tri-
15 bunis plebis ageret, ex auctoritate
patrum rogationem ad plebem ferrent,
ut iis, quo die urbem triumphantes
inveherentur, imperium esset. intacta 5
invidia media sunt: ad summa ferme
20 tendit. nec de Anici nec de Octavi
triumpho dubitatum est; Paulum, cui
ipsi quoque se comparare erubuis-
sent, obtrectatio carpsit. antiqua 6
disciplina milites habuerat; de praeda
parcius, quam speraverant ex tantis
regiis opibus, dederat nihil relicturis,
si aviditati indulgeretur, quod in aera-
rium deferret. totus Macedonicus exer- 7

13-16 *mandatumque—patrum*]
ed. Bas. 1531. *mandatu quaeq. cassiopr.*
cumtr. pl. exaucto ritatepatrumageret.

22-23 *erubuissent*] eadem, *debuissent.* — *carpsit*] eadem, *scripsit.*

1-2 *quam—agebant.*] Ex Graecis versa.

3-10 *κατεσκευασμένης—ἀντιπαρεξάγοντας.*] Haec a Livio abbreviata; cf. Nissen p. 22.

10-21 *paucos—est.*] A Plutarcho ommissa, quia etiam ad Anicium et Octavium pertinent.

Plut. Aem. Paul. c. 30—31.

προθύμως ἐπὶ τὴν ὑπὲρ τοῦ θριαμβου σπουδὴν ἀπήντησαν. Αἰσθόμενος δὲ τοῦτο Σέρβιος Γάλβας, ἐχθρὸς Αἰμιλίου, γεγωνῶς δὲ τῶν ὑπ' αὐτὸν χιλιάρχων,

ἐθάρασεν ἀναφανδὸν εἰπεῖν, ὡς οὐδοτέον εἶη τὸν θριαμβόν. Ἐνεὶς δὲ πολλὰς τῷ στρατιωτικῷ πλήθει διαβολὰς κατὰ τοῦ στρατηγοῦ καὶ τὴν

Liv. XLV, 35—37, 2; 39, 3—20.

citus imperatori erat negligenter adfuturus comitiis ferendae legis. [sed eos Ser. Sulpicius Galba, qui tribunus militum secundae legionis in Macedonia fuerat, privatim imperatori inimicus, prensando ipse et per suae legionis milites sollicitando stimulaverat, ut frequentes ad suffragium adessent, imperiosum ducem et malignum anti-⁹ quando rogationem, quae de triumpho eius ferretur, ulciscerentur. plebem urbanam secuturam esse militum iudicia. pecuniam illum dare non potuisse: militem honorem dare posse. ne speraret ibi fructum gratiae, ubi non meruisset.

His incitatis cum in Capitolio rogationem eam Ti. Sempronius tribunus plebis ferret et privatis <de> lege dicendi locus esset <et> ad suadendum, ut in re minime dubia, haud quisquam procederet,]

¹ erat] ed. Bas. 1531, ita.

⁶ prensando ipse] eadem persandroi, pse.

¹²⁻¹³ iudicia. pecuniam illum] eadem, pecunia illi iudicia.

¹⁹ ferret] ed. vet., ferreN et. — <de> add. Gronovius.

²⁰ <et> add. Madvig.

²¹⁻²² dubia, haud quisquam] Kreyssig, dubia aut signisquam.

²⁻²² sed—procederet.] A Livio addita, ut animus lectoris suspensum teneat; cf. Nissen p. 24 s.

Plut. Aem. Paul. c. 30—31.

οὐσαν ὀργὴν ἔτι μᾶλλον ἐξερεθίσας
ἤτειτο παρὰ τῶν δημάρχων ἄλλην
ἡμέραν ἐκείνην γὰρ οὐκ ἐξαρκεῖν
τῇ κατηγορίᾳ τέσσαρας ἔτι λοιπὰς
ῥώας ἔχουσαν.

Τῶν δὲ δημάρχων λέγειν αὐτόν, εἴ
τι βούλεται, κελυόντων, ἀρξάμενος¹⁰
μακρῶ καὶ βλασφημίας ἔχοντι παν-
τοδαπὰς χρῆσθαι λόγῳ τὸν χρόνον
ἀνήλωσε τῆς ἡμέρας.

καὶ γενομένου σκοτίους οἱ μὲν δὴ-²⁵
μαρχοὶ τὴν ἐκκλησίαν ἀφῆκαν, πρὸς

Liv. XLV, 35—37, 2; 39, 3—20.

Ser. Galba repente processit et²
a tribunis postulavit, ut, quoniam
hora iam octava diei esset, nec satis
temporis ad demonstrandum haberet,
⁵ cur L. Aemilium non iuberent trium-
phare, in posterum diem differrent et
mane eam rem agerent: integro sibi
die ad causam eam orandam opus esse.
cum tribuni dicere eo die, si quid³
vellet, iuberent, in noctem rem di-
cendo extraxit referendo admonendo-
que exacta acerbè munia militiae;
[plus laboris, plus periculi, quam de-
siderasset res, iniunctum; contra in
¹⁵ praemiis, in honoribus omnia artata;
militiamque, si talibus succedat duci-⁴
bus, horridiorem asperiore(que) bel-
lantibus, eandem victoribus inopem
atque inhonoratam futuram. Mace-
²⁰ donas in meliore fortuna quam milites
Romanos esse. si frequentes postero⁵
die ad legem antiquandam adessent,
intellecturos potentis viros non omnia in
ducis, aliquid et in militum manu esse.]

¹ Ser. Galba repente] ed. Bas. 1531, *serg. galbarepetente*.

⁸ die—esse] eadem, *diemadcausam eammoramopusesset*.

¹⁰ iuberent] Hertz, *iuberet*.

¹⁷⁻¹⁸ asperiore(que)—victori-
bus] ed. Bas. 1531, *asperio remvellen-
tibuseademvicto reibus*.

¹³⁻²⁴ plus—esse] Sententia Polybii apud Plutarchum (10-12 ἀρξάμενος—λόγῳ) in orationis formam redacta; cf. Nissen p. 26.

²⁵⁻⁶ p. 40 καὶ γενομένου—ἀφῆκαν, . . . ἐκεῖ—ἔξεν.] Lectori Romano satis nota, et hanc ob rem a Livio omitta; cf. Nissen p. 27.

Plut. Aem. Paul. c. 30—31.

δὲ τὸν Γάλβαν οἱ στρατιῶται συνέ-
δραμον θρασύτεροι γεγονότες, καὶ
συγκροτήσαντες αὐτοὺς περὶ τὸν
ὄρθρον αὐθις καταλαμβάνονται τὸ
Καπετώλιον ἐκεῖ γὰρ οἱ δήμαρχοι ⁵
τὴν ἐκκλησίαν ἔμελλον ἄξειν.

31. Ἐμα δ' ἡμέρα τῆς ψήφου
δοθείσης ἢ τε πρώτη φυλὴ τὸν ¹⁰
θρίαμβον ἀπεψηφίζετο, καὶ τοῦ
πράγματος αἰσθησις εἰς τὸν ἄλλον
δῆμον καὶ τὴν σύγκλητον κατῆει.
Καὶ τὸ μὲν πλῆθος ὑπεραλγοῦν τῷ
προπηλακίζεσθαι τὸν Αἰμίλιον ἐν ¹⁵
φωναῖς ἦν ἀπράκτοις, οἱ δὲ γνωρι-
μώτατοι τῶν ἀπὸ βουλῆς δεινὸν
εἶναι τὸ γινόμενον βοῶντες ἀλλή-
λους παρεκάλουν ἐπιλαβέσθαι τῆς
τῶν στρατιωτῶν ἀσελγείας καὶ θρα- ²⁰
σύτητος, ἐπὶ πᾶν ἀφιξομένης ἄνομον
ἔργον καὶ βίαιον εἰ μηδὲν ἐμποδῶν
αὐτοῖς γένοιτο Παῦλον Αἰμίλιον
ἀφελέσθαι τῶν ἐπινικίων τιμῶν.

Liv. XLV, 35—37, 2; 39, 3—20.

his vocibus incitati postero ⁶
die milites tanta frequentia Capito-
lium conpleverunt,

[ut aditus nulli praeterea ad suffra-
gium ferendum esset.]

intro vocatae primae ⁷
tribus cum antiquarent,

conkursus in
Capitolium principum civitatis factus
est, indignum facinus esse clamitan-
tium L. Paulum tanti belli victorem ⁸
despoliari triumpho: obnoxios impera-
tores tradi licentiae atque avaritiae
militari. iam nunc nimis saepe per
ambitionem peccari; quid, si domini
milites imperatoribus imponantur?
²⁵ [in Galbam pro se quisque probra
ingerere.]

22 militari. iam nunc] Jacobs,
militariinuno. — nimis saepe per]
Gronovius, nimisseper.

7-8 ut—esset.] a Livio addita, ut rem ornaret; cf. Nissen p. 24.

10-11 intro—antiquarent.] Iniuria Schwarze p. 56 putat unius Plutarchi
verba, cum solum πρώτη φυλή id est principium ante ceteras ad suffragium voca-
retur, ceterae autem tribus μιᾷ κλήσει (cf. Dionys. Ant. Rom. VII, 59) suffragium inirent,
ad rationem, qua secundum leges suffragium ferebatur, quadrare. Nam „intro
vocare tribus” plerumque apud Livium, quamquam minus recte, de renun-
tiatione tribuum singularum dicitur; cf. Mommsen Staatsrecht III p. 399, 409.

14-16 καὶ τὸ μὲν πλῆθος—ἀπράκτοις] Ad maiorem principum gloriam a Livio ommissa.
25-26 in—ingerere.] a Livio addita videntur.

Plut. Aem. Paul. c. 30—31.

ὡσάμενοι δὲ τὸν ὄχλον καὶ ἀνα-
βάντες ἀνδρῶσι τοῖς δημάρχους ἔλε-
γον ἐπισχεῖν τὴν ψηφοφορίαν, ἄχρι
ἂν διέλθωσιν ἢ βούλονται πρὸς τὸ
πλήθος. ἐπισχόντων δὲ πάντων καὶ 5
γενομένης σιωπῆς ἀνελθὼν ἀνὴρ
ὑπατικός καὶ πολεμῶνος εἴκοσι καὶ
τρεις ἐκ προκλήσεως ἀνηρηκώς,
Μάρκος Σεργίλιος

Αἰμίλιον μὲν ἔφη Παῦλον, ἡλικὸς
αὐτοκράτωρ γένοιτο, νῦν μάλιστα
γινώσκειν, ὄρων ὄσης ἀπειθείας γέ-
μοντι καὶ κακίας στρατεύματι χρώ- 15
μενος οὕτω καλὰς κατώρθωσε καὶ
μεγάλας πράξεις,

Liv. XLV, 35—37, 2; 39, 3—20.

[tandem hoc tumultu sedato M. Ser- 9
vilius, qui consul et magister equitum
fuerat, ut de integro eam (rem) age-
rent ab tribunis petere, dicendique
sibi ad populum potestatem facerent.] 10
tribuni cum ad deliberandum seces-
sissent, victi auctoritatibus principum
de integro agere coeperunt revocatu-
rosque se easdem tribus pronuntiarunt,
10 si M. Servilius alique privati, qui di-
cere vellent, dixissent. <Tum Servilius> 37
„quantus imperator L. Aemilius fuerit,
Quirites, si ex alia re nulla aestimari
posset, vel hoc satis erat, quod, cum
tam seditiosos et leves milites, tam
nobilem, tam temerarium, tam elo-
quentem ad instigandam multitudinem
inimicum in castris haberet, nullam
in exercitu seditionem habuit. eadem 2
20 severitas imperii, quam nunc oderunt,

13 γένοιτο Sintenis, γένοιτο τὸ v.

3-4 eam (rem) agerent] Grynaeus,
eamageret.

9 pronuntiarunt] Duker, renun-
tiarunt.

11 <Tum Servilius> add. ed. Bas.
1531.

14 posset] Madvig, possit.

20-1 p. 42 oderunt, tum eos] ed.
Bas. 1531, oderunt eos.

1-5 tandem—facerent.] A Livio detorta, qui unum *M. Servilium* faciat
petere, ut suffragium abrumperetur, quod Plutarchus *omnibus senatoribus* tribuit.
Iniuria autem Schwarze p. 56 s. contendit Plutarchum rectius tradere suffragium
fuisse intermissum, quippe quod tantummodo intercessione, obnuntiatione, aliis gra-
vissimis factis eveniat, ut res de integro agatur. Ex initio enim capituli 32 Plutarchi
patet *omnes* tribus, itaque etiam principum, donasse triumphum; unde patet secundum
eum quoque rem ab integro actam esse.

7-8 καὶ πολεμῶνος—ἀνηρηκώς] A Livio c. 39, 16 in orationis formam redacta; cf.
Nissen p. 26.

8-9 revocatosque—pronuntiarunt.] Vide ad 1—5.

12-4 p. 42 quantus—fecerunt.] A Livio exornata; cf. Nissen p. 25.

Plut. *Aem. Paul.* c. 30—31.

Liv. XLV, 35—37, 2; 39, 3—20.

tum eos continuit. itaque antiqua disciplina habiti <neque dixerunt seditiose quicquam> neque fecerunt.

5 et vos 39,3

Gentium quam Persea duci in triumpho mavoltis, Quirites, et de accessione potius belli quam de bello triumphari? et legiones ex Illyrico laureatae urbem inibunt et navales socii: Macedoniae legiones suo abrogato triumphos alienos spectabunt? [quid deinde tam opima praeda, tam opulentae victoriae spoliis fiet? quonam abdentur 5 illa tot milia armorum detracta corporibus hostium? an in Macedoniam remittentur? quo signa aurea, marmorea, eburnea, tabulae pictae, textilia, tantum argenti caelati, tantum auri, 20 tanta pecunia regia? an noctu tamquam furtiva in aerarium deportabuntur? quid? illud spectaculum maximum, nobilissimum opulentissimum<que> rex captus, ubi victori populo ostendetur? quos Syphax rex captus, ac- 7

θανυμάζειν δὲ τὸν δῆμον, εἰ τοῖς ἀπ' Ἰλλυριῶν καὶ Λιβυῶν ἀγαλλόμενος θριάμβοις

10 Λιβυῶν sine accentu, Λιγύων Xylander; forte Λιβυρῶν? (Boissevain.)

2-3 <neque—quicquam> add. Vahlen.

5 et vos] ed. Bas. 1531, *utnos*.

11-12 abrogato triumphos] eadem, *abrogatutnumpos*.

13 opima praeda] Gronovius, *opimaepraedae*.

23-24 nobilissimum—rex] ed. Bas. 1531, *nobilissimum opulentissimumres*.

24-25 ostendetur.] Gruter, *ostenditur*.

5 et] De antecedentibus capitibus 37,3—39,2 vide app. XV.

5-12 et—spectabunt?] A Livio exornata; cf. Nissen p. 25.

12-2 p. 43 quid—meminimus.] Nihil, nisi ornamenta oratoria; cf. Nissen p. 26 s.

Plut. *Aem. Paul.* c. 30—31.

αὐτῷ φθονεῖ τὸν Μακεδόνων βασι-
λέα ζῶντα καὶ τὴν Ἀλεξάνδρου καὶ
Φιλίππου δόξαν ἐπιδεῖν ὑπὸ τοῖς
Ῥωμαίων ὄπλοις ἀγομένην αἰχμιά- 5
λωτον.

„πῶς γὰρ οὐ δεινόν” εἶπεν „εἰ,
φήμης περὶ νίκης ἀβεβαίου πρότε-
ρον εἰς τὴν πόλιν ἐμπεσοῦσης ἐθύ-
σατε τοῖς θεοῖς εὐχόμενοι τοῦ λόγου 15
τούτου ταχέως ἀπολαβεῖν τὴν ὄψιν,
ἦκοντος δὲ τοῦ στρατηγοῦ μετὰ τῆς
ἀληθινῆς νίκης ἀφαιρεῖσθε τῶν μὲν
θεῶν τὴν τιμὴν, αὐτῶν δὲ τὴν
χαράν,

Liv. XLV. 35—37, 2; 39, 3—20.

cessio Punici belli, concursus fecerit.
plerique meminimus.] Perseus rex
captus, Philippus et Alexander, filii
regis, tanta nomina, subtrahentur
civitatis oculis? [ipsum L. Paulum, 8
bis consulem, domitorem Graeciae,
omnium oculi conspicerere urbem cur-
ru ingredientem avent; ad hoc feci-
mus consulem, ut bellum per qua-
10 driennium ingenti etiam pudore nostro
tractum perficeret. cui sortito pro- 9
vinciam, cui proficiscenti praesagien-
tibus animis victoriam triumphumque
destinavimus, ei victori triumphum
negaturi <sumus>? et quidem non tan-
tum <eum>, sed deos etiam suo
honore fraudaturi? dis quoque enim, 10
non solum hominibus, debetur trium-
phus.] [maiores vestri omnium mag-
20 narum rerum et principia exorsi a dis
sunt et finem statuerunt. consul pro- 11
ficiscens praetorve paludatis lictoribus
in provinciam et ad bellum vota in
Capitolio nuncupat: victor perpe-
25 trato <bello> eodem in Capitolium

2 τὸν Reiske et codices tres, τῶν v.
12 εἶπεν Reiske et codex, εἰπέν v.

10 nostro] ed. Bas. 1531, nostrum.

15 <sumus> add. Madvig.

16 <eum> add. Weissenborn.

18-19 triumphus] Gronovius, utru-
— vestri] ed. Bas. 1531, vestros.

20-21 exorsi—et] eadem, etobsiad
discutet.

25 <bello> add. Madvig. — in Ca-
pitolium] Kreyssig, incapitolio.

3-4 Philippus—nomina.] Ob ipsam Plutarchi verborum magnificentiam
contra Schwarzium p. 59 s. Livium veram Polybii lectionem habere contendere ausim.

5-19 ipsum—triumphus.] A Livio exornata; cf. Nissen p. 25.

19-8 p. 45 maiores—audi.] A Livio excogitata; cf. Nissen p. 26 s.

Plut. Aem. Paul. c. 30—31.

ὡς φοβούμενοι θεάσασθαι τὸ μέγε-
θος τῶν κατορθωμάτων ἢ φειδόμενοι τοῦ πολεμίου; καίτοι κρεῖττον 5
ἦν τῷ πρὸς ἐκεῖνον ἐλέω, μὴ τῷ
πρὸς αὐτοκράτορα φθόνῳ λυθῆναι
τὸν θρίαμβον.

Liv. XLV, 35—37, 2; 39, 3—20.

triumphans ad eosdem deos, quibus vota
nuncupavit, merita dona portans redit.

pars non minima triumphi est victi- 12
10 mae praecedentes, ut appareat dis
grates agentem imperatorem ob rem
publicam bene gestam redire. omnis 13
illas victimas, quas traducendas in
triumpho dicavit, alias alio caedente
15 mactate. quid <tandem? illae epulae
senatus, quae nec privato loco nec
publico profano, sed in Capitolio
eduntur, utrum hominum voluptatis
causa an deorum *** hominumque
20 auctore Servio Galba turbaturi estis?
L. Pauli triumpho portae claudentur?
rex Macedonum Perseus cum liberis 14

1 triumphans] ed. Bas. 1531,
triumphano.

2 dona portans] Madvig, *bonaquepr. trans.*

10 praecedentes] ed. Bas. 1531,
praecedentes.

13-14 traducendas—dicavit.] Gronovius, *traducendo in triumpho indicavit.*

14-15 alias—mactate] ed. Bas. 1531, *alias alios de temactati.*

15 quid <tandem?] H. I. Mueller, *quidem.*

16 quae] ed. Bas. 1531, *quod.*

19-20 hominumque auctore]
vix adhuc sanata.

3-8 ὡς φοβούμενοι—θρίαμβον.] Minus apta ad pulchritudinem oratoriam augendam et hanc ob rem a Livio omissa; cf. Nissen p. 26.

Plut. *Aem. Paul.* c. 30—31.

Liv. XLV, 35—37, 2; 39, 3—20.

ἀλλ' εἰς τοσαύτην" ἔφη „τὸ κα-
κώηθες ἐξουσίαν προάγεται δι' ὑμῶν,
ὥστε περὶ στρατηγίας καὶ θροιάμβου
τολμᾷ λέγειν ἄνθρωπος ἄτροτος καὶ
τῷ σώματι σίλβων ὑπὸ λειότητος
καὶ σκιατραφίας πρὸς ἡμᾶς τοὺς
τοσοῦτοις τραύμασι πεπαιδευμένους
ἀρετὰς καὶ κακίας κρίνειν στρα-
τηγῶν." ἅμα δὲ τῆς ἐσθῆτος δια-
σχὼν ἐξέφηγε κατὰ τῶν στέρνων
ὠτειλὰς ἀπίστους τὸ πλῆθος. εἶτα
μεταστραφεὶς ἔνια τῶν οὐκ εὐπρε-
πῶς ἐν ὄχλῳ γυμνοῦσθαι δοκούν-
των τοῦ σώματος ἀνεκάλυψε, καὶ
πρὸς τὸν Γάλβαν ἐπιστρέψας „σὺ
μέν" ἔφη „γελάς ἐπὶ τοῦτοις, ἐγὼ
δὲ σεμνύνομαι πρὸς τοὺς πολίτας"

et turba alia captivorum, spolia Mace-
donum, <in> circo Flaminio relinquen-
tur? L. Paulus privatus tamquam rure
rediens a porta domum ibit? † et tu,¹⁵
5 centurio, miles, quibus ab imperatore
Paulo donatus decrevit potius quam
Servius Galba fabulentur audis et hoc
dicere me potius quam illum audi.]
ille nihil praeterquam loqui, et id¹⁶
10 ipsum maledice ac maligne, didicit:
ego ter et viciens cum hoste ex pro-
vocatione pugnavi; ex omnibus, cum
quibus manum conserui, spolia rettuli;
insigne corpus honestis cicatricibus,
15 omnibus adverso corpore exceptis,
habeo." nudasse deinde se dicitur et,¹⁷
quo quaeque bello volnera accepta
essent, rettulisse. quae dum ostentat,
adapertis forte, quae velanda erant,
20 tumor inguinum proximis risum movit.
tum „hoc quoque, quod ridetis" in-
18 quit „in equo dies noctesque perse-
dendo habeo, nec magis me eius
quam cicatricum harum pudet paeni-
tetque, quando numquam mihi impe-

2-3 <in> circo Flaminio relin-
quentur] corr. Koch, *circastuminiore-*
linqueretur.

4-8 et—audi] adhuc non sanata.

9-10 et <id> ipsum] corr. Aldus, *etipsud.*

11-12 ex provocatione] Weissen-
born-Heraeus secundum usum Livianum
per vitium traxisse videtur ex antecede-
nti *ter. perprovocatio.*

12 pugnavi] ed. Bas. 1531, *pugnavit.*

22 in equo] eadem, *quamquo.*

11-12 ego—pugnavi] vide ad p. 41, 7—8.

Plut. Aem. Paul. c. 30—31.

ὕπερ τούτων γὰρ ἡμέραν καὶ νύκτα
συνεχῶς ἱππασάμενος ταῦτ' ἔσχον.
ἀλλ' ἄγε λαβὼν αὐτοὺς ἐπὶ τὴν
ψῆφον ἐγὼ δὲ καταβάς παρακο-
λουδήσω πᾶσι, καὶ γνώσομαι τοὺς
κακοὺς καὶ ἀχαρίστους καὶ δημα-
γωγεῖσθαι μᾶλλον ἐν τοῖς πολέμοις
ἢ στρατηγεῖσθαι βουλομένους."

Liv. XLV, 35—37, 2; 39, 3—20.,

dimento ad rem publicam bene geren-
dam domi militiaeque fuit. ego hoc
ferro saepe vexatum corpus vetus
miles adolescentibus militibus ostendi:
Galba nitens et integrum denudet.
revocate, si videtur, tribuni, ad suffra-
gium tribus; ego ad vos, milites, ****

Diodorus XXXI, 8, 9—12. Di.

10 Syncellus
Chronogr.
p. 268—269.

καταλαβὼν δὲ καὶ αὐτὸς θρήναμβον καταγαγεῖν ἅμα τοῖς
σὺν αὐτῷ στρατηγοῖς κελεύεται παρὰ τῆς συγκλήτου. καὶ
πρῶτος μὲν Ἀνίκιος καὶ Ὀκτάβιος ὁ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως
ἠγῆσάμενος ἀνὰ μίαν ἡμέραν ἐκάτερος ἐθρήναμβενσεν, ὁ δὲ σοφώτατος
Διμίλιος ἐπὶ τρεῖς. καὶ τῇ μὲν πρώτῃ ἅμαξι χίλια διακόσια προῆλθον
φέρουσαι λευκάς καὶ τραχίας ἀσπίδας, καὶ ἄλλαι χίλια διακόσια ἅμαξι
πλήρεις ἀσπίδων χαλκῶν, καὶ ἕτεραι τριακόσια λόγχας καὶ σαρίσσας καὶ
τόξα καὶ ἀκόντια γέμουσαι προηγοῦντο δὲ αὐτῶν ὡς ἐν πολέμῳ σαλ-
πιγκταί. ἦσαν δὲ καὶ ἄλλαι πολλαὶ ποικίλα εἶδη φέρουσαι ὄπλων, κάμακες

7 milites] In hac voce desinit fo-
lium cod. Vindobonensis; intercidit qua-
ternionis XXXIV folium primum (cf.
Gitlbauer p. 32) in quo erat narratio de
lege accepta, de tempore triumphi, pars
descriptionis pompae triumphalis. (cf. Fast.
triumph. a. 587, Plut. Aem. Paul. c. 32. ss.)

14 τραχίας] τραχείας alter Ms.; Θραχίας Salmasius et Scaliger.

6-7 revocate—tribus] Vide ad p. 41, 1—5.

9-14 p. 47 καταλαβὼν—κατακλητικῶ] Nissen (p. 277) dubitans, Syncellusne alium
quam Diodorum an Diodorus ipse alium quam Polybium secutus sit, certe Polybio
hanc triumphi descriptionem abiudicat, fortasse, ut adnotat Schwarze p. 64,
quod Polybius pompas triumphales paucis absolvere soleat (Nissen p. 102). Recte
tamen vidit Schwarze l. l. hanc Nisseni observationem tribus tantum exemplis niti
optimeque intellegendum esse hunc triumphum splendidissimum ac rerum novarum
augurem facile de Nisseni norma recedere posse. Praeterea admodum mirum foret
si repente idque in hac sola parte aut Syncellus Diodorum aut Diodorus Polybium,
ducem suum perpetuum, deseruisset.

De Liv. XLV, 40, 1—5; 42, 2—3; 43 et Plut. Aem. Paul. c. 32—34 vide app. XVI.

Diod. XXXI, 8, 9—12. Di.

- 11 ὀκτακόσαι καθωπλισμέναι. τῇ δὲ δευτέρῃ προεκομίσθη νομισμάτων τά-
 λαντα χίλια, ἀργύρου τάλαντα δισχίλια διακόσια, ἐκπωμάτων πλήθος,
 ἀγαλμάτων καὶ ἀνδριάντων ποικίλων ἄμαξαι πεντακόσαι, ἀσπίδες τε
 12 χρυσαῖ καὶ πίνακες ἀναθεματικοὶ πάμπολλοι. τῇ τρίτῃ προηγοῦντο λευκαὶ
 βόες εὐπρεπεῖς ἑκατὸν εἴκοσι, χρυσοῦ τάλαντα ἐν φορήμασι διακοσίοις 5
 εἴκοσι, φιάλη δέκα τάλαντων χρυσοῦ διάλιθος, χρυσωμάτων παντοῖαι
 κατασκευαὶ τάλαντων δέκα, ἐλεφάντων ὀδόντες δισχίλιοι τριπήχεις, ἄρμα
 ἐλεφάντινον ἐκ χρυσοῦ καὶ λίθων, ἔππος φαλάροις διαλίθοις καὶ τῇ λοιπῇ
 κατασκευῇ διαχρύσω πολεμικῶς κεκοσμημένος, κλίνη χρυσῇ στρωμαῖς
 πολυανθῆσι κατεστρωμένη, φορεῖον χρυσοῦν περιπεπτασμένον πορφύραν, 10
 ἐφ' οἷς Περσεὺς ὁ δυστυχεῖς βασιλεὺς Μακεδόνων ἅμα δυσὶν υἱοῖς καὶ
 θυγατρὶ μῆ καὶ τοῖς ἡγεμόσι διακοσίοις πενήκοντα. στέφανοι τετρακόσιοι
 δοθέντες ἐκ τῶν πόλεων καὶ τῶν βασιλέων, καὶ ἐπὶ πᾶσιν Αἰμίλιος ἐφ'
 ἄρματος ἐλεφάντινον καταπληκτικοῦ.

B. Persei fatum.

Diodorus XXXI, 9, 1—5. Di.

Photius Ὅτι Περσέα τὸν τελευταῖον Μακεδονίας βασιλέα, πολλάκις Ῥω- 15
 p. 516. μαίοις διὰ φιλίας ἰόντα, πολλάκις δὲ καὶ στρατιᾷ οὐκ ἀναξιολόγῳ
 πολεμήσαντα, τέλος Αἰμίλιος καταπολεμήσας εἶλε, καὶ λαμπρὸν θρίαμβον
 ἐπὶ τῇ νίκῃ κατήγαγε. Περσεὺς δὲ τηλικαύταις περιπεσὼν συμφοραῖς,
 ὥστε δοκεῖν ὁμοία μύθοις ἀγενήτοις εἶναι τὰ πάθη τὰ περὶ αὐτόν, οὐδ'

11 ἐ δυστυχεῖς βασιλεὺς] Ex auctore Romano non videtur fluxisse.

15 Ὅτι Περσέα e.q.s.] Nissenus (p. 304) existimans fabulas hic narrare Dio-
 dorum, cum Polybius ipse (Diod. XXXI, 8, 2) memoret Perseum in liberam custodiam
 missum fuisse, fragmentum nostrum Polybio abiudicat. Iniuria, si quid video;
 narratio enim ipsa me iudice fabulosior non est, quam ut eam ex Polybio fluxisse
 credamus, habetque ipse Polybius (§ 5) Perseum postea liberiore custodia habitum
 fuisse (εἰς πικιστέραν δοθεῖς φυλακῆν). Praeterea, quod de turpi hominum amore
 vitae legitur § 4 cum Polybii mente prorsus congruens (cf. Pol. XXX, 6—9 passim;
 v. Scala die Studien des Polybius I p. 212, ss.), hunc procul dubio fere auctorem prodit.
 Ceterum, quod attinet ad locum huius fragmenti. Livius (c. 42, 4) ac Plutarchus
 (Aem. Paul. c. 37) Persei fatum post amissos Aemilii Pauli liberos enarrantes
 sine dubio Polybium non sequuntur, cum in Excerptis Maianis fragmentum
 359 inveniatur ante fragmentum n. 361, Boissevain p. 373, quod de morte horum
 liberorum agit.

De Liv. XLV, 42, 4 vide app. XVII, de Plut. Aem. Paul. c. 37 app. XVIII.

Diodorus XXXI, 9, 1—5. Di.

ἀπολυθῆναι τοῦ ζῆν ἤθελε. πρὶν γὰρ ἢ τὴν σύγκλητον ὑπὲρ αὐτοῦ
 διαλαβεῖν, ὃ χρὴ παθεῖν, τῶν κατὰ πόλιν στρατηγῶν εἰς ἐνέβαλεν αὐτὸν
 2 εἰς τὸν ἐν Ἄλβαις κάρκαρον μετὰ τῶν τέκνων. ἔστι δὲ ὁ κάρκαρος
 ὄρουγμα κατάγειον βαθύ, τὸ μὲν μέγεθος ἔχον οἴκου μάλιστα πῶς ἐν-
 νεακλίνου, σκότου δὲ πλήρες καὶ δυσσομίας διὰ τὸ πλήθος τῶν παρα- 5
 δεδομένων εἰς τοῦτον τὸν τόπον ἀνδρῶν τῶν ἐπὶ θανατικοῖς ἐγκλήμασι
 καταδικαζομένων, ὧν ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις οἱ πλείους ἐνταῦθα καθ-
 εῖργοντο· ἐν οὗτω γὰρ στενωπῷ συγκεκλεισμένων πολλῶν ἀνδρῶν ἀπε-
 θηριοῦτο τὰ τῶν ἀτυχῶν σώματα, τῶν τε πρὸς τροφήν καὶ τὴν ἄλλην
 πᾶσαν χρεῖαν ἀνηκόντων πάντων ἐν ταυτῷ πεφυρμένων τοσαύτην προσ- 10
 πίπτειν δυσωδίαν συνέβαιεν, ὥστε μηδένα τῶν προσιόντων ῥαδίως δύνα-
 3 σθαι καρτερεῖσαι. ἐφ' ἡμέρας μὲν οὖν ἐπὶ διετέλεσεν ἐνταῦθα κακουργού-
 μενος, ὥστε καὶ παρὰ τῶν ἐσχάτων καὶ τακτὰ σιτουμένων ἐπικουρίας
 δεηθῆναι. συμπαθεῖς γὰρ οὗτοι γινόμενοι διὰ τὸ μέγεθος τῶν ἀκλη-
 ρημάτων, ὧν μετελάμβανον, φιλανθρώπως τούτων ἐκείνῳ μετεδίδοσαν 15
 δακρύοντες. ἔρριπτο δ' αὐτῷ καὶ ξίφος πρὸς ἀναίρεσιν καὶ κάλως πρὸς
 ἀργχόνην, ἔξουσίας διδο-
 μένης ὡς βούλοιο χρή-
 4 σασθαι. ἀλλ' οὐδὲν οὕτω γλυκὺ φαίνεται
 γλυκὺ φαίνεται τοῖς ἡτυ-20

Diod. XXXI, 9, 6. Di.

Exc. Mai. Ὅτι οὐδὲν οὕτω
 359, Bois- γλυκὺ φαίνεται
 sevain p. τῶν ἡτυχηκό-20
 372.

2 τῶν . . . στρατηγῶν]
 τὸν . . . στρατηγόν B. —
 ἐνέβαλεν A, εἰσέβαλον B,
 ἐνέβαλλεν.

4 ἔχον B et corr. A, ἔχων.

4-5 ἐννεακλίνοι corr. A,
 ἐννεακλιτίου. — σκότου] σκό-
 τους B. — πλήρες B et
 corr. A, πλήρης.

13 τακτὰ] τακτα A, τὰ
 ἔγκατα. B.

14-15 γινόμενοι—μετελάμ-
 βανον addunt A Amst. —
 ἀκληρημάτων] ἀκληρωμάτων.

16 ἔρριπτο A B, ῥρίπτουν.

18 ὡς A, ὡς ἄν.

1-3 πρὶν—τέκνων] Schwarzus p. 76, quamquam recte docens Livium memorare Perseum post senatus consultum factum Albam et in custodiam liberam abductum esse, contra Diodorum ante id senatus consultum et in carcerem, tamen iniuria Diodorum res confudisse putat; Livius enim alium quam Diodorum secutus est. Nihil obstat,

Diodorus

a. XXXI, 9, 1—5. Di.	b. XXXI, 9, 6. Di.	c. XXXI, 9, 7. Di.
χηκόων ὡς τὸ ζῆν, καίπερ αὐτῶν ἄξια θανάτου πασχόντων. καὶ πέρασ ἐν ταύταις ἂν ταῖς ἀνάγκαις κατέστρεψε τὸν βίον, εἰ μὴ Μάρκος Αἰμίλιος προκαθήμενος τοῦ βουλευτηρίου, τηρῶν τό τε περι αὐτὸν ἀξίωμα καὶ τὸ τῆς πατρίδος ἐπιεικές, παρήνεσε τῇ συγκλήτῳ σχετλιάζων, εἰ μὴ τὸν ἀνθρώπινον φόβον εὐλαβοῦνται, τὴν γε τοὺς ὑπερηφάνως ταῖς ἐξουσίαις χρωμένους μετερχομένην νέμεσιν αἰδεῖσθαι. διόπερ εἰς ἐπιεικτέραν δοθεῖς φυλακὴν, καὶ κεναῖς ἐλπίσι προσαύχων, ὁμοίαν τοῖς προητυχημένοις ἔσχε τοῦ βίου τὴν καταστροφὴν. διειτῆ	των ἐνίοις ὡς τὸ ζῆν, καίπερ αὐτῶν ἄξια θανάτου πασχόντων. [ὑπερσυνέβη εἰς Περσέα τὸν Μακεδόνων βασιλέα γενέσθαι.]	Exc. Val. "Ὅτι ὁ Περ-277. Büttner-Wobst σεὺς εἰς τὸ p. 281. κατάγειον ἐμβληθεὶς οἴκημα ἐκείσε ἂν κατέστρεψε τὸν βίον, εἰ μὴ ὁ Αἰμίλιος προκαθήμενος τοῦ βουλευτηρίου καὶ τηρῶν τὸ περι αὐτὸν ἀξίωμα καὶ τὸ τῆς πατρίδος ἐπιεικές, παρήνεσε τῇ συγκλήτῳ σχετλιάζων, εἰ μὴ τὸν ἐξ ἀνθρώπων φόβον εὐλαβοῦνται, τὴν γε τοὺς ὑπερηφάνως ταῖς ἐξουσίαις χρωμένους μετερχομένην νέμεσιν αἰδεῖσθαι. διόπερ εἰς ἐπιεικτέραν δοθεῖς φυλακὴν, καὶ κεναῖς ἐλπίσι προσαυείχεν.
2 καίπερ αὐτῶν] καὶ παρ' αὐτῶν A, καὶ παρὰ τῶν B. 20 κεναῖς A Amst., κεναις.	3-6 ὑπερ—γενέσθαι adidit eclogarius.	4 ἐκείσε] ἐκεῖ Valesius eclogarium corrigens.

quominus credamus Perseum primo ante senatus consultum factum a Longino praetore Albae in carcerem coniectum, deinde facto senatus consulto ibidem in custodia libera esse habitum, id quod etiam ex Plut. *Aem. Paul.* c. 37 effici potest.

5-6 Μάρκος Αἰμίλιος] Recte Schwarzus p. 74 s. observat Plutarchum errore putavisse hic de Aemilio Paulo Macedonico sermonem esse, Diodorum autem, quamquam alibi (XXXI. 8, 4; 6) etiam Aemilio Paulo praenomen Marci male assignantem, hic iure huic Aemilio praenomen Marci dedisse, cum προκαθίσθαι τοῦ συνεδρίου apud Diodorum idem valeant ac Latina lingua principem senatus esse (cf. XXXIV, V 33, 1) fueritque anno 167/6 Marcus Aemilius Lepidus quidam princeps senatus; cf. Mommsen *Römische Forschungen* 1² p. 93.

Diod. XXXI, 9, 1—5 Di.

γὰρ χρόνον φιλοψυχῆσας, καὶ προσκόψας τοῖς φυλάττουσι βαρβάροις, κωλυόμενος ὑπ' ἐκείνων ὕπνου τυχεῖν ἐτελεύτησεν.

C. Liberi Aemilii Pauli.

Diod. XXXI, 11. Di.

Plut. Aem. Paul. c. 35—36.

Liv. XLV, 40, 6—42, 1.

Sed non Perseus tantum per illos dies documentum humanorum casuum fuit, in catenis ante currum victoris ducis per urbem hostium ductus, sed etiam victor Paulus, auro purpuraque fulgens.

10 35. Ἦσαν γὰρ αὐτῶ 10

τέσσαρες υἱοί, δύο μὲν
εἰς ἑτέρας ἀπωκισμένοι
συγγενείας, ὡς ἦδη λέ-
λεκται, Σκηπίων καὶ

Exc. Mai. Ὅτι τῶν
361. Boissevain τοῦ Αἰμιλίου 15
p. 373 s. παίδων τῶν
δύο παραδόξως

Φάβιος, δύο δὲ παῖδες 15
ἔτι τὴν ἡλικίαν, οὓς ἐπὶ
τῆς οἰκίας εἶχε τῆς ἑαν-
τοῦ γεγονότας ἐξ ἑτέρας
γυναικός. ὧν ὁ μὲν
20 ἡμέραις πέντε πρὸ τοῦ 20

nam duobus e 7

filiis, quos duobus datis
in adoptionem solos no-
minis, sacrorum famili-
aeque heredes retinuerat
domi, minor, (duodecim)

20 (duodecim) add.
ed. Bas. 1531.

1 φυλάττουσι] φυλάσσουσι B.

Liberi Aemilii Pauli.] Haec omnia ex uno fonte idque ex Polybio fluxisse patet ex rebus, verbis, sententiis, quamquam Livius multa praesertim in fine arte oratoria exornavit; cf. Nissen p. 278; Schwarze p. 70—73; v. Scala *Die Studien des Polybios* I p. 159 ss. De loco his fragmentis assignando vide Diod. XXXI, 9, p. 47; de Diodori XXXI, 10 vide app. XIX, de App. Maced. 19, app. XX.

1-9 Sed—fulgens.] Quod Perseum verisimile non sit in catenis ante currum victoris ductum fuisse, haec a Livio addita putat Nissen (p. 278). Cf. autem Liv. XXVI, 13, 15; Ovid. *ex Ponto* II, 1, 44. Quod attinet ad Dio. XLIII, 19, 3, ibi de muliere sermo est.

20-1 p. 51 πρὸ τοῦ Σριαμβεύειν . . . 2 p. 51-6 ἐτελεύτησε—ἱπαπέθανεν] Rectius apud Livium diligentius Polybium vertentem minor filius prius moritur; cf. Nissen p. 278.

Diod. XXXI, 11 Di.

τελευτησάντων, καὶ τοῦ
δήμου παντὸς διαφε-
ρόντως συναλοῦντος,

Plut. Aem. Paul. c. 35—36.

θριαμβεύειν τὸν Αἰμί-
λιον ἐτελεύτησε τεσσα-
ροσκαυδεκέτης, ὁ δὲ δω-
δεκέτης μετὰ τρεῖς ἡ-

5 μέρας θριαμβεύσαντος

ἐπαπέθανεν, ὥστε μη-
δένα γενέσθαι Ῥωμαίων
τοῦ πάθους ἀνάληπτον,
ἀλλὰ φοῖξαι τὴν ὁμό-

10 τητα τῆς τύχης ἅπαντας,

ὡς οὐκ ἠδέσατο πένθος
τοσοῦτον εἰς [τὴν] οἰκίαν
ζήλου καὶ χαρᾶς καὶ θυ-
σιῶν γέμουσαν εἰσάγουσα

15 καὶ καταμγνύουσα θρή-

νους καὶ δάκρυα παιᾶσιν
ἐπινικίοις καὶ θριάμβους.

36. Οὐ μὴν ἀλλ' ὁ

20 Αἰμίλιος ὀρθῶς λογιζό-

μενος ἀνδρείας καὶ θαρ-

ραλεότητος ἀνθρώποις
οὐ πρὸς ὄπλα καὶ σα-
ρίσας χρῆσιν εἶναι μό-

νον, ἀλλὰ πρὸς πᾶσαν

25 ὁμαλῶς τύχης ἀντίστα-

σιν, οὕτως ἠρμόσατο καὶ
κατεκόσμησε τὴν τῶν
παρόντων σύγκρασιν,

ὥστε τοῖς ἀγαθοῖς τὰ

30 φαῦλα καὶ τὰ οἰκεία

τοῖς δημοσίοις ἐναφανισ-
θέντα μὴ ταπεινῶσαι τὸ

Liv. XLV. 40, 6—42, 1.

ferme annos natus, quin-
que diebus ante trium-
phum, maior, quattuor-
decim annorum, triduo

post triumphum deces-

sit; [quos praetex-

tatos curru vehi cum
patre, sibi ipsos similis
destinantis triumphos,

oportuerat.]

9 destinantis] No-
vák, praedestinantis.

12 [τὴν] del. Reiske.

6-10 quos—oportuerat] Haec a Livio ad misericordiam augendam excogitata videntur.

Diod. XXXI, 11 Di.

ὁ πατήρ τούτων συνήγαγεν ἐκκλησίαν, ἐν ἣ περὶ τῶν κατὰ τὸν πόλεμον πραχθέντων ἀπολογισάμενος ἐπὶ τέλους διεξῆλθε τοιούτους τινὰς λόγους.

Plut. Aem. Paul. c. 35—36.

μέγεθος μηδὲ καθυβρίσαι τὸ ἀξίωμα τῆς νίκης. τὸν μὲν γε πρότερον τῶν παίδων ἀποθανόντα

5 θάψας εὐθύς ἐθρίαμ-

βευσεν, ὡς λέλεκται. τοῦ

δὲ δευτέρου μετὰ τὸν

θρίαμβον τελευτήσαντος

συναγαγὼν εἰς ἐκκλη-

σίαν τὸν Ῥωμαίων δῆμον

15 ἐχρήσατο λόγοις ἀνδρὸς 15

οὐ δεομένου παραμ-

θίας, ἀλλὰ παραμνηθου-

μένου τοὺς πολίτας δυσ-

παθοῦντας ἐφ' οἷς ἐκεῖνος

ἔφη γὰρ 20 ἐδυστύχησεν. ἔφη γὰρ, 20

ὅτι τῶν ἀνθρωπίνων οὐ-

Liv. XLV, 40, 6—42, 1.

paucis post diebus data 9

[a M. Antonio tribuno]

plebis contione, cum de

suis rebus gestis more

ceterorum imperatorum

edissereret, memorabilis

eius oratio et digna

Romano principe fuit.

[„Quamquam, et qua fe- 41

licitate rem publicam ad-

ministraverim, et <quae>

duo fulmina domum me-

am per hos dies percu-

lerint, non ignorare vos,

Quirites, arbitror, cum

spectaculo vobis nunc

11 edissereret] H. I. Mueller, *dedisset*. — memorabilis] Madvig, *remorabilis*.

14-15 et qua felicitate] Madvig, *obqua' lpauloratio adpr. felicitate*.

16 <quae> add. Gronovius.

21 nunc] non; de vobis non et nunc saepissime in libris antiquis permutatis cf. Hilar. p. XVI ed. Zingerle.

7 a—tribuno] Hoc a nullo alio traditum Livius ex annalium scriptore addidisse videtur.

14-8 p. 53 Quamquam—fortunam.] A Livio excogitata, ut initium orationis inveniatur; Nissen p. 278.

Diod. XXXI, 11 Di.

Plut. Aem. Paul. c. 35—36.

Liv. XLV, 40, 6—42, 1.

δὲν οὐδέποτε δείσας, τῶν
δὲ θεῶν ὡς ἀπιστότα-
τον καὶ ποικιλώτατον
πρᾶγμα τὴν τύχην αἰ-
φοβηθεῖς, μάλιστα περὶ
τοῦτον ἀντὶς τὸν πόλε-
μον, ὥσπερ πνεύματος
λαμπροῦ, ταῖς πράξεσι
παρούσης διατελοίη με-
ταβολὴν τινα καὶ παλίρ-

triumphus meus, nunc
funera liberorum meo-
rum fuerint, tamen pau-
cis, quaeso, sinatis me
cum publica felicitate
comparare eo, quo de-
beo, animo privatam
meam fortunam.]

ἐαντὸν ἐξ Ἰταλίας εἰς
τὴν Ἑλλάδα μέλλοντα πε-
ραιοῦν τὰς δυνάμεις ἀπο-
θεωρῆσαι τὴν ἀνατολήν
καὶ τότε τὸν πλοῦν ποιη-
σάμενον ἐνάτης ὥρας κα-
ταπλεῦσαι μηδενὸς ἀπο-
λειφθέντος εἰς Κέρκυ-
ραν, ἐκεῖθεν δὲ τεταρ-
ταῖον ἐν Δελφοῖς καλ-
λιερήσαντα τῷ θεῷ μετὰ
πέντε ἡμέρας εἰς Μακε-
δονίαν γενέσθαι καὶ πα-
ραλαβεῖν τὰς δυνάμεις,
ἐν ἡμέραις δὲ ταῖς ἀπά-
σαις πεντεκαίδεκα βιάσα-
σθαι τὰ σιερὰ κατὰ τὴν
Πέτραν καὶ παρατάξασ-
θαι καὶ νικῆσαι Περσέα

ροϊαν προσδεχόμενος.
„μῆ μὲν γάρ” εἶπεν
„ἡμέρα τὸν Ἴόνιον ἀπὸ
Βρεντεσίου περάσας

profectus ex Italia clas-
sem a Brundisio sole
orto solvi; nona diei
hora cum omnibus meis
navibus

εἰς Κέρκυ-

Corcyram tenui.

ραν κατήχθη πεμπ-
ταῖος δ' ἐκεῖθεν ἐν Δελ-
φοῖς τῷ θεῷ θύσας, ἐτέ-
ραις αὐτῆς αὐτὸν πέντε τὴν
δύναμιν ἐν Μακεδονίᾳ
παρέλαβον, καὶ τὸν εἰω-
θότα συντελέσας καθαρ-
μὸν αὐτῆς καὶ τῶν πρά-
ξεων εὐθὺς ἐναρξάμενος
ἐν ἡμέραις ἄλλαις πεν-
τεκαίδεκα τὸ κάλλιστον

inde quinto die Delphis
Apollini pro me exerci-
tibusque et classibus
vestris sacrificavi. a
Delphis quinto die in
castra perveni: ubi ex-
ercitu accepto, mutatis
quibusdam, quae magna
impedimenta victoriae
erant, progressus, quia
inexpugnabilia <castra

14 15 ἀποθεωρῆσαι Dindorf,
ἀποθεωρήσας.

16 17 ποιησάμενον Dindorf,
ποιησάμενος.

24 γενέσθαι] παραγενέ-
σθαι v. Herwerden non ne-
cessario.

23 vestris] Sigonius,
lustris.

30 <castra> add. ed.
Bas. 1531.

20-21a τετρακτίον] Error Diodori, cum omnes alii quinque dies tradant.

Diod. XXXI, 11 Di.

καθόλον δὲ τέταρτον¹⁰
 ἔτος ἀνοφθαλμοῦντος
 τοῦ βασιλέως τοῖς Ρω-
 μαίοις ἐαυτὸν ἐν ταῖς
 προειρημέναις ἡμέραις
 ἀπεφίγητο κεκυριενκέ-¹⁵
 ναι πάσης Μακεδονίας.

καὶ τότε μὲν θαναμάζειν
 ἔφη τὸ παράλογον τῶν²⁰
 κατορθωμάτων ὡς δὲ
 μετ' ὀλίγον κύριος ἐγένε-
 ντο τοῦ βασιλέως καὶ
 τῶν τέκνων καὶ τῆς
 βασιλείας γάζης, πολὺ²⁵
 μᾶλλον θαναμάζειν τὴν
 εὐροίαν τῆς τύχης δια-
 κομισθέντων δὲ τῶν χρη-
 μάτων καὶ τῶν στρατιω-
 τῶν εἰς τὴν Ἰταλίαν ἀ-³⁰
 βλαβῶς καὶ ταχέως, τόδ' ὀ-
 λοσχερῶς διαπορεῖν ἐπὶ
 τῷ πάντα κάλλιον ἢ προσ-

10-11 τέταρτον ἔτος Bois-
 sevain collato Livio iuxta
 c. 41, 5, τετραταῖος.

Plut. Aem. Paul. c. 35—36.
 ἐπέθηκα τῷ πολέμῳ
 τέλος.

5

ἀπιστῶν δὲ τῇ τύχῃ διὰ
 τὴν εὐροίαν τῶν πραγμά-
 των, ὡς ἄδεια πολλὴ καὶ²⁵
 κίνδυνος οὐδεὶς ἦν ἀπὸ
 τῶν πολεμίων, μάλιστα
 κατὰ πλοῦν ἐδεδίδεν τὴν
 μεταβολὴν τοῦ δαίμονος
 ἐπ' εὐτυχία, τοσοῦτον³⁰
 στρατὸν νενικηκότα καὶ
 λάφυρα καὶ βασιλεῖς αἰχ-
 μαλώτους κομίζων. οὐ

30 ἐπ' εὐτυχία delenda
 esse putat Sintenis.

Liv. XLV, 40, 6—42. 1.
 hostium erant neque
 cogi pugnare poterat
 rex, inter praesidia eius
 saltum ad Petram evasi
 5 et ad pugnam rege
 <excito> acie vici; Ma-
 cedoniam in potes- 5
 tatem populi Romani
 redegit et, quod bellum
 10 per quadriennium tres
 ante me consules ita ges-
 serunt, ut semper suc-
 cessori traderent gra-
 vius, id ego quindecim
 15 diebus perfeci. aliarum 6
 deinde secundarum rer-
 um velut proventus se-
 cutus: civitates omnes
 Macedoniae se dedide-

20 runt, gaza regia in potes-
 tatem venit, rex ipse
 tradentibus prope ipsis
 dis in templo Samothra-
 cum cum liberis est cap-
 tus. mihi quoque ipsi ni-
 mia iam fortuna videri eo-
 que suspecta esse. maris 7
 pericula timere coepi in
 tanta pecunia regia in Ita-
 liam traicienda et victore
 exercitu transportando.
 postquam omnia secun- 8
 do navium cursu in Ita-

6 <excito> add. Drechs-
 ler.

10 tres] Leutsch, IIII.
 26 fortuna] Hertz,
 fortunam.

Diod. XXXI, 11 Di.

εδόκα συντελεῖσθαι, πάντων δὲ συγχειρόντων καὶ μακαρίζόντων τὴν εὐποιμίαν αὐτοῦ τότε μάλιστα προσδέχεσθαι παρὰ τῆς τύχης σύμπτωμα·

διόπερ προσεῦχεσθαι τῷ θεῷ τῶν μὲν δημοσίων εἰς μηδὲν ἐμπεσεῖν τὴν μεταβολήν, ἀλλ' εἰ πάντως αὐτῷ πρᾶξαι δέδοκτο δυσχερές, τοῦτ' εἰς αὐτὸν ἐναπερεΐσασθαι. διόπερ ἅμα τῷ γενέσθαι τὴν περὶ τοὺς παῖδας ἀτυχίαν ἐπὶ μὲν ταύτῃ διαφερόντως λυπηθῆναι, περὶ δὲ τῶν τῆς πατρίδος πραγμάτων εὐδαρσῆς εἶναι καθ' ὅσον ἢ τύχῃ τὴν παλιόροισαν καὶ τὸν φθόρον οὐκ εἰς τὸ κοινὸν τῶν πολιτῶν ἀλλ' εἰς τὸν ἴδιον ἐκείνου βίον ἀπέσκηψεν.

Plut. Aem. Paul. c. 35—36.

μὴν ἀλλὰ καὶ σωθεὶς πρὸς ὑμᾶς καὶ τὴν πόλιν ὄρων εὐφροσύνης καὶ ζήλου καὶ θυσιῶν γέμουσαν, εὖ τὴν τύχην δι' ὑποψίας εἶχον εἰδὼς οὐδὲν εἰλικρινές οὐδ' ἀνεμέσητον ἀνθρώποις τῶν μεγάλων χαριζομένην. καὶ τοῦτον οὐ πρότερον ἢ ψυχὴν τὸν φόβον ὠδίνουσα καὶ περισκοπούμενη τὸ μέλλον ὑπὲρ τῆς πόλεως ἀφῆκεν ἢ τηλικαύτη με προσπταῖσαι δυστυχία περὶ τὸν οἶκον, υἱῶν ἀρίστων, οὓς ἐμαντῷ μόνους ἐλπόμεν διαδόχους, ταφὰς ἐπαλλήλους ἐν ἡμέραις ἱεραῖς μεταχειρισάμενον. νῦν οὖν ἀκίνδυνός εἰμι τὰ μέγιστα καὶ θαρρῶ, καὶ νομίζω τὴν τύχην ὑμῶν παραμενεῖν ἀβλαβῆ καὶ βέβαιον. ἱκανῶς γὰρ ἐμοὶ καὶ τοῖς ἐμοῖς κακοῖς εἰς τὴν τῶν κατωρθωμένων ἀποκέχρηται νέμεσιν, οὐκ ἄφα-

Liv. XLV, 40, 6—42, 1.

liam pervenerunt neque

erat, quod ultra

precarer, illud optavi, ut, cum ex summo retro volvi fortuna consuisset, mutationem eius domus mea potius quam res publica sentiret. itaque defunctam esse fortunam publicam mea tam insigni calamitate spero, quod triumphus meus, velut ad ludibrium casuum humanorum, duobus funeribus liberorum meorum est interpositus. et cum ego et Perseus nunc nobilia maxime sortis mortalium exempla spectemur, ille, qui ante se captivos <captivus> ipse duci liberos vidit, incolumes

2 πάντων Dindorf, τῶν.

13 αὐτῷ <τι> Boissevain, αὐτῷ.

14 δέδοκτο] δέδοκται Dindorf, sed tempore historico vix carere possumus; fortasse δυσχερές ἐδέδοκτο.

22 εὐδαρσῆς Dindorf, εὐδαρσείας.

24 ὑμῶν Bryanus et codices tres, ἡμῶν v.

10-11 precarer, illud optavi, ut] ed. Bas. 1531, praecarperiludoptavit.

29 <captivus> add. ed. Bas. 1531.

Diod. XXXI, 11 Di.

Plut. *Aem. Paul.* c. 35—36.
 νέστερον ἔχουσα παρά-
 δειγμα τῆς ἀνθρωπίνης
 ἀσθενείας τοῦ θριαμ-
 βευομένου τὸν θριαμ-
 5 βεύοντα πλὴν ὅτι Περ- 5
 σεύς μὲν ἔχει καὶ νε-
 κημένος τοὺς παῖδας,
 Αἰμίλιος δὲ τοὺς αὐτοῦ
 νικήσας ἀπέβαλεν.”

10

15

20

τούτων ῥηθέντων πᾶς ὁ
 δῆμος τὴν μεγαλοφυχίαν
 αὐτοῦ ἐθαύμασεν, ἐπὶ δὲ
 τοῖς παισὶ πολλαπλάσιον
 ἔσχε συμπάθειαν.

25

Liv. XLV, 40, 6—42, 1.
 tamen eos habet: ego, qui 11
 de illo triumphavi, ab
 alterius funere filii cur-
 rum <conscendi, rediens
 5 alterum> ex Capitolio
 prope iam expirantem
 <in>veni; neque ex tanta
 stirpe liberum superest,
 qui L. Aemili Pauli
 10 nomen ferat. duos enim 12
 tamquam ex magna
 progenie liberorum in
 adoptionem datos Cor-
 nelia et Fabia gens
 15 habent: Paulus in domo
 praeter senem nemo
 superest. [sed hanc cla-
 dem domus meae vestra
 felicitas et secunda for-
 20 tuna publica consolatur.”]
 Haec tanto dicta ani- 42
 mo magis confudere au-
 dientium animos, quam
 si miserabiliter orbita-
 25 tem suam deflendo lo-
 cutus esset.

4-5 <conscendi, re-
 diens alterum> add.
 Vahlen.

6-7 expirantem
 <in>veni] corr. Vahlen,
 exspirantesveni.

16 senem] Hertz, sed.

D. Fortuna Eumenis.

Diod. XXXI, 12 Di.

Exc. Mai. 362. Bois-sevain p. 374. Ὅτι μετὰ τὴν Περσέως ἦταν Εὐμένης ὁ βασιλεὺς μεγάλας καὶ παραδόξους ἐχρήσατο μεταβολαῖς. ὑπολαβὼν γὰρ ἐν ἀσφαλείᾳ κατακεῖσθαι τὴν ἰδίαν ἀρχήν, ὡς ἂν τῆς πολεμωτάτης αὐτῷ βασιλείας καταλελυμένης, τότε μεγίστοις περιέπεσε κινδύνους. ἀγαθὴ γὰρ ἢ τύχη τὰ βεβηκέναι δοκοῦντα ἀσφαλῶς ἀνατρέψαι, κἂν συνα- γωνίσηται τι, πάλιν ἐκ μεταβολῆς ἀντισηκοῦν καὶ λυμαίνεσθαι τὰ κατορθωθέντα.

E. Filius Cotyis.

Pol. XXX, 17 B.-W. ; 18 Hu.

Exc. Urs. 9. 82. 17 (18) Ὅτι κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον Κότυς ὁ τῶν Ὀδρουσῶν βασιλεὺς ἀπέστειλε πρεσβευτὰς εἰς τὴν Ῥώμην, ἀξιῶν ἀποδοθῆναι τὸν υἱὸν αὐτῷ καὶ περὶ τῆς γενομένης πρὸς Περσέα κοινοπρα- γίας δικαιολογούμενος. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι νομίσαντες ἠνύσθαι σφίσι τὸ προ- κείμενον, τοῦ πρὸς τὸν Περσέα πολέμου κατὰ νοῦν προκεχωρηκότος, τὴν δὲ πρὸς Κότυν διαφορὰν πρὸς οὐδὲν ἔτι διατείνειν, συνεχώρησαν αὐτῷ κομίζεσθαι τὸν υἱόν, ὃς ὀμηρείας χάριν δοθεὶς εἰς Μακεδονίαν ἐπαύξει μετὰ τῶν Περσέως τέκνων, βουλόμενοι τὴν αὐτῶν προῳότητα καὶ μεγα- λοφυχίαν ἐμφαίνειν, ἅμα δὲ καὶ τὸν Κότυν ἀναδοῦμενοι διὰ τῆς τοιαύτης χάριτος.

5 κἂν Dindorf, καί.

16 ἀναδοῦμενοι Dindorf, αἰδοῦμενοι

1-7 Ὅτι—κατορθωθέντα] Ex rebus Italiae 167 6, cum et fragmentum antecedens (vide p. 50) et quod sequitur (vide p. 58) inde sumptum sit. Fortasse Polybius fortunis Persei et Pauli commotus hoc Eumenis exemplum attulit.

De Diodori capitibus 13—14 ex rebus Pergami anni 167 6 desumptis, sed a Dindorfio fortasse nomine Eumenis decepto falso huc insertis vide infra.

8-17 Ὅτι—χάριτος.] Haec ex rebus Italiae anni 167 6 fluxisse apparet ex Liv. XLV, 42, 5—12, ubi statim post Perseum Albam abductum traduntur. De Livii loco vide app. XXI.

F. Prusias.

Pol. XXX, 18, W.-B.; 19 Hu.

Diodorus XXXI, 15, 1 Di.

Exc. Urs. 9. 83, de Boor p. 330. Ὅτι κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἦλθε καὶ Προουσίας ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν Ρώμην, συγχαρησόμενος τῇ συγκλήτῳ καὶ τοῖς στρατηγοῖς ἐπὶ τοῖς γεγροσιν.

Exc. Mai. 363, Boissvain p. 374s. Ὅτι καὶ Προουσίας ὁ τῆς Βιθυνίας βασιλεὺς ἦκε συγχαρησόμενος τῇ συγκλήτῳ καὶ τοῖς τοὺς πολέμους κατορθώσασιν στρατηγοῖς· οὐδὲ τὸ τῆς ψυχῆς ἀγενὲς οὐκ ἄξιον παραλιπεῖν ἀνεπισήμαντον. τῆς μὲν γὰρ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἐπαινουμένης ἀρετῆς πολλοὶ τῶν ἐπιγενομένων προάγονται πρὸς τὸν ὅμοιον ζῆλον, τῆς δὲ τῶν φαύλων ἀνανδρίας ὀνειδιζομένης οὐκ ὀλίγοι τῶν πρὸς τὴν κακίαν ὁρμώντων ἀποτρέπονται. διὸ καὶ χρηστὸν οὐ παρέργως τῇ τῆς ἱστορίας παρρησίᾳ πρὸς ἐπανόρθωσιν τοῦ κοινοῦ βίου.

² ὁ δὲ Προουσίας οὗτος οὐδαμῶς γέγονεν ἄξιος τοῦ τῆς βασιλείας προσχήματος.

³ τεκμήραιτο δ' ἂν τις ἐκ τούτων. ὅς γε πρῶτον μὲν, πρεσβευτῶν πα-

Diodorus XXXI, 15,
2—3 Di.

Exc. Urs. 1, de Boor p. 80. Ὅτι Προουσίας ἀνάξιος γεγρονῶς τοῦ τῆς

²⁰ βασιλείας προσχήματος καὶ διατελέσας πάντα τὸν τοῦ ζῆν χρόνον αἰσχρῶς κολακεύων τοὺς ὑπερέχοντας, καὶ ποτε Ρω-

Liv.

XLV, 44, 19—20.

Polybius eum regem indignum maiestate nominis tanti tradit;

⁴ συγχαρησόμενος Ursinus, συγχωρησόμενος.

⁵ στρατηγοῖς Perizonius Animadv. hist. cap. I, 38 ed. Harles collato Diodoro, στρατιώταις.

⁶ ἀγενὲς] ἀγεννὲς Dindorf; vide p. 60, 4.

¹¹ ἀνανδρίας Dindorf; cf. Kuehner-Blass. I, 23, p. 275 a, ἀνανδρείας.

¹ Ὅτι e.q.s.] Ex Liv. c. 44, 19—20 historiam Prusiae anno 167 a. Chr. n. tradenti apparet haec omnia ex rebus Italiae anni 167/6 fluxisse.

De Liv. XLV, 44, 1—3 vide app. XXII. — De Liv. XLV, 44, 4—18 vide app. XXIII. — De App. Mithr. c. 2 vide app. XXIV.

Pol. XXX, 18, W.-B. : 19 Hu.	Diodorus XXXI, 15, 2—3 Di.	Liv. XLV, 44, 19—20.
ραγεγονότων Ῥωμαϊκῶν πρὸς αὐτόν,	μαίων πρὸς αὐτὸν πα- ραγενομένων πρεσβευ- τῶν, τὰ μὲν τῆς βασι- λείας σύμβολα, τό τε 5 διάδημα καὶ τὴν πορφύ- 5 ραν, ἀπέθετο, μμηρά- μενος δὲ τὴν τῶν προ- σφάτως ἀπελευθερου- μένων παρὰ Ῥωμαίοις	
ἐξυρη- μένος τὴν κεφαλὴν καὶ πυλὸν ἔχων λευκὸν καὶ τήβενναν καὶ καλικίους ἀπῆντα τοῦτοις, καὶ κα- θόλου τοιαύτη διασκευῇ 15 κεχορημένος οἷαν ἔχουσιν οἱ προσφάτως ἠλευθε- ρωμένοι παρὰ Ῥωμαίοις, οὓς καλοῦσι λιβέρτους.	τάξιν ἀπῆντησεν ἐξυρη- 10 μένος τὴν κεφαλὴν καὶ πυλὸν ἔχων λευκὸν ἔτι δὲ φορῶν τήβενναν καὶ κάντιλον,	pilleatum, capite raso.
4 καὶ δεξιωσάμενος τοὺς 20 προσβευτάς „Οῤαῖτ” ἔφη „τὸν ὑμέτερον λιβέρτον	ἀσπασάμενος δὲ τοὺς 20 προσβευτάς ἀπέφαινε ἑαυτὸν ἀπελεύθερον εἰ-	obviam <ire> legatis solitum libertumque se populi Romani ferre :
12 πυλίου Bekker, πύλιον; de accentu vide Kuehner- Blass I, 2 ¹ p. 278. — <λευκόν> add. Buettner-Wobst col- lato Diodoro.	12 πυλίου secundum Bek- kerum apud Polybium iuxta, πόλιον.	
13 τήβενναν Ursinus, τή- βενναν. — καλικίους] cf. Κα- λιπύρμιος = Calpurnius, Ὀρέ- βιος = Orbius (Dittenberger Syll. ² 315 adn. 5 = Syll. ³ 683 adn. 4).	13 τήβενναν Ursinus, τί- βενναν.	20 <ire> add. ed. Bas. 1531.
	14 κάντιλον] fortasse καλ- τίους (calceus).	21-22 se — ferre] Mad- vig, <i>sipr. ferret.</i>

3-10 τὰ μὲν—ἀπῆντησεν] Haec a Diodoro ad lectoris animum movendum aucta, huc concinnitatis causa ex sequentibus apud Polybium (infra 14—19) translata videntur; id. quod etiam ex ordine apud Livium (c. 44, 19) effici potest.

14-19 καὶ καθόλου—λιβέρτους] Vide adn. antec.

Pol. XXX,
18, W.-B.; 19 Hu.

ἐμέ, πάντα βουλόμενον
χαρίζεσθαι καὶ μμεῖ-
σθαι τὰ παρ' ὑμῖν." ἧς
ἀγενεστέραν φωνήν
οὐ ῥάδιον εἰπεῖν.

5 τότε δὲ κατὰ
τὴν εἴσοδον (γενόμενος)
τὴν εἰς τὴν σύγκλητον,
10 στὰς κατὰ τὸ θύρετρον
ἀντίος τοῦ συνεδρίου καὶ
καθεὶς τὰς χεῖρας ἀμφο-
τέρας προσεκύνησε τὸν
οὐδὸν καὶ τοὺς καθη-
15 μένους, ἐπιφθεγξάμενος
„Χαίρετε, θεοὶ σωτή-
ρες", ὑπερβολὴν οὐ κα-
ταλιπὼν ἀνανδρίας, ἅμα
δὲ καὶ γυναικισμοῦ καὶ
20 κολακείας οὐδενὶ τῶν
6 ἐπιγινομένων. ἀκόλουθα
δὲ τούτοις καὶ κατὰ τὴν

1 βουλόμενον Ursinus,
βουλομένου.

4 ἀγενεστέραν] ἀγενεσ-
τέραν Casaubonus contra
auctoritatem omnium codi-
cum ét Exc. Urs.⁶ ét Exc.
Urs.⁷ ét Exc. Mai. (ἀγενές,
p. 58, 10); cf. Soph. fr. 105.

5 εἰπεῖν] εὔρειν Buettner-
Wobst e Diodoro; at Dio-
dorus offensus sententia φω-
νὴν εἰπεῖν haec commutasse
videtur.

9 (γενόμενος) add. Schweig-
haeuser e Diodoro.

20 γυναικισμοῦ Ursinus, μυ-
αικισμοῦ.

Diodorus XXXI, 15,
2—3.

καὶ Ῥωμαίων.

ἧς ἀγενεστέραν φωνήν
5 οὐ ῥάδιον εὔρειν. πολλὰ
δὲ καὶ ἄλλα τούτοις οἰ-
κεῖα πρότερον διεπράξα-
το. καὶ τότε δὲ κατὰ
τὴν εἴσοδον γενόμενος
10 τὴν εἰς τὴν σύγκλητον
κατὰ τὸ θύρετρον ἀντίον
στὰς τοῦ συνεδρίου καὶ
καθεὶς τὰς χεῖρας ἀμφο-
τέρας προσεκύνησε τὸν
15 οὐδὸν καὶ τοὺς καθη-
μένους ἐπιφθεγξάμενος
Χαίρετε, θεοὶ σωτή-
ρες, ὑπερβολὴν οὐδεμί-
αν ἀπολιπὼν κολακείας
20 ἀνάνδρου καὶ γυναικισ-
μοῦ.

ἀκόλουθως
δὲ τούτοις καὶ τὸν λόγον

4 ἀγενεστέραν] vide iuxta
apud Polybium.

5 εὔρειν] vide iuxta apud
Polybium.

Liv.

XLV, 44, 19—20.

ideo insignia ordinis eius
gerere;

Romae quo-
20 que, cum veniret in
curiam,

summi-
sisse se et osculo limen
15 curiae contigisse

et deos servatores suos
senatum appellasse ali-
amque orationem non
tam honorificam audien-
tibus quam sibi defor-
mem habuisse.

Pol. XXX, 18, W.-B.; 19 Hu.

κοινολογίαν εἰσελθὼν ἐπετελέσατο, περὶ ὧν καὶ τὸ γράφειν ἀπρεπὲς ἦν. φανείς δὲ τελέως εὐκαταφρόνητος ἀπόκρισιν ἔλαβε δι' αὐτὸ τοῦτο φιλόανθρωπον.

Diodorus XXXI, 15, 2—3.

ἐν τῇ συγκλήτῳ ποιησάμενος τοιαῦτα δηλῆθεν, ὥστε καὶ γράφειν ἡμῖν ἀπρεπὲς εἶναι. ἡ δὲ σύγκλητος τοῖς πλείστοις τῶν λεγομένων προσκόπτουσα καὶ τοῦ Προυσίου καταγινώσκουσα προεπούσας τῇ κολακείᾳ τὰς ἀποκρίσεις ἐποίησατο. Ῥωμαῖοι γὰρ καὶ πολεμίους ἐπ' ἀνδρεία μεγαλοφρονοῦντας νικᾶν σπεύδουσιν.

G. Eumenes.

Pol. XXX, 19, 1—13 B.-W.; 20, 1—13 Hu.

19 (20) Ἦδη δὲ τούτου τὰς ἀποκρίσεις εἰληφότος, προσέπεσε παραγίνεσθαι τὸν Εὐμένη. τοῦτο δὲ τὸ πρᾶγμα πολλὴν ἀπορίαν παρέσχε τοῖς ἐν τῷ συνεδρίῳ διαβεβλημένοι γὰρ πρὸς αὐτὸν καὶ διαλήψεις ἀμεταθέτους ἔχοντες οὐκ ἐβούλοντο κατ' οὐδένα τρόπον ἐμφανίζεῖν αὐτούς. πᾶσι γὰρ ἀναδεδειχότες πρῶτον καὶ μέγιστον φίλον τὸν βασιλέα τοῦτον ἔμελλον εἰς ὄψιν ἐλθόντες καὶ προσδεξάμενοι δικαιολογίαν, εἰ μὲν τὸ δοκοῦν ἀποκριθεῖεν ἀκολουθοῦντες ταῖς ἰδίαις διαλήψεσιν, ἐκθεατριεῖν αὐτούς, εἰ τοιοῦτον ἄνθρωπον ἐπὶ τοσοῦτον ἐξετίμησαν ἐν τοῖς ἀνώτερον χρόνοις, εἰ δὲ δουλεύοντες τῇ

Liv. Periocha XLVI.

Eumenes
rex Romam venit. [qui Macedonico bello medium egerat.]

²⁴ εἰ] οἱ Schulze, sed vide Kuehner-Gerth II, 2³ p. 369^s.

²⁶ δουλεύοντες Ursinus, βουλευόντες.

12-13 qui—egerat, 7-9 p. 62 ne—admitteretur.] A Livio detorta (cf. etiam Polybii XXIX, 6, 4.), ut artes senatus velaret; cf. Nissen p. 29 s.

Pol. XXX, 19, 1—13 B.-W.; 20, 1—13 Hu.

Liv. Periocha XLVI.

τῶν ἐκτὸς φαντασία φιλανθρωπῶς
ἀποκριθεῖεν, παρόψεσθαι τὴν ἀλή-
θειαν καὶ τὸ τῇ πατρίδι συμφέρον.
5 διόπερ ἐξ ἑκατέρας τῆς ἀποφάσεως
μέλλοντος ἀπιθάνου τινὸς αὐτοῖς 5
ἕξακολουθήσειν, εὗροντο λύσει τοῦ
6 προβλήματος τοιαύτην. ὡς γὰρ κα- [ne aut hostis iudicatus videretur, si
θόλου δυσαρεστούμενοι ταῖς τῶν exclusus esset, aut liberatus crimine,
βασιλέων ἐπιδημίαις δόγμα τι τοιοῦ- si admitteretur.] in commune lex lata
τον ἐξέβαλον, μηδένα βασιλέα πα- 10 est, ne cui regi Romam venire liceret.
7 ραγίνεσθαι πρὸς αὐτούς. μετὰ δὲ
ταῦτα πυνθόμενοι τὸν Εὐμένη κατα-
πεπλευκέναι τῆς Ἰταλίας εἰς Βρεντέσιον ἐπαπέστειλαν τὸν ταμίαν φέ-
ροντα τὸ δόγμα καὶ κελεύσοντα λέγειν πρὸς αὐτόν, εἴ τι τυγχάνει
8 τῆς συγκλήτου χρεῖαν ἔχων εἰ δὲ μηδενὸς δεῖται, παραγγελοῦντα τὴν 15
9 ταχίστην αὐτὸν ἐκ τῆς Ἰταλίας ἀπαλλάττεσθαι. ὁ δὲ βασιλεὺς, συμμίζαν-
τος αὐτῷ τοῦ ταμίου, γνοὺς τὴν τῆς συγκλήτου προαίρεσιν εἰς τέλος
10 ἀπεσιώπησεν, οὐδενὸς φήσας προσδεῖσθαι. καὶ δὴ τούτῳ τῷ τρόπῳ
11 συνέβη τὸν Εὐμένη κωλυθῆναι τῆς εἰς τὴν Ῥώμην ἀναβάσεως. συνηκο-
12 λουθήκει δὲ καὶ ἕτερόν τι πραγματικὸν τούτῳ τῷ διαβουλίῳ. μεγάλου 20
γὰρ ὑπὸ τῶν Γαλατῶν ἐπικρεμαμένον κινδύνου τῇ βασιλείᾳ, προφανὲς
ἦν ὅτι διὰ τὸν σκυβαλισμὸν τοῦτον οἱ μὲν τοῦ βασιλέως σύμμαχοι ταπει-
νωθήσονται πάντες, οἱ δὲ Γαλάται διπλασίως ἐπιρρωσθήσονται πρὸς
13 τὸν πόλεμον. διὸ πάντῃ πάντως βουλόμενοι ταπεινοῦν αὐτὸν ἐπὶ ταύ-
την κατηνέχθησαν τὴν γνώμην.

25

H. Aliae legationes.

Pol. XXX, 19, 14—17 B.-W.; 20, 14—17 Hu.

14 τούτων δὲ γινομένων ἔτι κατ' ἀρχὰς τοῦ χειμῶνος, λοιπὸν ἢ σύγκλητος 25

1 φαντασίη Ursinus, φαντασίαν.

11 αὐτοῖς Bekker, αὐτοῖς.

14 κελεύσοντα Naber, κελεύοντα.

18 φήσας Reiske, φήσαντος.

9 [e x] Polybius rectius: δόγμα; fortasse error epitomatori debetur.

Pol. XXX, 19, 13—17 B.-W.; 20,

13—17 Hu.

Diod. XXXI, 7, 1.

ἅπασιν τοῖς παραγεγονόσι κατὰ πρεσ-
 15 βείαν — οὐ γὰρ ἦν οὔτε πόλις οὔτε βασιλεὺς οὐδ' ἀπεστάλκει πρεσ-
 βείαν κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν τὴν
 συγχαρησομένην ἐπὶ τοῖς γεγονόσιν 5
 16 οἷς ἅπασιν οἰκειῶς ἀπήντησε καὶ φι-
 λανθρώπως πλὴν τῶν Ροδίων. 10
 17 τούτους δὲ παρέπεμπε ποικίλας ἐμ-
 φάσεις ποιοῦσα περὶ τοῦ μέλλοντος.
 ἐπίειχτο δὲ καὶ <τὰ> κατὰ τοὺς 10
 Ἀθηναίους.

Exc. leg. 9
 20, de Boor
 p. 402.

Ὅτι κατὰ τοὺς αὐτοὺς
 χρόνους ἦγον εἰς Ῥώ-
 μην πάντοθεν οἱ πρεσ-
 βευταὶ συγχαρησόμενοι τοῖς γεγονόσι
 κατορθώμασιν. ἡ δὲ σύγκλητος φι-
 λανθρώπως ἅπαντας ἀποδεχομένη
 καὶ τὰς ἀποκρίσεις ἐπιεικεῖς διδοῦσα
 συντόμως ἐκάστους ἀπέλυσεν εἰς τὰς
 πατρίδας.

I. Athenienses.

Pol. XXX. 20 B.-W.; 21 Hu.

Exc. Urs. 9
 2 84, de Boor
 p. 331 s.

Ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι παρεγένοντο πρεσβεύοντες τὸ μὲν πρῶτον
 ὑπὲρ τῆς Ἀλμαρτίων σωτηρίας, παρακονόμενοι δὲ περὶ τούτου
 τοῦ μέρους ἐκ μεταθέσεως διελέγοντο περὶ Δήλου καὶ Δήμ-
 νου καὶ τῆς τῶν Ἀλμαρτίων χώρας, εἰς ἐνυτοὺς ἐξαιτούμενοι τὴν κτήσιν. 15
 3 εἶχον γὰρ διττὰς ἐντολάς. οἷς περὶ μὲν τῶν κατὰ Δήλον καὶ Δήμνον
 οὐκ ἂν τις ἐπιτιμήσειε διὰ τὸ καὶ πρότερον ἀντιτεποιῆσθαι τῶν νήσων
 τούτων, περὶ δὲ τῆς τῶν Ἀλμαρτίων χώρας εἰκότως ἂν τις καταμέμψαιτο.
 4 τὸ γὰρ πόλιν σχεδὸν ἀρχαιοτάτην τῶν κατὰ τὴν Βοιωτίαν ἐπταικίαν μὴ
 συνεπιανορθοῦν κατὰ πάντα τρόπον, τὸ δ' ἐναντίον ἐξαλείφειν, ἀφαιρου- 20
 5 μένους καὶ τὰς εἰς τὸ μέλλον ἐλπίδας τῶν ἠκλήροχότων, δηλον ὡς οὐ-
 δὲνὶ μὲν ἂν δόξαι τῶν Ἑλλήνων καθήκειν, ἥκιστα δὲ τῶν ἄλλων Ἀθη-

8 τούτους Ursinus, τούτου.

10 <τὰ> addit Wielandt.

20-21 ἀφαιρουμένους Ursinus, ἀφορούμένους.

2-10 [Ὅτι—πατρίδας.] Vide app. 1.

12-5 p. 64 [Ὅτι—δικάσειω.] Hanc eclogam arctissime cohaerere cum antecedenti
 monet Schweighaeuser. Apparet ex verbis ultimis illius eclogae comparatis cum
 argumento nostri fragmenti.

Pol. XXX, 20 B.-W.; 21 Hu.

- 6 ναίους, τὸ γὰρ τὴν μὲν ἰδίαν πατρίδα κοινὴν ποιεῖν ἅπασιν, τὰς δὲ τῶν
 ἄλλων ἀναιρεῖν, οὐδαμῶς οἰκείον ἂν φανεῖη τοῦ τῆς πόλεως ἤθους.
 7 πλὴν ἢ γε σύγκλητος καὶ τὴν Δῆλον αὐτοῖς ἔδωκε καὶ τὴν Δῆμον
 «καὶ τὴν τῶν Ἀλιαρτίων χώραν». καὶ τὰ μὲν κατὰ τοὺς Ἀθηναίους τοιαύ-
 την ἔσχε διάθεσιν. 5
- 8 Exc. Mai. Καὶ τὴν μὲν Δῆμον καὶ τὴν Δῆλον κατὰ τὴν παροιμίαν τὸν
 9 132. Bois- λύκον τῶν ὠτων ἔλαβον πολλὰ γὰρ ὑπέμειναν δυσχρηστήματα
 197. p. συμπλεκόμενοι τοῖς Δηλίοις· ἐκ δὲ τῆς τῶν Ἀλιαρτίων χώρας
 ὄνειδος αὐτοῖς μᾶλλον ἢ καρπὸς τις συνεξηκολούθησεν.

J. Rhodiorum legationes.

Pol. XXX, 21 B.-W.; 22 Hu.

- Exc. Urs. 9. Ὅτι κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον Θεαίδητος εἰσελθὼν εἰς τὴν 10
 2 85, de Boor σύγκλητον λόγους μὲν ἐποίησατο περὶ τῆς συμμαχίας· ὑπερ-
 p. 332. θεμένης δὲ τῆς συγκλήτου τὸ διαβούλιον, οὗτος μὲν μετήλ-
 λαξε τὸν βίον κατὰ φύσιν ἔτη γὰρ εἶχε πλείω τῶν ὀγδοήκοντα· παρα-
 3 γενομένων δὲ φυγάδων ἔκ τε Καύνου καὶ Στρατονικείας εἰς τὴν Ῥώμην
 καὶ παρελθόντων εἰς τὴν σύγκλητον, ἐγένετο δόγμα Ῥοδίου ἐξάγειν τὰς 15
 4 φρουράς ἔκ τε Καύνου καὶ Στρατονικείας. οἱ δὲ περὶ τὸν Φιλόφρονα
 καὶ Ἀστυμῆδην λαβόντες ταύτην τὴν ἀπόκρισιν ἀπέπλευσαν κατὰ σπου-
 5 δὴν εἰς τὴν οἰκίαν, δεδιότες μὴ παρακούσαντες οἱ Ῥόδιοι περὶ τοῦ τὰς
 φρουράς ἐξαγαγεῖν αὐθις ἄλλην ἀρχὴν ἐγκλημάτων ποιήσωσιν.
- Exc. Urs. 9. Ὅτι ἐξεπολέμησαν κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον Κνώσιοι μετὰ Γορ- 20
 86, de Boor τυνίων πρὸς τοὺς Ῥανκίους καὶ συνθήκας ἐποίησαντο πρὸς
 p. 332 s. ἀλλήλους ἐνόρκους μὴ πρότερον λύσειν τὸν πόλεμον πρὶν ἢ

4 καὶ—χώρην addit Wunderer collato § 9 et Strabone IX, 2, 30 C 411.

7 δυσχρηστήματα Geel, δυσκληρήματα Dindorf, quod apud Polybium non occurrit; praeterea difficultates melius hic quadrat quam res adversae, δυσχερήματα

10 Θεαίδητος Ullrich, Θεαίτητος; vide p. 12, 1.

12-13 μετήλλαξε Ursinus, μετήλλαξε.

15 Ῥοδίου Casaubonus, ροδίοις.

22 ἐνόρκους Ursinus, ἐν ἔρκους.

6-9 καὶ—συνεξηκολούθησεν] Etiam haec cum antecedenti fragmento cohaerere ex argumentis patet.

10-19 Ὅτι—ποιήσωσιν] Hanc epitomam cum antecedenti (cf. p. 63) cohaerere docet Schweighaeuser.

20-11 p. 65 Ὅτι—παρόν.] De loco huius fragmenti vide app. XXV. Haec collocanda non sunt inter res Graeciae, ubi ea collocavit Buettner-Wobst in editione

Pol. XXX, 23 B.-W.; XXXI, 1 Hu.

κατὰ κράτος ἐλεῖν τὴν Ραῦκον. οἱ δὲ Ρόδιοι κομισάμενοι τὰ περὶ τῶν
 Καννίων καὶ θεωροῦντες οὐ καταλήγουσαν τὴν ὄργην τῶν Ῥωμαίων,
 ἐπειδὴ περὶ πάντων ἀκολούθως ταῖς ἀποκρίσεσιν ἐπειθάρχησαν, εὐθέως
 τοὺς περὶ Ἀριστοτέλην προσβεντὰς καταστήσαντες ἐξέπεμπον εἰς τὴν
 3 Ρώμην, δόντες ἐντολὰς πειράζειν πάλιν περὶ τῆς συμμαχίας. οἱ καὶ παρα- 5
 γενηθέντες εἰς τὴν Τόμην θερείας ἀκμαζούσης εἰσηλθόντες εἰς τὴν σύγκλη-
 τον καὶ παραυτίκα περὶ τοῦ πεπειθαρχηκέναι τὸν δῆμον τοῖς ἐπιτακτομέ-
 νοις διεσάφον καὶ παρεκάλουν ὑπὲρ τῆς συμμαχίας, πολλοὺς καὶ
 4 ποικίλους διατιθέμενοι λόγους. ἡ δὲ σύγκλητος ἔδωκεν ἀπόκρισιν,
 ἐν ἧ τὴν μὲν γιλίαν παρεσιώπησε, περὶ δὲ τῆς συμμαχίας οὐκ ἔφη 10
 καθήκειν αὐτῇ τοῦτο συγχορεῖν Ῥοδίοις κατὰ τὸ παρόν.

II. RES GRAECIÆ.

Gaudium Peræae.

Pol. XXX, 24 B.-W.; Hu.

Exc. Mai.
 133, Boisse-
 vain p. 197.

24. Ὅμοιοι γὰρ ἦσαν οἱ τὴν Περαϊάν κατοικοῦντες τοῖς
 οἰκέταις τοῖς ἐκ τῶν δεσμῶν ἀνελπίστως λελυμένοις, οἵτινες
 ἀπιστοῦντες τοῖς παροῦσι μεῖζω μὲν διαβαίνουσι τῆς κατὰ

2 Καννίων Ursinus, καννῶν.

6 Θερείας Casaubonus, Θερίας.

9 δια(τι)θέμενοι Naber, διαθέμενοι.

12 ἦσαν legit Boissevain addito „sic, non est εἶσιν.”

14 διαβάνουσι Geel, λαμβάνουσι Maius Heyse, λαμβάνουσι vel λαβάνουσι legit Boissevain.

sua neque inter res Rhodi, ut voluit Metzger p. 30, sed inter res Italiae, ut apparet ex §§ 3—4. Quod ad tempus attinet, cum Rhodii, quam primum potuerunt, societatem cum Romanis inire vellent (vide § 2 et c. 21, 4 B.-W.; 22, 4 Hu.), multo verisimilius est statim post vanam legationem hieme anni 167/6 in senatum introductam (cf. c. 19, 14 B.-W.; 20, 14 Hu. et c. 21, 1 B.-W.; 22, 1 Hu.) aestate eiusdem anni novam eorum legationem Romae adfuisse (hic § 3) quam sequentis anni aestate, quod placuit Hultschio in editione sua; cf. Niese III p. 195.

12-3 p. 66 [Ὅμοιοι—ἐξήλληλεγμένοι.] Historia Peræae cohaerens cum rebus Rhodi secundum normam Nissenii (p. 66 s.) in rebus Graeciae ponenda est. Quod attinet ad tempus, quamquam iam anno 168/7 libertas Rhodiorum imperio subiectis data est (cf. Pol. XXX, 5, 12), tamen fragmentum rebus Graeciae eiusdem anni inseren-

Pol. XXX, 24 B.-W.; Hu.

φύσιν κινήσεως, οὐ δοκοῦσι δὲ γινώσκεσθαι παρὰ τοῖς ἀπαντῶσιν οὐδὲ συνοραῖσθαι διότι λέλυνται σαφῶς, εἰ μὴ τι παράλογον ποιῶσι καὶ τῶν ἄλλων ἐξηλλαγμένον.

III. RES PERGAMI.

A. Crudelitas Galatarum.

Diod. XXXI, 13. Di.

Exc. Val.
278. Buettner-
Wobst p. 281 s.

13. Ὅτι ὁ τῶν βαρβάρων Γαλατῶν στρατηγὸς ἀπὸ τοῦ διωγμοῦ γενόμενος καὶ συναθροίσας τοὺς αἰχμαλώτους⁵ προᾶξιν ἐπετελέσατο βαρβαρικὴν καὶ παντελῶς ὑπερήφανον. τοὺς τε γὰρ τοῖς εἶδει καλλίστους καὶ ταῖς ἡλικίαις ἀκμαιοτάτους καταστέψας ἔθυσσε τοῖς θεοῖς, εἴ γέ τις τῶν θεῶν δέχεται τὰς τοιαύτας τιμὰς τοὺς δὲ ἄλλους πάντας κατηκόντισεν, πολλῶν μὲν ἐν αὐτοῖς γνωριζομένων διὰ τὰς προγεγενημένας ἐπιξενώσεις, οὐδενὸς δὲ διὰ τὴν φιλίαν¹⁰ ἐλεουμένου. καὶ θαναμαστὸν οὐδὲν εἰ βάρβαροι παρ' ἐλπίδας κατορθώσαντες ὑπὲρ ἀνθρώπων ἐχρήσαντο τοῖς εὐτυχήμασιν.

⁷ ἀκμαιοτάτους Valesius, ἀκμαιοτάτα.

⁷⁻⁸ καταστέψας Wesseling, καταστρέψας.

⁹ πάντας κατηκόντισεν] πάντασ. . . κατηκόντισεν. an inserendum ἄμχ? Boissevain.
— πολλῶν Valesius, πολλοῖσ.

dum non est, cum fragmentum antecedens (Exc. Mai. 132, Boissevain p. 197) ex rebus Italiae anni 167/6 fluxerit; vide p. 64. Primi autem versus lectione (vide adn. crit.) concidit coniectura, quam protulit v. Gelder *Geschichte der alten Rhodier* p. 158 fragmentum partem putans orationis habitae, cum Calynda anno 163 a. Chr. n. Rhodiis reddita est.

⁴⁻¹² Ὅτι—εὐτυχήμασιν.] Cum fragmentum, quod in Excerptis Valesianis antecedit (n. 277, Buettner-Wobst p. 281) ex rebus Italiae anni 167/166 sumptum sit (vide p. 49), verisimillimumque sit fragmentum, quod ibi secundum sequitur (n. 280, l. l. p. 282) ex rebus Syriae eiusdem anni fluxisse (vide p. 68), fragmentum nostrum et quod sequitur, quibus de Galatis et Eumene sermo est, item ex rebus Pergami eiusdem anni manasse necesse est. Unde patet hanc rem referendam non esse ad eam Galatarum seditionem, qua permotus Attalus anno 168/7 Romam venerat (cf. Pol. XXX, 1, 3; p. 1), ut Niese III, p. 199 et v. Gelder *Gallatarum res in Graecia et Asia gestae* p. 265 voluerunt, sed, ut vidit Staehelin *Geschichte der kleinasiatischen Galater*² p. 71, ad seditionem ortam, postquam Eumenes anno 167/6 inclementiam senatus expertus est; cf. Pol. XXX, 19, 12 B.-W.; 20, 12 Hu.

B. Sapiētia Eumenis.

Diod. XXXI. 14. Di.

Exc. Val. 279.
Buettner-Wobst
p. 282.

14 Ὅτι ὁ Εὐμένης ξενολογήσας τὰ τε ὀφώνια ἄπεισιν ἀπέδωκε καὶ δωρεαῖς ἐτίμησε καὶ ἐπαγγελίας ἐψυχαστῆρι πάντας, ἐκκαλούμενος τὴν εὐνοίαν, οὐχ ὁμοίως τῷ Περσῆι. ἐκεῖνος γὰρ δισμυρίων Γαλατῶν παραγενομένων εἰς τὸν πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον, ἀπειρούρατο τὴν τηλικαύτην συμμαχίαν, ἵνα φείσῃται τῶν χρημιάτων ὁ δ' Εὐμένης οὐ λίαν εὐπορούμενος ξενολογῶν δωρεαῖς ἐτίμα τοὺς δυναμένους μάλιστα χρείας παρέχεσθαι. τοιγαροῦν ἐκεῖνος μὲν οὐ βασιλικὴν μεγαλοφροσύνην ἀλλ' ἰδιωτικὴν τοῦ τυχόντος ἀναλαβὼν μικροψυχίαν ἅμα τῇ βασιλείᾳ πάση καὶ τὸν τηρηθέντα πλοῦτον ἐπειδὴν αἰχμάλωτον, οὕτως δὲ τῆς νίκης πάντα δεύτερα τιθέμενος οὐ μόνον ἐκ μεγάλων κινδύνων ἐρρούσατο τὴν βασιλείαν, ἀλλὰ καὶ πᾶν τὸ τῶν Γαλατῶν ἔθνος ὑποχείριον ἐποίησατο.

IV. RES SYRIÆ.

A. Ludi Antiochi.

Pol. XXX, 25. 1 B.-W.: XXXI, 3, 1 Hu.

a. Athen. V. 194^a.b. Athen. X, 439^b.

25 (XXXI, 3) Ὁ δ' αὐτὸς οὕτως ἐν δὲ τῇ πρώτῃ καὶ τριακοστῇ βασιλεὺς ἀκούσας τοὺς ἐν Μακε- ὁ αὐτὸς Πολύβιός γησι συντελοῦντα

6 δ' Valesius, δὲ.

7 (μάλιστα) add. Salmasius in codicis lacuna.

1-12 *Ἄτι—ἐποίησατο] Cum ex adnotatione antecedenti sequatur, ut etiam hoc fragmentum ex rebus Pergami anni 167/6 fluxerit, apparet recte Staehelin *Geschichte der Kleinasiatichen Galater*² p. 71; 61. et viros doctos ibi laudatos hanc dedicationem Galatarum referre ad seditionem eiusdem anni neque ad annum 183 a. Chr. n. eam pertinere, ut contenderunt Koepp *Rheinisches Museum* 40, 124 ss. et Pedrolì *Il regno di Pergamo* p. 52.

13 Ὁ δ' αὐτὸς e.q.s.] Cum ludi Aemilii Pauli anno 168/7 acti sint (cf. p. 29), patet ludos Antiochi ad gloriam eorum superandam institutos quam primum post eos esse ponendos multoque verisimilius esse eos anno 167/6 celebratos esse, quam secundum Hultschii editionem anno 166/65. — ἐν—τριακοστῇ] vide app. XXV.

Pol. XXX, 25, 1 B.-W.; XXXI, 3, 1 Hu.

a. Athen. V, 194c.

b. Athen. X, 439b.

δονία συντετελεσμένους ἀγῶνας ὑπὸ Αἰμίλιον Παῦλον τοῦ Ῥωμαίων στρατηγοῦ βουλόμενος τῇ μεγαλοουργία ὑπερᾶραι τὸν Παῦλον ἐξέπεμψε πρέσβεις καὶ θεωροὺς εἰς 5 τὰς πόλεις καταγγελοῦντας τοὺς ἔσομένους ἀγῶνας ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ Δάφνης, ὡς πολλὴν γενέσθαι τῶν Ἑλλήνων σπουδὴν εἰς τὴν ὡς αὐτὸν ἄφιξιν.

αὐτὸν ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ ἀγῶνας

συγκαλέσαι πάντας

Ἑλλήνας καὶ τῶν βουλομένων τοὺς πολλοὺς ἐπὶ τὴν θέαν.

Diod. XXXI, 16, 1 Di.

Exc. Val. 280,
Buettner-Wobst
p. 282.

16 Ὅτι ἔναι τῶν ἐπιβολῶν τοῦ Ἀντιόχου καὶ τῶν πράξεων βασιλικαῖ καὶ θανμάσιαι τελέως ἦσαν, τινὲς δὲ πάλιν οὕτως εὐτελεῖς καὶ ληρώδεις ὥσθ' ὀλοσχερῶς ὑπὸ πάντων καταφρονεῖσθαι. συντελῶν γὰρ τοὺς ἀγῶνας πρῶτον μὲν ἐναντίαν τοῖς ἄλλοις βασιλεῦσιν ἔσχε προαίρεσιν. ἐκεῖνοι γὰρ αὔξοντες τὴν ἰδίαν βασι- 15 λείαν καὶ δυνάμει καὶ χρημάτων πλήθει, καθὸ οἰοί τ' ἦσαν ἐπεκρῦπτοντο τὴν διαίρεσιν διὰ τὴν Ῥωμαίων ὑπεροχὴν οὗτος δὲ τὴν ἐναντίαν λαβῶν διάθεσιν συνήγαγε σχεδὸν ἀπὸ πάσης τῆς οἰκουμένης τοὺς ἐπιφανεστάτους ἀνδρας εἰς τὴν πανήγυριν, πάντα τὰ τοῦ βασιλείου μέρη διαφερόντως ἐκόσμησεν, εἰς ἓνα δὲ τόπον ἀθροίσας καὶ καθάπερ ἐπὶ σκηνὴν 20 ἀναβιβάσας τὴν βασιλείαν ἅπασαν ἐποίησε μηδὲν ἀγνοεῖν τῶν περὶ αὐτόν.

3-4 μεγαλοουργία] μεγαλοεργικιδωρεῖ in cod. A ex glossa ortum, μεγαλοδωρεῖ Casaubonus (μεγαλοδωρεῖ), sed magnificentia, non liberalitas hic postulatur.

9-10 τῶν βουλομένων τοὺς πολλοὺς] κρῦπειν βουλόμενον τοῦ Παύλλου Hultsch, τῶν πολλῶν τοὺς βουλομένους Meineke.

19 βασιλείου Salmasius, βασιλιέωσ.

8 Δάφνης] Daphne prope Antiochiam sita est (vide iuxta versum 1^b).
11-21 Ὅτι—χρῆτον.] Cum fragmentum, quod sequitur (Exc. Val. 281, Buettner-Wobst p. 282 s.) ex enarratione ludorum desumptum sit, hanc eorum reprehensionem narrationem ipsam praecessisse apparet.

Pol. XXX. 25, 2—14 B.W.: XXXI, 3, 2—14 Hu. =
Athen. V, 194^c—195^f.

2 ἀρχὴν δ' ἐποιήσατο τῆς πανηγύρεως τὴν πομπείαν οὕτως ἐπιτελεσθεῖσαν.
3 καθηγουμέντο τινες Ῥωμαϊκὸν ἔχοντες καθοπλισμὸν ἐν θώραξιν ἀλυσιδωτοῖς,
4 ἀνδρες ἀκμάζοντες ταῖς ἡλικίαις πεντακισχίλιοι μεθ' οὓς Μυσοὶ πεντα-
5 κισχίλιοι. συνεχεῖς δ' ἦσαν Κίλικες εἰς τὸν τῶν εὐζώνων τρόπον καθω-
6 πλισμένοι τρισχίλιοι, χρυσοῦς ἔχοντες στεφάνους. ἐπὶ δὲ τούτοις Θράκες 5
7 τρισχίλιοι καὶ Γαλάται πεντακισχίλιοι. τούτοις ἐπέβαλλον Μακεδόνες δι-
8 μύριοι καὶ χαλκίασπιδες πεντακισχίλιοι, ἄλλοι δὲ ἀργυράσπιδες, οἷς ἐπη-
9 κολούθει μονομάχων ζεύγη διακόσια τετταράκοντα. τούτων κατόπιν ἦσαν
10 ἵππεῖς Νισαῖοι μὲν χίλιοι πολιτικοὶ δὲ τρισχίλιοι, ὧν οἱ μὲν πλείους ἦσαν
11 χρυσοφάλαροι καὶ χρυσοστέφανοι, οἱ δ' ἄλλοι ἀργυροφάλαροι. μετὰ δὲ 10
12 τούτους ἦσαν οἱ λεγόμενοι Ἐταῖροι ἵππεῖς· οὗτοι δὲ ἦσαν εἰς χίλιους,
13 πάντες χρυσοφάλαροι. τούτοις συνέχες ἦν τὸ τῶν Φίλων σύνταγμα, ἴσον
14 καὶ κατὰ τὸ πλῆθος καὶ κατὰ τὸν κόσμον. ἐπὶ δὲ τούτοις ἐπίλεκτοι χίλιοι,
15 οἷς ἐπηκολούθει τὸ καλούμενον ἄγημα, κράτιστον εἶναι δοκοῦν σύστημα
16 τῶν ἵππέων, περὶ χίλιους. τελευταία δ' ἦν ἡ κατὰφρακτος ἵππος, οἰκείως 15
17 τῇ προσηγορίᾳ τῶν ἵππων καὶ τῶν ἀνδρῶν ἐσκευασμένων τοῖς ὄπλοις·
18 ἦσαν δὲ καὶ αὐτοὶ χίλιοι καὶ πεντακόσιοι. πάντες δ' οἱ προειρημένοι εἶχον
19 πορφυρᾶς ἐφαπτίδας, πολλοὶ δὲ καὶ διαχρύσους καὶ ζωφιάς. ἐπὶ δὲ
20 τούτοις ἑξίππα μὲν ἦν ἑκατόν, τέθριππα δὲ τετταράκοντα, ἔπειτα ἐλε-
21 φάντων ἄρμα καὶ συνορίς. καθ' ἓνα δὲ εἶποντο ἐλέφαντες διεσκευασμένοι 20
22 τριακόνητα καὶ ἑξ.

23 Τὴν δ' ἄλλην πομπὴν λέγειν ἐστὶ δυσέμφικτον, ὥς ἐν κεφαλαίῳ δὲ
24 λεκτέον. ἔφηβοι μὲν γὰρ ἐτόμπευσαν εἰς ὀκτακασίους, χρυσοῦς ἔχοντες
25 στεφάνους, βόες δ' εὐτραφεῖς περὶ χίλιους, θεωρίδες δὲ βραχὺν λείπουσαι
26 τριακασίων, ἐλεφάντων δὲ ὀδόντες ὀκτακόσιοι. τὸ δὲ τῶν ἀγαλμμάτων 25
27 πλῆθος οὐ δυνατόν ἐξηγησάσθαι πάντων γὰρ τῶν παρ' ἀνθρώποις λεγο-
28 μένων ἢ νομιζομένων θεῶν ἢ δαιμόνων, προσέτι δὲ ἡρώων εἰδῶλα
29 διήγητο, τὰ μὲν κεχρυσωμένα, τὰ δ' ἡμμευσμένα στολαῖς διαχρύσοις. καὶ

4 συνεχεῖς δ' ἦσαν Κίλικες Dindorf, συνεχεῖς ἦσαν κίλικες δ'.

6-7 δισμύριοι καὶ χαλκίασπιδες πεντακισχίλιοι, ἄλλοι δὲ ἀργυράσπιδες] δισμύριοι
καὶ χαλκίασπιδες πεντακισχίλιοι (οἱ μὲν χρυσίασπιδες) ἄλλοι δὲ ἀργυράσπιδες Reiske.
δισμύριοι (χρυσίασπιδες μὲν μύριοι) καὶ χαλκίασπιδες πεντακισχίλιοι, (οἱ) δὲ ἄλλοι
ἀργυράσπιδες Kaibel.

9 Νισαῖοι Casaubonus, πισαῖοι.

19 τετταράκοντα] τετρακόσια Reiske.

20 διεσκευασμένοι Schweighaeuser (cf. p. 198^b), διεσκευασμένοι.

24 θεωρίδες Casaubonus, θεωρία

28 διήγητο] παρήγητο Kaibel.

Pol. XXX, 25—27 B.W.; XXXI, 3—5 Hu. =
Athen. V, 194^c—195^f.

πᾶσι τούτοις οἱ προσήκοντες μῦθοι κατὰ τὰς παραδεδομένας ἱστορίας ἐν
15 διασκευαῖς πολυτελέσι παρέκειντο. εἶπετο δ' αὐτοῖς καὶ Νυκτὸς εἰδῶλον
16 καὶ Ἡμέρας, Γῆς τε καὶ Οὐρανοῦ, καὶ Ἡοῦς καὶ Μεσημβρίας. τὸ δὲ
τῶν χρυσομάτων καὶ ἀργυρωμάτων πλήθος οὕτως ἂν τις ὑπονοήσειεν
ὄσον ἦν ἐνὸς γὰρ τῶν φίλων, Διονυσίου τοῦ ἐπιστολιαγράφου, χίλιοι 5
παῖδες ἐπόμπευσαν ἀργυρώματα ἔχοντες, ὧν οὐδὲν ἐλάττον' ὀλίγην εἶχεν
17 δραχμῶν χιλίων. βασιλικοὶ δὲ παῖδες παρῆλθον ἑξακόσιοι χρυσώματα
ἔχοντες. ἔπειτα γυναῖκες ἐκ χρυσοῶν καλλιπιδῶν μύροις ἔρραινον, εἰς δια-
18 κοσίας. ταύταις δ' ἐξῆς ἐπόμπευον ἐν χρυσοπόσι μὲν φορείοις ὀγδοή-
κοντα γυναῖκες, (ἐν) ἀργυρόποσι δὲ πεντακόσιοι καθήμεναι, πολυτελῶς 10
19 διεσκευασμένα. καὶ τῆς μὲν πομπῆς τὰ ἐπιφανέστατα ταῦτα ἦν.

26 (XXXI, 4) Ἐπιτελεσθέντων δὲ Athen. X, 439^{b-d}.

τῶν ἀγώνων καὶ μονομαχιῶν καὶ κνηηγεσιῶν κατὰ τριάκονθ' ἡμέρας, ἐν αἷς τὰς θέας συνετέλει, πέντε μὲν 15 τὰς πρώτας ἐν τῷ γυμνασίῳ πάντες ἐκ χρυσοῶν ὀλκείων ἠλείφοντο κρο- 2 κίνῳ μύρῳ. ἦν δὲ ταῦτα πεντεκαί- δεκα, καὶ κινναμωμίνου τὰ ἴσα καὶ ναρδίνου. παραπλησίως δὲ καὶ ταῖς 20 ἐξῆς εἰσεφέρετο τήλινον, ἀμαράκινον, ἴρινον, πάν- Diod. XXXI, 16, 2 Di. τα διαφέροντα ταῖς εὐω- Exc. Val. 281, "Οτι τοὺς δίας. ἔστρωτο δὲ εἰς Bueftner-Wobst πολυτελεῖς εὐωχίαν ποτὲ μὲν χίλια p. 282 s. ἀγῶνας 25 τρικάλινα, ποτὲ δὲ χίλια 25 τρικάλινα ποτὲ δὲ χίλια καὶ τὴν θανμαστήν παν- πεντακόσια μετὰ τῆς πο- πεντακόσια συνεπλήρου ήγγυριν ἐκτελέσας ὁ Ἄν- λυτελεστάτης διασκευῆς. μετὰ πολυτελεστάτης κα- τίοχος πάντας τοὺς πρὶν τασκευῆς. ὑπερέβαλεν. ὁ δὲ δι' αὐτοῦ	καὶ πλείστων παραγινόμενων ἐν τοῖς γυμνασίοις, πάντας ἐκ χρυσοῶν ὀλκείων ἠλείφε κροκίνῳ μύρῳ καὶ κινναμωμίνῳ καὶ ναρδίνῳ καὶ ἀμαρακίνῳ καὶ ἰρίνῳ καὶ συγκαλῶν αὐτοὺς εἰς εὐωχίαν ποτὲ μὲν χίλια εὐωχίαν ποτὲ δὲ χίλια καὶ ὁ

28 πρὶν Valesius, πρὶν.

17 ὀλκείων Ursinus, ὀλκείων.
21 ἴρινον Casaubonus, εἰρι-
νον.

17 ὀλκείων Ursinus, ὀλκείων.
21 ἰρίνῳ vide iuxta apud
Athenaeum, κληρίνω.

5 ἐπιστολιαγράφου Casaubonus, ἐπιστολιαγράφου.
10 (ἐν) add. Meineke.

Diod. XXXI, 16, 2 Di.

Pol. XXX, 25—27 B.-W.; XXXI, 3—5 Hu.

χειρισμὸς πολλῆς εὐτε-
λείας καὶ καταφρονήσεως
ἦν οἰκείος. παρέτρεχε γὰρ
παρὰ τὴν πομπὴν ἱππά-
ριον ἔχων εὐτελής, καὶ⁵
τοὺς μὲν προάγειν κε-
λεύων τοὺς δὲ ἐπέχειν,
ἄλλους δὲ ὡς ἔτυχε δια-
τάπτων ὥστε εἴ τις ἀφεί-
λεν αὐτοῦ τὸ διάδημα,¹⁰
μηδένα τῶν ἀγνοούντων
πιστεῦσαι τοῦτον εἶναι
τὸν βασιλέα τὸν τῶν
ἄλλων κύριον, ὁρῶντα
μηδ' ὑπηρετοῦ μετρίον¹⁵
φαντασίαν ἔχοντα. ἐν δὲ
τοῖς πότοις αὐτὸς ἐφιστά-
μενος ταῖς εἰσόδοις οὓς
μὲν εἰσήγεν οὓς δὲ ἀνέ-
κλινεν, καὶ τοὺς διακό-²⁰
νοὺς τοὺς τὰς παραθέσεις
φέροντας διέταπτεν. ἀκο-
λούθως δὲ τούτοις προσ-
κλιθὼν τοῖς εὐωχουμένοις,
εἰ τόχοι, ποτὲ μὲν ἐκάθ-²⁵
ιζεν, ποτὲ δὲ προσαν-
έπιπτε. καὶ ποτὲ μὲν
ἀποθιθέμενος τὸ ποτή-

⁴ πομπὴν Valesius col-
lato Athenaeo, σιωπῆν.

¹¹ μηδένα] μηδέναν v.
Herwerden, sed vide Kueh-
ner-Gerth II, 23 § 393, 1.

²¹⁻²² φέροντας] εἰσφέροντας
v. Herwerden, sed Athe-
naeus X, 439^{b-d} plura mutans
non valet contra Diodori
et Athenaei V, 104^c—105^f
consensum.

a. Athen. V, 194^c—195^f.
χειρισμὸς ἐγίνετο τῶν
πραγμάτων δι' αὐτοῦ τοῦ
βασιλέως· ἱππον
γὰρ ἔχων εὐτελεῖ παρε-
τρεχε παρὰ τὴν πομπήν,⁵
τοὺς μὲν προάγειν κε-
λεύων τοὺς δὲ ἐπέχειν.

κατὰ δὲ
τοὺς πότους αὐτὸς ἐπὶ
τὰς εἰσόδους ἐφιστά-
μενος οὓς μὲν εἰσήγεν
οὓς δ' ἀνέκλινε, καὶ τοὺς²⁰
διακόνοὺς δὲ τοὺς τὰς
παραθέσεις φέροντας αὐ-
τὸς εἰσήγε. καὶ περιπο-
ρευόμενος
οὗ μὲν προσε-²⁵
κάθιζεν, οὗ δὲ προσαν-
έπιπτε· καὶ ποτὲ μὲν
ἀποθιθέμενος μεταξὺ τὸν

¹⁹ εἰσήγεν Kaibel collato
imperfecto iuxta apud Athen.
X, 439^{b-d} et Diodorum,
εἰσήγαγε.

²³ εἰσήγε Polybii videtur,
non διέταπτεν iuxta apud
Diodorum.

b. Athen. X, 439^b.
χειρισμὸς τῆς διακονίας
δι' αὐτοῦ
ἐγίνετο.

κατὰ
γὰρ τὰς εἰσόδους ἐφιστά-
μενος οὓς μὲν εἰσήγεν
οὓς δ' ἀνέκλινεν. καὶ τοὺς
διακόνοὺς δὲ τοὺς τὰς
παραθέσεις εἰσφέροντας
αὐτὸς εἰσήγε. καὶ περι-
πορευόμενος
οὗ μὲν προσε-
κάθιζεν οὗ δὲ προσαν-
έπιπτε. καὶ ποτὲ μὲν
ἀποθιθέμενος μεταξὺ τὸν

²³ εἰσήγε vide iuxta apud
Athen. V, 194^c—195^f.

Diod. XXXI, 16, 2 Di.

Pol. XXX, 25—27 B.-W.; XXXI, 3—5 Hu.

ριον, ποτὲ δὲ ῥίπτων
τὸν ψωμόν ἀνεπήδα καὶ
μετανίστατο καὶ περιήει
πάντα τὸν πότον, προ-
πόσεις λαμβάνων ὄρ-
θός

καὶ τοῖς ἀκροά-
μασι προσπαίζων. καὶ
δή ποτε προκοπούσης
ἐπὶ πολὺ τῆς ἐστιάσεως
καὶ τῶν πλειόνων ἤδη
κεχωρισμένων, ἦκεν ὑπὸ
τῶν μίμων εἰσφερόμε-
νος περικεκαλυμμένος.
τεθεὶς δὲ ἐπὶ τὴν γῆν
ὑπὸ τῶν συμπαιζόντων,
μετὰ ταῦτα τῆς συμφω-
νίας προκαλουμένης ἀνε-
πήδα γυμνὸς καὶ τοῖς
μίμοις προσπαίζων ὄρ-
χεῖτο τῶν ὀρχήσεων τὰς
γέλωτα καὶ χλευασμὸν
εἰδωδίας ἐπισπάσθαι, ὡς
πάντας αἰσχυνθέντας ἐπὶ

a. Athen. V, 194^c—195^f.
ψωμόν, ποτὲ δὲ τὸ πο-
τήριον ἀνεπήδα καὶ
μετανίστατο καὶ περιήει
τὸν πότον, προ-
πόσεις λαμβάνων ὄρ-
θὸς ἄλλοτε παρ' ἄλλοις,
ἅμα δὲ καὶ τοῖς ἀκροά-
μασι προσπαίζων.

προϊούσης δ'
ἐπὶ πολὺ τῆς συνουσίας
καὶ πολλῶν ἤδη κεχωρι-
σμένων, ὑπὸ τῶν μίμων
ὁ βασιλεὺς εἰσφέρειτο
ὄλος κεκαλυμμένος καὶ
εἰς τὴν γῆν εἰτίθετο ὡς
εἷς ὢν δῆτα τῶν μίμων.
καὶ τῆς συμφωνίας προ-
καλουμένης, ἀναπηδή-
σας

ὄρ-
χεῖτο καὶ ὑπεκρίνετο με-
τὰ τῶν γελωτοποιῶν
ὥστε
πάντας αἰσχυνομένους

b. Athen. X, 439^b.^d.
ψωμόν, ποτὲ δὲ τὸ πο-
τήριον ἀνεπήδα καὶ
μετανίστατο καὶ περιήει
τὸν πότον προ-
πόσεις λαμβάνων ὄρ-
θὸς ἄλλοτε παρ' ἄλλοις,
ἅμα δὲ τοῖς ἀκροά-
μασι προσπαίζων.

καὶ ὑπὸ τῶν μίμων
εἰσφέρειτο
ὄλος συγκεκαλυμμένος
καὶ εἰτίθετο εἰς τὴν γῆν
ὡς εἷς ὢν τῶν μίμων
καὶ τῆς συμφωνίας προ-
καλουμένης ὁ βασιλεὺς
ἀναπηδήσας

ὄρ-
χεῖτο καὶ προσέπειζε
τοῖς μίμοις,
ὥστε πάν-
τας αἰσχύνεσθαι. [τοι-

1 ῥίπτων Salmasius, νίπ-
των.

2 ψωμόν Salmasius, ψο-
μόν.

4 πότον Valesius collato
Athenaeo, τόπον.

5-6 ὄρθός Valesius, ὄρ-
θῶς δὲ.

13-14 εἰσφερόμενος Din-
dorf, ἐκφερόμενος.

22 γέλωτα Salmasius, γέ-
λωτασ.

17-18 προκαλουμένης] προσ-
καλουμένης cf. iuxta apud
Athen. V, 194^c—195^f.

24-3 p. 73 τοιαῦτα—ἀπαίδευσίχ] Hisce suis paucis verbis Athenaeus complectitur,
quae leguntur apud Diodorum p. 73, 2—20 καὶ—ἔστιν.

Diod. XXXI, 16, 2 Di.

Pol. XXX, 25—27 B.-W.; XXXI, 3—5 Hu.

τοῖς προαιτομένοις φεύ-
γειν ἐκ τοῦ πότου, καὶ
ἕκαστον τῶν ἀπληρηκό-
των ἐπὶ τὴν πανήγυριν,
ὅτε μὲν εἰς τὴν ὑπερ-⁵
βολὴν τῆς χορηγίας ἐμ-
βλέψαι καὶ τὴν ἐν τοῖς
ἀγῶσι καὶ πομπαῖς
οἰκονομίαν καὶ διάταξιν
τῶν ὄλων, καταπλήττε-¹⁰
σθαι καὶ θαυμάζειν καὶ
τὸν βασιλέα καὶ τὴν βα-
σιλείαν, ὅτε δὲ εἰς αὐτὸν
ἀτενίσαι καὶ τὸ τῶν ἐπι-
τηδευμάτων κατεγνωσ-¹⁵
μένον, ἀπιστεῖν, εἰ περὶ
μίαν καὶ τὴν αὐτὴν φύ-
σιν τοσαύτην ἀρετὴν καὶ
κακίαν ὑπάρξει δυνα-
τὸν ἔστιν. ²⁰

a. Athen. V, 194^c—195^f.
φεύ-
γειν.

b. Athen. X, 439^{b-d}.
αὐτὰ ἀπεργάζεται τοὺς
ταλαιπώρους ἢ πρὸς τῇ
μέθῃ ἀπαιδευσία.]

ταῦτα δὲ πάντα συνε-
τελέσθη ἐξ ὧν τὰ μὲν
ἐκ τῆς Αἰγύπτου ἐνο-
σφίσατο, παρασπονδή-
²⁵σας τὸν Φιλομήτορα βα-
σιλέα παιδίσκον ὄντα, (τὰ)
δὲ καὶ τῶν φίλων συμ-
βαλλομένων. ἱεροσυλῆκει
δὲ καὶ τὰ πλείιστα τῶν
³⁰ἱερωῶν.

³ ἕκαστον Valesius, ἕκασ-
τος.

¹⁴ ἀτενίσαι Dindorf, ἀτε-
νισοί.

²⁶ (τὰ) add. Musurus.

B. Legatio Ti. Gracchi.

Pol. XXX, 27 B.-W.; XXXI, 5 Hu.

Diod. XXXI, 17 Di.

Exc. Urs. 87, de Boor p. 333. Ὅτι μετὰ τὴν συντέλειαν τῶν ἀγόνων, ἄρτι τούτων γεγονότων, ἤκον οἱ περὶ τὸν Τεβέριον πρεσβευταί, κατασκοπῶν ἔχοντες τάξιν. οἷς οὕτως ἐπιδειξίως ἀπήντησεν Ἀντίοχος καὶ φιλοφρόνως, ὥστε μὴ οἶον τοὺς περὶ τὸν Τεβέριον ὑποπτεῦσαι τι περὶ αὐτοῦ πραγματικὸν ἢ παρατριβῆς ἔμφρασιν ἔχον ἐκ τῶν κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἀλλὰ καὶ τῶν λεγόντων τι τοιοῦτον καταγινώσκειν διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς κατὰ τὴν ἀπάντησιν φιλανθρωπίας ὅς γε πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τῆς ἀλλῆς παρεχώρησε τοῖς πρεσβευταῖς, μικροῦ δὲ καὶ τοῦ διαδήματος κατὰ τὴν ἐπίφρασιν, καίπερ οὐκ ὦν τῇ προαίρεσει τοιοῦτος, ἀλλὰ τοῦναντίον ἄλλοτριώτατα διακείμενος πρὸς Ῥωμαίους.

Exc. Val. 282, Buettner-Wobst p. 283 s. Ὅτι τούτων συντελεσθέντων ἤκον οἱ τοῦ Γράκχου πρεσβευταί κατασκοπόμενοι τὴν βασιλείαν. οἷς ὁ βασιλεὺς ὠμίλησε φιλοφρόνως, ὥστε μηδὲν ὑποπτεῦσαι περὶ αὐτοῦ πραγματικὸν ἢ διαφορᾶς ἔμφρασιν ἔχον τῆς δοκούσης ὑποκουρεῖν ἐκ τῆς κατὰ τὴν Αἴγυπτον γενομένης προσκοπῆς.

οὐκ ἦν <δὲ> τῇ προαίρεσει τοιοῦτος, ἀλλὰ καὶ τοῦναντίον ἄλλοτριώτατα διέκειτο πρὸς Ῥωμαίους.

4 Τεβέριον] Hanc formam, cum et in inscriptionibus (cf. Beulé *l'Acropole d'Athènes* I, 305) et per dittographiam apud Polybium III, 69, 7. 11; 70, 1. 6; 72, 1; 75, 1 inveniatur, omnibus locis restituendam esse monet Dindorf *Jahrbücher für classische Philologie* 1869 p. 125 s.; cf. Dittenberger *Hermes* 1872 p. 134.

19-21 <ἄλλοτριώτατα—Ῥωμαίους> add. Schweighaeuser collato Diodoro iuxta.

1-2 συντελεσθέντων Valesius, συντελεσθέντων.

10 ἔχον Salmasius, ἔχων.

12 προσκοπῆς Wesseling, προκοπῆς.

18 <δὲ> add. Valesius.

10-12 τῆς δοκούσης—προσκοπῆς.] Haec Polybio, contra quae in Excerpto Ursiniano leguntur (10-11 ἔκ—Ἀλεξάνδρειαν), eclogario deberi videntur; verba enim ὑποκουρεῖν et προσκοπή Polybii valde propria sunt.

V. RES ÆGYPTI.

Seditio Dionysii.

Diod. XXXI, 15^a Di.Exc. de Insi-
diis 26, de Boor
p. 198 s.

Ὅτι τῶν φίλων Πτολεμαίου Διονύσιος ὁ καλούμενος
Πετοσάρχις ἐπεχείρησεν ἐξιδιοποιεῖσθαι τὰ πράγματα
παρὸ καὶ τῆ βασιλείᾳ μεγάλους κινδύνους περιέστησεν.
ἰσχύων γὰρ μάλιστα τῶν περὶ τὴν αὐτὴν καὶ πάντων Αἰγυπτίων προέχων,
ἐν τοῖς κατὰ πόλεμον κινδύνους κατεφρόνησε τῶν βασιλέων ἀμφοτέρων⁵
διὰ τε τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν ἀπειρίαν. προσποιηθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ πρεσβυ-
τέρου παρακεκλήσθαι πρὸς φόνον ἐμφύλιον, διέδωκε λόγον εἰς τὰ πλήθη,
φάσκων ἐπιβουλεύεσθαι τὸν νεώτερον Πτολεμαῖον ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ.
συνδραμόντος δὲ τοῦ πλήθους εἰς τὸ στάδιον, καὶ πάντων παροξυνθέντων
ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε ἐπιχειρεῖν ἀνελεῖν μὲν τὸν πρεσβύτερον, ἐγχειρίσαι δὲ¹⁰
τῷ νεωτέρῳ τὴν βασιλείαν, ἀπαγγελθείσης δὲ τῆς ταραχῆς εἰς τὴν αὐτὴν,
ὁ βασιλεὺς μεταπεμφάμενος τὸν ἀδελφὸν ἀπελογεῖτο μετὰ δακρύων, μὴ
πιστεύειν τῷ τὴν βασιλείαν ἐπιχειροῦντι σφετερίσασθαι, καὶ τῆς ἀμφο-
τέρων ἡλικίας καταπεφρονηκότι. εἰ δ' ἔτι διστάζων τῆ διανοίᾳ φοβῆται,
παραλαμβάνειν αὐτὸν ἐκέλευσε καὶ τὸ διάδημα καὶ τὴν ἀρχήν. ταχὺ δὲ¹⁵
τοῦ μειρακίου τὸν ἀδελφὸν ἀπολύοντος τῆς ὑποψίας, ἀμφοτέροι βασιλικὰς
ἀναλαβόντες στολὰς ἐξῆλθον εἰς τὸ πλῆθος, φανερὸν ποιῶντες πᾶσιν,
ὡς ὁμονοοῦσιν. ὁ δὲ Διονύσιος ἀποτυχὼν τῆς ἐπιβολῆς ἐκποδῶν ἑαυτὸν
ἐποίησε καὶ τὸ μὲν πρῶτον διαπεμπόμενος ἔπειθε τῶν στρατιωτῶν τοὺς
οἰκείους ἀποστάσεως κοινωνεῖν τῶν ἐλπίδων, εἶτα εἰς Ἐλευσίαν ἀναχωρή-²⁰

2 Πετοσάρχις Mueller, πετοσαράτης.

6-7 πρεσβυτέρου edd., πρεσβύτευ.

10 ἀνελεῖν edd., ἀνελεῖ (sine accentu).

20 εἰς Ἐλευσίαν Mueller, εἰσελεύσιν.

1-7 p. 76 [Ὅτι—βουλομένου] Cum teste Porphyrio (apud Eusebium p. 162 Schoene ;
cf. Niese III p. 209) fratres ab anno Philometoris XII usque ad eiusdem annum
XVI, i.e. ab Olymp. 152. 3 usque ad Olymp. 153, 4 (170—165 a. Chr. n.) ambo
iunctim regnaverint crimenque hoc Dionysii tantum concordia fratrum iam suspecta
struendum fuerit, fragmentum nostrum ad finem communis imperii collocandum est.
Cum autem res Aegypti a Polybio in fine cuiusque anni enarrentur (cf. Nissen p.
66 s.), fragmento sequenti (de ins. n. 27), quod de rebus Syriae anni 166 165 agit
(vide p. 78), impedimur, quominus ultra annum 167 6 progrediamur.

Diod. XXXI, 15^a Di.

σας προσεδέχετο τούς νεωτερίζειν προαιρουμένους, καὶ τῶν ταραχῶδῶν στρατιωτῶν ἀθροισθέντων εἰς τετρακισχιλίους. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπ' αὐτοὺς στρατεύσας καὶ νικήσας καὶ τούς μὲν ἀνελὼν τούς δὲ διώξας, συνηγάκασε τὸν Διονύσιον γυμνὸν διανήξασθαι τὸ ῥεῖθρον τοῦ ποταμοῦ, καὶ τὴν ἀναχώρησιν εἰς τοὺς Αἰγυπτίους ποιησάμενον ἀνασεῖεν τὰ πλήθη⁵ πρὸς ἀπόστασιν. δραστικὸς δ' ὢν καὶ μεγάλης ἀποδοχῆς τετευχῶς παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις ταχὺ πολλοὺς ἔσχε τούς κοινοπραγεῖν βουλομένους.

OLYMP. 153, 3.

I. RES ITALIÆ.

Galatarum legati.

Pol. XXX, 28 B.-W.; XXXI, 2 Hu.

Exc. Urs. 9
88, de Boor
p. 333.

28 (XXXI, 2) Ὅτι τοῖς παρὰ τῶν ἐκ τῆς Ἀσίας Γαλατῶν
πρεσβευταῖς συνεχώρησαν τὴν αὐτονομίαν μένουσιν ἐν ταῖς
ἰδίαις κατοικίαις καὶ μὴ στρατευομένοις ἐκτὸς τῶν ἰδίων ὄρων.

II. RES GRAECIÆ.

Odium in Callicratem atque Andronidam.

Pol. XXX, 29 B.-W.; 23 Hu.

Exc. Urs. 9
89, de Boor
p. 333.

29 (23) Ὅτι κατὰ τὴν Πελοπόννησον, παραγενομένων τῶν
πρεσβευτῶν καὶ διασαφούντων τὰ κατὰ τὰς ἀποκρισεις, οὐκέτι 5
θόρυβος ἦν, ἀλλ' ὄργη καὶ μῖσος ἐκφανές πρὸς τοὺς περὶ
τὸν Καλλικράτην.

2 Exc. Val. 101,
Roos p. 185.

3 Ὅτι <τὸ μέγεθος> τοῦ περὶ Καλλικράτην μίσους καὶ Ἀν-
δρωνίδαν καὶ τοὺς λοιποὺς <τούς> ὁμογνώμονας τούτων
οὕτως ἂν τις τεκμήραιτο. τῆς γὰρ τῶν Ἀντιγονείων πανηγύρεως ἐν τῷ 10
Σικυῶνι συντελουμένης, καὶ τῶν βαλανείων ἀπάντων ἐχόντων τὰς τε
κοινὰς μάκτρας καὶ πέλους ταύταις παρακειμένας, εἰς ἃς οἱ κομψότεροι
4 τῶν ἀνθρώπων εἰώθασιν κατ' ἰδίαν ἐμβαίνειν, εἰς ταύτας ὅτε τις καθεῖη
τῶν περὶ τὸν Ἀδρωνίδα καὶ Καλλικράτην, οὐδεὶς ἐτόλμα τῶν ἐφεστώ-

8 <τὸ μέγεθος> add. Reiske.

9 <τούς> add. Dindorf.

12 μακτρας Reiske, μακτρο (sine accentu).

13 εἰς ταύτας Reiske, εἰσχύταις. — καθεῖη Schweighaeuser, καθίη.

1-3 Ὅτι—ὄρων] Hoc fragmentum, a quo annus novus incipit, cum ad res Italiae narratio redeat (cf. Nissen p. 66), libro XXX attribuendum esse ex eo apparet, quod Excerptum Ursinianum⁸ sequens (n. 89, de Boor p. 333) arctissime cohaeret cum Excerpto Valesiano 101, Roos p. 185, quod teste codice ex libro XXX sumptum est (cf. app. XXV; Metzger p. 11).

4-7 Ὅτι—Καλλικράτην; 8-9 p. 78 Ὅτι—προειρημένων] Vide adn. antec.

Pol. XXX, 29 B.-W.; 23 Hu.

των ἔτι καθιέναι, πρὶν ἢ τὸν βαλανείτην τὸ μὲν ὑπάρχον ὕδωρ ἀφείναι
 5 πᾶν, ἕτερον δὲ καθαρὸν ἐγγέαι. τοῦτο δ' ἐποίουν, ὑπολαμβάνοντες
 6 ὡσανεὶ μαινεσθαι καθιέντες εἰς ταῦτο τοῖς προειρημένοις ὕδωρ. τοὺς δὲ
 συριγμούς τοὺς ἐν ταῖς κοιναῖς πανηγύρεσι τῶν Ἑλλήνων καὶ τοὺς
 χλευασμούς, ὅτε τις ἐπιβάλοιτο κηρύττειν τινὰ τῶν προειρημένων, οὐδ'
 7 ἂν ἐξηγήσαιο ῥαδίως οὐδεὶς. ἐθάρρει δὲ καὶ τὰ παιδάρια κατὰ τὰς
 ὁδοὺς ἐκ τῶν διδασκαλείων ἐπανάγοντα κατὰ πρόσωπον αὐτοὺς προδοτάς
 ἀποκαλεῖν. τοιαύτη τις ὑπέδραμε προσκοπή καὶ μῖσος κατὰ τῶν προειρη-
 μένων.

III. RES SYRIÆ.

Antiochus Artaxiam devincit.

Diod. XXXI, 17^a Di.

Exc. de Indi- "Οτι Ἀρταξίας, ὁ τῆς Ἀρμενίας βασιλεύς, ἀποστάς Ἀντιό- 10
 dius 27, de Boor. χου, πόλιν ἔκτισεν ἐπώνυμον ἑαυτοῦ, καὶ δυνάμεις ἀδράς
 p. 199. συνήγαγεν. ὁ δὲ Ἀντίοχος ἰσχύων κατ' ἐκείνους τοὺς
 χρόνους ὡς οὐδεὶς τῶν ἄλλων βασιλέων, ἐστράτευσεν ἐπ' αὐτὸν καὶ
 νικήσας ἠνάγκασε ποιεῖν τὸ προστατιτόμενον.

¹ βαλκνείτην thesauri Stephanei editores Angli, βαλκνίτην. — ἀφείναι Bekker, ἀφιέναι.

³ ὡσανεὶ Valesius, ὡς ἂν εἰ.

⁵ ἐπιβάλοιτο Reiske, ἐπιβάλοι.

⁸ τῶν Valesius, τὸν.

¹⁰ Ἀρταξίας Mueller collatis Strabone XI, p. 528, Appiano Syr. 45. 66, Polybio XXV, 2, 12 B.-W.; Hu., Diodoro XXXI, 22, Ἀρτάξιης.

10-14 [Ὅτι—προστατιτόμενον.] Cum aestate vel autumnno anni 166 a. Chr. n. Antiochus ierit in expeditionem, qua haec victoria parta est (cf. Niese III p. 216), patet eventus belli anno 166/5 enarratos esse; cf. Niese III p. 217.

De App. Syr. 45. 66 vide app. XXVI.

IV. RES AEGYPTI.

Seditio in Aegypto.

Diod. XXXI, 17^b Di.

Exc. de Insi-
diis 28, de Boor,
p. 199 s.

Ὅτι πάλιν ἄλλη κίνησις συνέστη κατὰ τὴν Θηβαΐδα, ἐμπεσοῦσης ὁρμῆς τοῖς πλήθεσι πρὸς ἀπόστασιν. ὁ δὲ βασιλεὺς Πτολεμαῖος ἀναζεύξας ἐπ' αὐτοὺς μετὰ πολλῆς δυνάμεως, τὰ μὲν ἄλλα μέρη τῆς Θηβαΐδος ὀραδίως προσηγάγετο· τῆς δὲ καλουμένης Πανῶν πόλεως βεβηκνίας ἐπὶ τινος ἀρχαίου χώματος, καὶ⁴ δοκούσης ὄχυρᾶς εἶναι ἐκ δυσπροσίτου, συνέδραμον εἰς ταύτην οἱ πρακτικώτατοι τῶν ἀφεστηκότων. Πτολεμαῖος δὲ καίπερ⁵ τὴν τε ἀπόνοιαν ἐννοήσας Αἰγυπτίων καὶ τοῦ τόπου τὴν ὄχυρότητα, συνίστατο πολιορκίαν καὶ πᾶσαν κακοπάθειαν ὑπομείνας ἐκράτησε τῆς πόλεως καὶ κολάσας τοὺς αἰτίους ἐπανῆλθεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν.¹⁰

4 τῆς δὲ Mueller, καὶ τῆς.

5 Πανῶν—τινος edd. πάνων πόλεως βεβηκνίαν σιτισο.

7 <καίπερ> add. Mueller. — ἐννοήσας) suppl. idem.

1-10 Ὅτι—Ἀλεξάνδρειαν.] Quamquam hoc fragmentum (n. 28) arctissime cohaerere videtur cum eo, quod secundum antecedit ex rebus anni 167/6 petitum (vide supra p. 75), tamen, ne cum eo coniungamus intercedente fragmento n. 27, ex rebus Syriae anni 166/5 (vide p. 78) desumpto, prohibemur.

OLYMP. 153, 4.

I. RES ITALIÆ.

A. Legationes Prusiae et Asianorum.

Pol. XXX, 30 B.-W.; XXXI, 6 Hu.

Liv. Periocha XLVI.

Exc. Urs. 30 (XXXI, 6) Ὅτι εἰς
 90, de Boor τὴν Ῥώμην παραγεγο-
 p. 333 s. νότων πρεσβευτῶν πλειό-
 νων καὶ ἑτέρων, ἐπιφανεστάτων δὲ
 παρὰ μὲν Ῥοδίων τῶν περὶ Ἄστν- 5
 μήδην, παρὰ δὲ τῶν Ἀχαιῶν τῶν
 περὶ Εὐρέαν καὶ Ἀναξίδαμον καὶ
 Σάτυρον, παρὰ δὲ Προουσίον τῶν
 περὶ Πύθωνα, τοῦτοις ἐχρημάτισεν
 2 ἢ σύγκλητος. οἱ μὲν οὖν παρὰ 10
 τοῦ Προουσίου κατηγορίαν ἐποιοῦντ'
 Εὐμένους τοῦ βασιλέως, φάσκοντες

legati Prusiae regis
 questi sunt de Eumene,

5-6 Ἄστνμήδην Ursinus, ἄστνμίδην.
 11 ἐποιοῦντ' Benseler, ἐποιοῦντο.

1 Ὅτι e.q.s.] Excerptis U^s. 90. 91, de Boor p. 333—337, narratione ad res Italiae redeunte iam annus tertius Olympiadis 153 absolutus est, novoque anno quarto haec fragmenta attribuenda sunt. Nec tamen n. 92, de Boor p. 337, quamquam itidem agit de rebus Italiae, ad eundem hunc annum referre licet. Tiberius enim, qui Cammanos subegit Ti. Sempronius Gracchus est, pater tribuni plebis, qui consul primum anno 177 a. Chr. n. post legatus missus, ut res Asiae inspiceret (supra p. 74), anno 163 a. Chr. n. iterum consul factus Ligures habuit provinciam (cf. Liv. per. XLVI v. 15). Cammani eidem sunt, qui Κομμυνοί vel Κομμυνοί audiunt apud Ptolemaeum II, 10, 5, Comani apud Plinium III, 36, habitantque inter Massiliam et Nicaeam in ore Ligustica; cf. Metzger p. 11. Igitur a fragmento U^s. 92 novus incipit annus, qui primus est novae Olympiadis 154, exorditurque ex more Polybiano, de quo supra dictum est (p. 1), novus liber, i.e. liber XXXI. Quocum optime congruit, quod legatio C. Sulpicii (Gali) de qua idem hoc fragmentum n. 92 post agit, teste Excerpto Valesiano 102, Roos p. 185 ex libro XXXI est desumptum (cf. p. 77). Ceterum ne sumamus Excerpta quoque U^s. 90 et 91 anno primo Olympiadis 154 libroque XXXI Polybii attribui debere, hoc obstare videtur, quod legatio Rhodiorum societasque cum eis iuncta, de qua maior pars Exc. U^s. 90 agit, teste periocha Livii XLVI anno 164 a. Chr. n. tribuenda est, cum in ea sequatur mentio lustris hoc anno conditi.

Pol. XXX, 30 B.-W.; XXXI, 6 Hu.

Liv. Periocha XLVI.

αὐτῶν τέ τινα χωρία παραιεῖσθαι
τὸν Εὐμένη καὶ τῆς Γαλατίας οὐκ
ἀφίστασθαι τὸ παράπαν οὐδὲ πει-
θαρχεῖν τοῖς τῆς συγκλήτου δόγ-
μασιν, ἀλλὰ τοὺς τὰ σφέτερα μὲν 5
φρονοῦντας σωματοποιεῖν, τοὺς δὲ
τὰ Ῥωμαίων αἰρουμένους καὶ βουλο-
μένους πολιτεύεσθαι τοῖς τῆς συγκλή-
του δόγμασιν ἀκολούθως κατὰ πάντα
τρόπον ἔλαττον.

quod fines suos popularetur,

dixeruntque eum con-
spirasse cum Antiocho adversus po-
pulum Romanum.

ἦσαν δὲ τινες πρεσβευταὶ καὶ παρὰ τῶν τῆς Ἀσίας πόλεων, οἳ κατηγοροῦν
τοῦ βασιλέως, ἔμφρασιν ποιῶντες τῆς πρὸς τὸν Ἀντίοχον κοινοπραγίας.
ἢ δὲ σύγκλητος διακούσασα τῶν κατηγορούντων οὐτ' ἀπέροριπτε τὰς 15
διαβολὰς οὐτ' ἐξέφαινε τὴν ἑαυτῆς γνώμην, ἀλλὰ συνετήρει παρ' ἑαυτῆ,
διαπιστοῦσα καθόλου τοῖς περὶ τὸν Εὐμένη καὶ τὸν Ἀντίοχον τοῖς γε
μὴν Γαλάταις αἰεὶ τι προσετίθει καὶ συνεπίσχυε περὶ τῆς ἐλευθερίας.

B. Rhodiorum Societas cum Romanis.

Pol. XXX, 31 B.-W.; XXXI, 7 Hu.

31 (XXXI, 7) Μετὰ δὲ ταῦτα προσκαλεσαμένη τοὺς Ῥοδίους διήκουε
2 τοῦτων. ὁ δ' Ἀστυμήδης εἰσελθὼν μετρίως ἔστη καὶ βέλτιον ἢ κατὰ τὴν 20
3 πρὸ ταύτης πρεσβείαν ἀφέμενος γὰρ τοῦ κατηγορεῖν ἄλλων ὤρμησεν

5 μὲν transponit post τὰς Dindorf.
sed cf. Kuehner-Gerth II, 2³ p. 267.

10 προσκαλεσαμένη Ursinus, προσκαλεσάμενοι.

20 ἔστη cf. XXXIII, 6. 3 B.-W.; XVIII, 33, 4 B.-W.

1 popularetur] Ad crimen exasperandum hac voce Livius verbum παραιεῖσθαι
vertere videtur.

10-12 dixeruntque—Romanum.] Hoc Polybius (§ 4) tradit de Asianis:
ἔμφρασιν ποιῶντες τῆς πρὸς τὸν Ἀντίοχον κοινοπραγίας.

18 De verbis Polybii XXX, 30, 7—8 B.-W. (XXXI, 6, 7—8 Hu.) αἰ δὲ περὶ τὸν
Τεβέριον—φιλικυθρωπικῆ in Excerpto U^s 91, de Boor p. 336 post ἑκκληροῦστων (XXX,
32, 10 B.-W.; XXXI, 8, 10 Hu.) exstantibus, quae huc a Schweighausero per-
peram transposita sunt, vide suo loco, p. 85.

Pol. XXX, 31 B.-W.; XXXI, 7 Hu.

ἐπὶ τὸ παραιεῖσθαι, καθάπερ οἱ μαστιγούμενοι τὰς πληγὰς, φάσκων
 ἱκανοῖς προστίμοις περιπεπωκέναι τὴν πατρίδα καὶ μείζοσι τῆς ἁμαρτίας.
 4 καὶ προσθέμενος ἐξηγεῖτο τὰς ἐλατιώσεις, κεφαλαιωδῶς διεξιὼν, πρῶτον
 μὲν ὅτι Λυκίαν καὶ Καρίαν ἀπολωλέκασιν, εἰς ἣν ἐξ ἀρχῆς μὲν ἐδαπά-
 νησαν χρημάτων ἱκανὸν πλῆθος, τριπτοὺς πολέμους ἀναγκασθέντες πολε- 5
 μεῖν αὐτοῖς, νυνὶ δὲ προσόδων ἐστέρηται πολλῶν ὧν ἐλάμβανον παρὰ
 5 τῶν προειρημένων. „ἀλλ' ἴσως" ἔφη „ταῦτα μὲν ἔχει λόγον καὶ γὰρ
 ἐδώκαθ' ὑμεῖς αὐτὰ τῷ δήμῳ, μετὰ χάριτος <διὰ τὴν εὐνοίαν, καὶ
 ἀφανίζοντες αὐτὰ κατὰ λόγον ἐδοκεῖτε τοῦτο πράττειν, ἐμπεισοῦσης τινὸς
 6 ὑποψίας καὶ διαφορᾶς ὑμῖν. ἀλλὰ Καῦνον δῆπου διακοσίων ταλάντων 0
 ἐξηγοράσαμεν παρὰ τῶν Πτολεμαίου στρατηγῶν καὶ Στρατονίκειαν ἐλά-
 7 βομεν ἐν μεγάλῃ χάριτι παρ' Ἀντιόχου καὶ Σελεύκου καὶ παρὰ
 τούτων τῶν πόλεων ἀμφοτέρων ἑκατὸν καὶ εἴκοσι τάλαντα τῷ δήμῳ
 8 πρόσσδος ἔπιπτε καθ' ἕκαστον ἔτος. τούτων ἀπασῶν ἐστερήμεθα τῶν
 9 προσόδων, θέλοντες πειθαρχεῖν τοῖς ὑμετέροις προστάγμασιν. ἐξ ὧν 15
 μείζονα φόρον ἐπιτεθεῖκατε τοῖς Ῥοδίοις τῆς ἀγνοίας ἢ Μακεδόσι τοῖς
 διὰ παντὸς πολεμίοις ὑμῖν ὑπάρξασι. τὸ δὲ μέγιστον σύμπτωμα τῆς πόλεως
 10 καταλέλυται γὰρ ἢ τοῦ λιμένος πρόσσδος, ὑμῶν Δῆλον μὲν ἀτελεῖ
 πεποιηκότων, ἀφρηρημένων δὲ τὴν τοῦ δήμου παρορησίαν, δι' ἧς καὶ τὰ
 κατὰ τὸν λιμένα καὶ τάλλα πάντα τῆς πόλεως ἐτύγγανε τῆς ἀρμοζούσης 20
 11 12 προστασίας. ὅτι δὲ τοῦτ' ἔστιν ἀληθές οὐ δυσχερές καταμαθεῖν τοῦ γὰρ

6 προσόδων Ursinus, πρόσσδον.

8 <διὰ> add. Hultsch.

9 ὑφαιζοντες Schweighaeuser (de hiatus cf. Buettner-Wobst *Jahrbücher für classische Philologie* 1889 p. 689 s.), χαρίζοντες.

12 καὶ] τοῦ Niebuhr, vide infra.

19 <τὰ> add. Ursinus.

12 παρ' Ἀντιόχου καὶ Σελεύκου] Indicati videntur Seleucus Callinicus et Antiochus Hierax a fere 242—fere 239 iunctim regnantes Rhodiisque, qui eos in bello cum Ptolemaeo Euergete gesto adiuverant, ut verisimile est, beneficio obligati; cf. Beloch *Griechische Geschichte* III, 2 p. 455 s., v. Gelder *Geschichte der alten Rhodiër* p. 110 s. Antiochus Soter contra et Seleucus filius regnique consors nihil habuerunt, quoad scimus, cur urbem demum conditam Rhodiis concederent; (Beloch l.l.). Qui autem cum Niebuhrio καὶ in τοῦ mutato Liviique libro XXXVIII, 18, 20 nisus haec de Antiocho Magno dicta vult, has ob res errat, quod apud Livium de regionibus, quae iam diu in Rhodiorum possessione erant, sermo est, nec Antiochus Magnus, Philippi, qui tum Stratoniceam in ditione habuit, socius, hanc urbem dono dare poterat; cf. Beloch l.l., v. Gelder p. 197 s. Praeterea Στρατονικεῖον ἑλάβομεν παρ' Ἀντιόχου vix dici poterat de urbe, in cuius expugnatione Antiochus tantum auxiliatus est.

Pol. XXX. 31 B.-W.; XXXI. 7 Hu.

ἐλλιμενίου κατὰ τοὺς ἀνώτερον χρόνους εὐρίσκοις ἑκατὸν μυριάδας
 δραχμῶν, νῦν εἶρηκε πεντεκαίδεκα μυριάδας, ὥστε καὶ λίαν, ὃ ἄνδρες
 Ῥωμαῖοι, τὴν ὑμετέραν ὀργὴν ἦφθαι τῶν κυρίων πόρων τῆς πόλεως.
 13 εἰ μὲν οὖν συμβεβήκει πάνδημον γεγονέναι τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὴν
 ἄλλοτριότητα τοῦ δήμου, τάχ' ἴσως ἔδοκεῖτε καὶ ἡμεῖς ἐλλόγως ἐπίμονον 5
 14 καὶ δυσπαραίτητον ἔχειν τὴν ὀργὴν εἰ δὲ σαφῶς ἴστε παντάπασιν ὀλίγους
 γεγονότας αἰτίους τῆς τοιαύτης ἀλογίας, καὶ τούτους ἅπαντας ἀπολωλότας
 15 ὑπ' αὐτοῦ τοῦ δήμου, τί πρὸς τοὺς μηδὲν αἰτίους ἀκαταλλάκτως ἔχετε,
 καὶ ταῦτα πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας εἶναι δοκοῦντες προότατοι καὶ
 16 μεγαλοφυχότατοι; διόπερ, ὃ ἄνδρες, ἀπολωλεκῶς ὁ δῆμος τὰς προσό- 10
 δους, τὴν παρησίαν, τὴν ἰσολογίαν, ὑπὲρ ὧν τὸν πρὸ τοῦ χρόνον πᾶν
 17 ἀναδεχόμενος διατετέλεκεν, ἀξιοῖ καὶ δεῖται πάντων ἡμῶν, ἱκανὰς ἔχων
 πληγὰς, λήξαντας τῆς ὀργῆς διαλυθῆναι καὶ συνθέσθαι τὴν συμμαχίαν,
 ἵνα γένηται τοῦτο συμφανὲς ἅπασιν ὅτι τὴν μὲν ὀργὴν ἀποιτέθεισθε τὴν
 πρὸς Ῥοδίους, ἀνακεχωρήκατε δ' ἐπὶ τὴν ἐξ ἀρχῆς αἴρεσιν καὶ φιλίαν. 15
 18 τούτου γὰρ χρεῖαν ἔχει νῦν ὁ δῆμος, οὐ τῆς διὰ τῶν ὀπλων καὶ
 στρατιωτῶν συμμαχίας." ταῦτα μὲν οὖν καὶ τούτοις παραπλήσια διαλεχ-
 θεῖς Ἀστυμέδης ἐδόκει προεπόντως τοῖς καιροῖς πεποιῆσθαι τοὺς λόγους
 19 πλείστα γὰρ μὴν συνήργησαν τοῖς Ῥοδίοις πρὸς τὸ τυχεῖν τῆς συμμαχίας
 20 οἱ περὶ τὸν Τεβέριον ἄρτι παραγεγονότες. οὗτοι γὰρ ἀπομαρτυρήσαντες 20
 πρῶτον μὲν πᾶσιν τοῖς τῆς συγκλήτου δόγμασι πεπειδαρχηκέναι τοὺς
 Ῥοδίους, ἔπειτα πάντας τοὺς αἰτίους τῆς ἄλλοτριότητος κατακεκρίσθαι

2 εἶρηκε Boissevain, εὐρίσκει Bekker, εὐρήκχτε; vide comment.

3 πόρων Naber, τόπων.

4 μὲν Ursinus, μὲ. — (οὖν) add. Schweighaeuser.

5 τὰχ' Buettner-Wobst, τάχ. — καὶ] κἄν Buettner-Wobst (*Jahrbücher für classische Philologie* 1889 p. 682 et 689) praeter necessitatem.

12 ἀναδεχόμενος Ursinus, ἀναδεχόμενοι.

14 συμφανὲς Buettner-Wobst, ἀμφανέσ.

20 Τεβέριον vide p. 74. 4.

2 εἶρηκε] v. Gelder *Geschichte der alten Rhodiër* p. 156 portorii fructum tanto opere diminutum esse haud credibile ducens Hultschii conjecturam ἀφρήκατε amplectitur. At ipsa Polybii verba § 16 (ἀπολωλεκῶς ὁ δῆμος τὰς προσόδους) permagnam iacturam fecisse Rhodios indicant; nec si paulo tantum plus quam septimam reddituum portorii partem amisissent Rhodii, nescisset ipse Astymedes tam parvum damnum ad misericordiam senatus movendam vix quidquam valere; (cf. Beloch *Griechische Geschichte* III, 1, p. 308).

Pol. XXX, 31 B.W.; XXXI, 7 Hu.

Liv. Periocha XLVI.

θανάτου παρ' αὐτοῖς, ἤττησαν τοὺς
ἀντιλέγοντας καὶ ἐποιήσαντο τὴν
πρὸς Ῥωμαίους συμμαχίαν.

societas cum Rhodiis
deprecantibus iuncta est.

C. Legatio Achaeorum.

Pol. XXX, 32 B.-W.; XXXI, 8 Hu.

Exc. Urs.⁹ 32 (XXXI, 8) Ὅτι μετὰ τινα χρόνον εἰσηλθόν οἱ παρὰ τῶν
91, de Boor Ἀχαιῶν πρόσβεις, ἔχοντες ἐντολὰς ἀκολούθως ταῖς ἀποκρί- 5
2 p. 336. σεσιν, αἷς πρότερον ἔλαβον αὐταὶ δ' ἦσαν διότι θαναμάζουσιν
πῶς, ὑπὲρ ὧν αὐτοὶ κεκρίκασι, περὶ τούτων αὐτοὺς παρακαλοῦσιν κρίνειν.
3 διὸ τότε παρήσαν οἱ περὶ τὸν Εὐρέαν, πάλιν ἐξ ἀρχῆς ἐμφανίζοντες
διότι τὸ μὲν ἔθνος οὔτε δικαιολογουμένων ἀκήκοε τῶν κατηγιαμένων
4 οὔτε κρίσιν οὐδεμίαν πεποιήται περὶ αὐτῶν, τὴν δὲ σύγκλητον ἀξιοῖ 10
πρόνοιαν ποιήσασθαι τῶν ἀνθρώπων, ἵνα κρίσεως τύχῃσι καὶ μὴ κατα-
5 φθαρῶσιν ἄκριτοι, καὶ μάλιστα μὲν αὐτὴν ἐξετάσασαν διασαφῆσαι τοὺς
ἐνόχους ὄντας τοῖς ἐγκλήμασιν εἰ δὲ διὰ τοὺς περισπασμοὺς αὐτὴ μὴ
δύναται τοῦτο ποιῆσαι, τοῖς Ἀχαιοῖς ἐπιτρέψαι περὶ τοῦ πράγματος, οἱ
6 πειράσσονται μισοπονήρως χρῆσασθαι τοῖς αἰτίοις. ἢ δὲ σύγκλητος δια- 15
κούσασα τῶν πρεσβευτῶν, ἀκολούθως ταῖς ἐντολαῖς διαλεγομένων, καὶ
7 δυσχρηστοῦσα διὰ τὸ πανταχόθεν ἐξελέγγεσθαι τό τε γὰρ κρίνειν οὐκ
ἐνόμιζεν αὐτῇ καθήκειν, τό τε χωρὶς κρίσεως ἀπολύειν τοὺς ἄνδρας
8 πρόδηλον ἔχειν ἐδόκει τὸν ὄλεθρον τοῖς φίλοις αὐτῶν — διόπερ ἀναγκαζο-
μένη καὶ βουλομένη παρελέσθαι καθόλου τὴν ἐλπίδα τῶν πολλῶν ὑπὲρ 20
τῆς τῶν κατεχομένων σωτηρίας, ἵνα συμμύσαντες πειθαρχῶσιν ἐν μὲν
Ἀχαΐᾳ τοῖς περὶ τὸν Καλλικράτην, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις πολιτεύμασι τοῖς
9 δοκοῦσιν εἶναι Ῥωμαίων, ἔγραψαν ἀπόκρισιν τοιαύτην, ὅτι ἡμεῖς οὐχ
ὑπολαμβάνομεν συμφέρειν οὐδὲ τοῖς ὑμετέροις δήμοις τούτους τοὺς

8 ἀρχῆς Casaubonus, αὐτῆς.

9 δικαιολογουμένων Casaubonus, δικαιολογούμενον. — κατηγιαμένων Bekker, κατη-
τιωμένων.

13 περισπασμοὺς Ursinus, περισπασσάμενους. — αὐτῆ Ursinus, αὐτῆ.

19 διόπερ] aut ab epitomatore orationem in brevius contractam esse aut post
parenthesin pauca intercidisse putat Hultsch; an forte anacoluthon ipsius Polybii?

21 συμμύσαντες Casaubonus, συμμιζήντες.

23 Ῥωμαίων] φίλοις addit Reiske, οἰκείοις Hultsch, sed comparat XXVIII, 5, 1
Buettner—Wobst.

24 οὐδέ de Boor, οὔτε.—ὑμετέροις Ursinus, ἡμετέροις.

Pol. XXX, 32 B.-W.; XXXI, 8 Hu.

10 ἄνδρας ἐπανελθεῖν εἰς οἶκον. ταύτης δὲ τῆς ἀποκρίσεως ἐκπεσοῦσης, οὐ μόνον περὶ τοὺς ἀνακεκλημένους ἐγένετό τις ὀλοσχερῆς ἀθυμία καὶ παράλυσις τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ καὶ περὶ τοὺς Ἕλληνας ὡσανεὶ κοινόν τι πένθος, ἅτε δοκούσης τῆς ἀποκρίσεως ὀλοσχερῶς ἀφαιρεῖσθαι τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας τῶν ἀκλιροῦντων.

5

D. Legatio Tiberii.

Pol. XXX, 30, 7—8 B.-W.; XXXI, 6, 7—8 Hu.

7 οἱ δὲ περὶ τὸν Τεβέριον ἦγοντες ἀπὸ τῆς πρεσβείας οὐδὲν περὶ τὸν Τεβέριον ἠδυνήθησαν οὐτ' αὐτοὶ διαλαβεῖν οὐτε τῇ συγκλήτῳ διασαφεῖσαι περὶ τῶν κατὰ τὸν Εὐμένη καὶ τὸν Ἀντίοχον, ἤπερ ἂ καὶ πρότερον ὄντες ἐν 8 τῇ Ρώμῃ διελάμβανον. οὕτως αὐτοὺς οἱ βασιλεῖς ἐξετέμοντο τῇ κατὰ τὴν ἀπάντησιν φιλανθρωπία.

10

6 Τεβέριον vide p. 74.

8 ἤπερ Ursinus, ἤπερ.

10 φιλανθρωπία Ursinus, φιλανθρωπίου.

6-10 οἱ—φιλανθρωπία.] Licet horum verborum transpositio, quam proposuit Schweighaeuser, post XXX, 30, 6 B.W. (XXXI, 6, 6 Hu.) (vide supra p 81, 18) per se verisimillima videri possit, tamen probanda non est, quamquam probata ab omnibus editoribus. Primum enim haud facile explices, quo modo hic error in codicibus nasci potuerit, tum verba, quae transposita hac parte iam uno tenore legerentur, non cohaerent. ((10) ταύτης δὲ τῆς ἀποκρίσεως ἐκπεσοῦσης, οὐ μόνον περὶ τοὺς ἀνακεκλημένους ἐγένετο τις ὀλοσχερῆς ἀθυμία καὶ παράλυσις τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ καὶ περὶ τοὺς Ἕλληνας ὡσανεὶ κοινόν τι πένθος, ἅτε δοκούσης τῆς ἀποκρίσεως ὀλοσχερῶς ἀφαιρεῖσθαι τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας τῶν ἀκλιροῦντων (11) κατὰ δὲ τὸν Ἕλληνα διαγγελεῖσθαι τῆς ἀποκρίσεως τῆς τοῦ Ἀχαιοῦ δεδομένης ὑπὲρ τῶν κατιτιθέμενων, τὰ μὲν ἀληθῆ συνετριβῆ τῆς δικαιοσύνης, καὶ τῆς αἰὸν ὑπελπισμῶς ἐπίδραμεν τοῦ ἀνθρώπου, (12) οἱ δὲ περὶ τὸν Χρυστὸν καὶ Καλλιμάχου καὶ πάντες οἱ τῆς αἰτίας υποδείξεως περισσώτεροι μετέωροι πάλιν ἐγενήθησαν.) Nam cum § 10 (XXX, 32 B.-W.; XXXI, 8 Hu.) iam commotio animorum depingitur senatus responso in vulgus edito exorta, § 11 idem repititur. Quod si quis contendere vellet § 10 dolorem depingi, quo afficerentur legati Graecorum ceterique Graeci Romae et in Italia consistentes, § 11 statum animorum in Graecia ipsa, respondendum est ne Polybium quidem, quamvis prolixo et verboso stilo utatur, postquam simpliciter scripsisset ταύτης τῆς ἀποκρίσεως ἐκπεσοῦσης et δοκούσης τῆς ἀποκρίσεως ὀλοσχερῶς ἀφαιρεῖσθαι κ.τ.λ., statim § 11 dicere potuisse διαγγελεῖσθαι τῆς ἀποκρίσεως τῆς τοῦ Ἀχαιοῦ δεδομένης ὑπὲρ τῶν κατιτιθέμενων. Igitur statuendum videtur totam hanc pericopen (οἱ δὲ περὶ τὸν

II. RES GRAECIA.

Commotio in Graecia.

Pol. XXX, 32, 11—12 B.-W.; XXXI, 8, 11—12 Hu.

11 κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα διαγγελθείσης <τῆς> ἀποκρίσεως τῆς τοῖς Ἀχαιοῖς
 δεδομένης ὑπὲρ τῶν καταιαθέντων, τὰ μὲν πλήθη συνετρίβη ταῖς δια-
 12 νοίαις, καὶ τις οἶον ἀπελπισμὸς ὑπέδραμεν τοὺς ἀνθρώπους, οἱ δὲ περὶ
 τὸν Χάροπα καὶ Καλλικράτην καὶ πάντες οἱ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως
 προεσιῶτες μετέωροι πάλιν ἐγενήθησαν.

5

1 <τῆς> add. Schweighaeuser.

4 Χάροπα Schweighaeuser, χάροπον.

Τεβέριον—πάλιν ἐγενήθησαν novum esse fragmentum, quod, quia, ut saepe factum est, omissa vocula ἔτι in archetypo scriptum esset, a librario saec. XVI cum fragmento autecedenti male coniungeretur; nisi credere mavis non semel, sed bis errasse librarium, inde a verbis κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα quoque in archetypo novum incepisse fragmentum; (Boissevain).

1-5 κατὰ—ἐγενήθησαν.] Vide adnotationem antecedentem.

APPENDICES.

I. Diod. XXXI, 7 Dind. 9—10 Bekker.] Hoc caput duo fragmenta continet: Exc. Urs.^o 20 et 21, de Boor p. 402, ex quibus prius tantum (c. 7, 1 Dind; 9 Bekk.) secundum Nissem huic Polybii loco inserendum est (Nissen p. 339), de altero nihil affirmatur. Attamen neutrum ex Polybio XXX, 1—3 fluxit, quamquam ét Bekkerus ét Dindorfius utrumque ante sententiam Aemilii Pauli (c. 8, 12 Dind; c. 14 Bekk.) positum rebus Italiae anni 168/167 attribuunt; sententia enim Aemilii Pauli = Pol. XXX, 14 B.-W.; 15 Hu. in rebus Graeciae anni 168 167 invenitur. Quod ad Urs.^o 20 attinet, eius quidem exordii vestigia quaedam Livius et XLV, 19, 1 (*inter multas regum gentiumque et populorum legationes* e.q.s.) et c. 20, 4 (*Inter multas Asiae Graeciaeque legationes* e.q.s.) servasse videtur, quae verba tamen cum priore loco ante legationem Attali, altero ante legationem Rhodiorum legantur, Exc. Urs.^o 20 apud Polybium aut c. 1—3 (legatio Attali) aut c. 3—4 (legatio Rhodiorum) inserendum foret nec *post* legationem Rhodiorum, ut in edendo Diodoro fecerunt Dindorf et Bekker. At revera desumptum est ex Polybii libro XXX, 19, 15 B.-W. (20, 15 Hu.); vide p. 63. Fragmenti Urs.^o 21 verba tam similia sunt Polybii libro XXXI, 9, ut inde derivatum esse ipse Dindorfius² p. 632 adnotet.

Dindorfium antea et Bekkerum in errorem induxisse videtur ordo excerptorum Ursinianorum ex utroque legationum titulo a primo editore mixtim, ut notum est, edita.

In codicibus cum se excipiant tituli Urs.^o

- n. 19 de Boor = Diod. XXXI, 5, 3
- n. 20 „ „ = „ XXXI, 7, 1
- n. 21 „ „ = „ XXXI, 7, 2
- n. 22 „ „ = „ XXXI, 23

exque titulo Urs.^o unicum tantum fragmentum supersit = Diod. XXXI, 15, 2, haec ita edidit Ursinus:

- Urs.^o 19 [= Diod. XXXI, 5, 3 (ex Pol. XXX, 4, 5)
- Urs.^o 20 = „ XXXI, 7, 1 („ „ XXX, 20, 15)

Urs.^g 21 = Diod. XXXI, 7, 2 (ex Pol. XXXI, 9)

Urs.^r 1 = „ XXXI, 15, 2 („ „ XXX, 19, 1—7)

Urs.^g 22 = „ XXXI, 23 („ „ XXXII, 1)]

Iam quia et Urs.^g 20 et Urs.^r 1 ex Polybii libro XXX desumpta erant, consentaneum videbatur Urs.^g 21 quoque, quod intermedium erat, eodem libro tribuere, et quia Urs.^g 20, ut vidimus, perperam capiti 3 libri huius tricesimi attribuerant, Urs.^g 21 quoque eodem fere loco collocandum censuerunt.

II. Liv. XLV, 20, 4—25, 4 Inter—permanerent.] Haec capita ex Polybio hausta non sunt, ut apparet ex ordine argumentorum, ex argumentis ipis, ex verbis narrationis. Nam, a. Polybius XXX, 4, 1 duas legationes novit, quarum principes sunt: prioris *Philocrates*, alterius *Philophron* et *Astymedes*, Livius unam tantum, cuius principes sunt *Philocrates* et *Astymedes*. b. Multo gravior, quam apud Polybium (c. 4, 3), angor Rhodiorum apud Livium (c. 20, 5 ss.) describitur fuse exponentem, qua de re primo in veste candida visi sint Rhodii, at postea sordidam sumpserint, quam vestis mutationem postea demum enarrat Polybius (§ 5). c. Multa habet Livius (c. 21) de novo maloque exemplo et a praetore et a tribunis plebis (quorum nomina quoque affert) dato, multo brevior est Polybius (c. 4, 4). d. Orationem apud Livium (c. 22—24) sive Astymedis sive alius Rhodii legati (fortasse *Philocratis*) esse putas, neutrius verba a Polybio uberius reddita esse verisimile est; cf. p. 9. e. Polyb. XXX, 4, 2. 7. 8 deest apud Livium, contra Liv. c. 25, 1—3 apud Polybium.

III. Pol. XXX, 6—9 *Ἐπι-καρούς*.] Schweighaeuser Polybium (c. 6, 5) cum Livio (XLV, 31, 4) comparans hanc eclogam libro XXX Polybii rebusque anni 168 167 in Italia gestis attribuit; sed multo melius Livii locus ad Pol. c. 10, 2 ss. refertur (vide p. 24 s.; Metzung p. 7 ss.). Livius, porro, l.l. de rebus Italiae 168 167 non agit; iam enim caput 26 initium rerum Graeciae eius anni continet. Quia autem omnia, quae capitibus 6—9 de Polyarato narrantur, optime anno 169/168 gesta esse possunt, nec quicquam est, cur non ea, ut ceteras eiusdem anni res, libro XXIX tradita putemus, recte Metzung l.l. et eum secutus v. Gelder *Geschichte der alten Rhodier* p. 153, hanc eclogam libro illi attribuunt. Codex autem Peirescianus tantum abest, ut huic opinioni adversatur, ut eam potius affirmare videatur. Fragmento enim, quod praecedit, n. 97, p. 179 Roos, in codice antepositum est

λόγος κη et recte libro XXVIII attribuitur, fragmenta autem 99, 100, 101 ex libro XXX desumpta sunt, ut hoc fragmentum, quod est n. 98, nostro iure libro XXIX attribuere liceat. Postremo verba *περίστασις* et *μεταβολή* capitis 6. 2 ad rerum statum Persei cladi proximum spectare videntur.

Plut. *Aem. Paul.* c. 28.] Cf. Nissen p. 303, qui satis IV. dubius „c. 28 scheint aus Polybios zu stammen.” Sed accurata comparatio cum Schwarzio p. 49 ss. facere cogit. Haec sunt verba Plutarchi (§ 1. 2) cum Livio comparanda :

ἐκ τούτου τὴν μὲν στρατιὰν πρὸς ἀνάπαισιν, αὐτὸν δὲ πρὸς θέαν τῆς Ἑλλάδος ἔτρεφε καὶ διαγωγὴν ἐνδοξὸν ἅμα καὶ φιλόανθρωπον. ἐπιὼν γὰρ ἀνελάμβανε τοὺς δῆμους καὶ τὰ πολιτεύματα καθίστατο καὶ δωρεὰς ἐδίδου ταῖς μὲν σίτον ἐκ τοῦ βασιλικοῦ, ταῖς δ' ἔλαιον. τοσοῦτον γὰρ εὐρεθῆναι φασιν ἀποκείμενον, ὥστε τοὺς λαμβάνοντας⁵ καὶ δεομένους ἐπιλιπεῖν πρότερον ἢ καταναλωθῆναι τὸ πλῆθος τῶν εὐρεθέντων. ἐν δὲ Λελαφοῖς ἰδὼν κίονα μέγαν τετραγώνον ἐκ λίθων λευκῶν συνηρμοσμένον, ἐφ' οὗ Περσέως ἔμελλε χρυσοῦς ἀνδριάς τίθεσθαι, προσέταξε τὸν αὐτοῦ τεθῆναι τοὺς γὰρ ἠπτιμένους τοῖς πικῶσιν ἐξίστασθαι χώρας προσήκειν.

10

E quibus καὶ διαγωγὴν—φιλόανθρωπον (2) nec apud Livium inveniuntur nec apud alium quemquam. Quod ad 3—7 ἐπιὼν—εὐρεθέντων, loquitur quidem Livius de copia rerum et vilitate annonae et de donis privatis, civitatibus, gentibus datis, verum c. 33, 4 demum post ludos Amphipoli actos; contra Plutarchus agit de frumento oleoque in ipsa Graeciae peragrationse civitatibus dato. Nec quod Plutarchus tradit de Delphis a Paulo visitatis cum Polybii ipsius fragmento vel cum Livio congruit. Columnas (plurali numero) non novit Plutarchus, contra unam, quam habet, quadriangulam et e lapide factam perhibet, in qua auream Perseus statuam collocaturus fuisset. Postremo verbis 9—10 τοῖς γὰρ—προσῆκειν Plutarchus Aemilium Paulum arrogantissimum facit, qualem Polybius nusquam eum pingit. Igitur Plutarchea haec ex Polybio manasse non videntur.

Plut. *Aem. Paul.* c. 28.] Urbibus, quas Aemilius Paulus V. deinceps adiit, silentio praetermissis omnibus, hoc tantum habet Plutarchus (§ 2):

ἐν δ' Ὀλυμπία τοῦτο δὴ τὸ πολυθρόλητον ἐκείνον ἀναφθέρξασθαι φασιν, ὡς τὸν Ὀμήρου Δία Φειδίας ἀποπλάσαιο.

Quae quamquam cum Polybio magis congruunt, quam Livii verba, tamen Polybium ante oculos habuisse Plutarchum vix credo; cf. τὸ πολυθρόλητον.

- 1 VI. Diod. XXXI, 8, 1—5. Ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρό-
νοῖς τῶν μεγίστων βασιλέων Ἀντιόχου καὶ Φιλίππου πολέμῳ
περιγενόμενοι τοσοῦτον ἀπέσχοντο τοῦ τιμωρίαν λαμβάνειν παρ'
αὐτῶν, ὥστε μὴ μόνον συγχωρῆσαι τὰς βασιλείας ἔχειν, ἀλλὰ καὶ
φίλους αὐτοὺς ποιήσασθαι. ἐν δὲ τούτοις τοῖς χρόνοις, προδιηγωνισ- 5
μένοι πολλάκις πρὸς Περσέα καὶ κινδύνους μεγάλους ὑπομεμενη-
κότες, ἐπειδὴ τῆς Μακεδόνων βασιλείας ἐκράτησαν, ἐλευθέρως
ἀφῆκαν τὰς ἀλούσας πόλεις παρὰ τὴν ἀπάντων προσδοκίαν. οὐ γάρ
οἶον τῶν ἄλλων ὑπέλαβεν ἄν τις, ἀλλ' οὐδ' αὐτοὶ Μακεδόνες
ἠλπίζον ἀξιοθῆσεσθαι τηλικαύτης φιλανθρωπίας, συνειδότες αὐτοῖς 10
πολλὰ καὶ μεγάλα παρανενομηκόσιν εἰς Ῥωμαίους. τετυχηκότες γὰρ
ἐπὶ τοῖς πρότερον ἀγνοήμασι συγγνώμης, εἰκότως ἂν τοῖς ὕστερον
ἀμαρτήμασιν ὑπελάμβανον ἑαυτοῖς μηδένα λόγον δίκαιον εἰς ἔλεον
2 καὶ παραίτησιν ἀπολελεῖσθαι. οὐ μὴν ἢ σύγκλητος ἢ τῶν Ῥωμαίων
ἐμνησικάκησεν, ἀλλὰ μεγαλοφύχως καὶ προσηκόντως ἐκάστοις προση- 15
νέχθη. Περσέα μὲν γὰρ ἐκ προγόνων ὀφείλοντα χάριτας, ἐπειδὴ
παρὰ τὰς συνθήκας ἄδικον ἐξήνεγκε πόλεμον, λαβόντες αἰχμάλωτον
εἰς ἐλευθέρην ἀπέθεντο φυλακὴν, ἐλάττονά γε τῶν παρανομημάτων
λαμβάνοντες τιμωρίαν τὸ δὲ τῶν Μακεδόνων ἔθνος εἰς δουλείαν
δικαίως ἂν ἄγοντες, ἠλευθέρωσαν, οὕτως εὐγενῶς καὶ ταχέως 20
προέμενοι τὴν εὐεργεσίαν ὥστε μηδὲ παρὰ τῶν ἐπταικότων δέησιν
ἀναμείναι. ὁμοίως καὶ τῶν Ἰλλυριῶν πολέμῳ κρατήσαντες αὐτονό-
μους ἀφῆκαν, οὐχ οὕτως ἀξίους ἠγούμενοι χάριτος τοὺς βαρβάρους
ὡς ἑαυτοῖς προσήκειν νομίζοντες κατὰρχειν εὐεργεσίας καὶ μὴ μεγάλα
φρονεῖν ἐν ταῖς ἐξουσίαις. (Exc. Val. n. 275, Buettner-Wobst p. 280 s.) 25
- 3 Ὅτι ἔδοξε τῇ συγκλήτῳ τοὺς τε Μακεδόνας καὶ τοὺς Ἰλλυριοὺς
ἐλευθέρους ἀφεῖναι τὰ ἡμίση διδόντας ὧν πρότερον ἐτέλουν τοῖς
ἰδιοῖς βασιλεῦσιν. (Exc. Val. n. 276 Buettner-Wobst p. 281)
- 4 Αἰμίλιος Μάρκος Ῥωμαίων ὑπατος καὶ ἄριστος στρατηγός, Περ-
σέα λαβὼν αἰχμάλωτον, τοῦτον μὲν ἄδικον πρὸς Ἰωμαίους ἐξαγα- 30
γόντα παρὰ τὰς συνθήκας πόλεμον εἰς ἐλευθέρην ἀπέθετο φυλακὴν,

τὰς δὲ πόλεις Μακεδόνων καὶ Ἰλλυριῶν ἀλούσας παρ' ἐλπίδα πάσας ἐλευθέρως ἀφῆκεν, καίτοι μεγάλους κινδύνους ὑπομεινάντων Ῥωμαίων πολλάκις ἐν τοῖς πρὸς Περσέα πολέμοις, καὶ πρό γε τούτου κρατήσαντες πολέμῳ Φιλίππου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ Ἀντιόχου τοῦ ³⁵ μεγάλου, καὶ τοσοῦτον ἐπ' αὐτοῖς φιλανθρωπευθέντων ὡς μὴ μόνον τὰς βασιλείας αὐτῶν ἔχειν, ἀλλὰ καὶ φίλους αὐτοὺς εἶναι συγχωρήσαι ἐφ' οἷς ἑαυτοὺς Μακεδόνες ἀγνωμονήσαντες ἀναξίους ἐδόκουν εἶσθαι παντὸς ἐλέους χειρωθέντες Ῥωμαίοις σὺν τῷ Περσεῖ. ἀλλ' ἢ σύγκλητος ἀμνησιθάκως καὶ μεγαλοφύχως αὐτοῖς προσηνέχθη, ³⁰ τὴν ἐλευθερίαν ἀντὶ δουλείας χαρισισμένη, ὁμοίως δὲ καὶ τοῖς Ἰλλυριοῖς καὶ τούτων γὰρ τὸν βασιλέα Γεντίωνα αἰχμάλωτον ἔλαβον σὺν τῷ Περσεῖ. εὐγενῶς οὖν αὐτοῖς Ῥωμαῖοι τὴν ἐλευθερίαν χαρισάμενοι τὰ ἡμίση δίδειν τῶν τελῶν προσέταξαν ὧν πρότερον ἐτέλουν τοῖς ἰδίῳ βασιλεῦσιν. (Georg. Syncell. Chron. p. 267).

Cum senatus consultum paragrapho 3 memoratum verisimillimum sit statim post victoriam Persei nuntiatam factum esse, quia consentaneum est omnium primum sortem Macedoniae senatui curae fuisse et Aemilium Paulum quam primum, quid faceret, certiolem faciendum fuisse, patet hoc fragmentum ad annum 169/168 pertinere (vide pag. 1), id est ad librum XXIX Polybii. Quocum convenit Polybius in rebus Italiae illius anni statim post victoriam allatam, ut ex initio fragmenti appareat, senatum commemorans (c. 19 B.-W.). Quae si recte disputata sunt, et Diodori verba antecedentia (c. 8, 1—2) et sequentia Syncelli, fere ad verbum cum c. 8, 1—3 congruentia, ex Polybii libro XXIX desumpta esse necesseario statuendum.

VII Plut. Aem. Paul. 28.] τῶν δὲ δέκα πρέσβων ἐκ Ῥώμης ἀφικομένων Μακεδόσι μὲν ἀπέδωκε τὴν χώραν καὶ τὰς πόλεις ἐλευθέρως οἰκεῖν καὶ αὐτονόμους, ἑκατὸν δὲ τάλαντα Ῥωμαίοις ὑποτελεῖν, οὐ πλέον ἢ διπλάσιον τοῖς βασιλεῦσιν εἰσέφερον.

In memoranda tributii summa plus praebet Plutarchus, quam Diodorus et Livius (Schwarze p. 52), minora contra in decretis enumerandis; etiam incertum illud οὐ πλέον ἢ διπλάσιον discrepat. Plutarchus haec ex Polybio hausisse non videtur.

VIII. Just. XXXIII, 2, 7. Ita cum in dicionem Romanorum cecisset, magistratibus per singulas civitates constitutis libera facta

est legesque, quibus adhuc utitur, a Paulo accepit.] Quamquam ex his tantopere contractis nihil pro certo efficere possumus, tamen, cum etiam sequentia (vide app. X) ex Polybio manasse non videantur, haec quoque Polybio attribuenda non sunt.

IX. Strab. VII fragm. 48. Παῦλος μὲν οὖν ὁ τὸν Περσέα ἐλὼν συνάψας τῇ Μακεδονίᾳ καὶ τὰ Ἑπειρωτικὰ ἔθνη εἰς τέτταρα μέρη διέταξε τὴν χώραν, καὶ τὸ μὲν προσένειμεν Ἀμφιπόλει, τὸ δὲ Θεσσαλονικίᾳ, τὸ δὲ Πέλλῃ, τὸ δὲ Πελαγονίᾳ.

Cum nec Livius (c. 26, 15) in Illyrici nec Diodorus (c. 8, 7) Liviusve (c. 29, 5—9) in Macedoniae divisione Illyricum Macedoniae adiunctum fuisse perhibeant, cumque praeterea apud eos illae quattuor urbes capita regionum nominentur, contra apud Strabonem regiones urbibus attributae sint, Pelagoniaque urbs in gentem Pelagonum abierit, haec ex Polybio hausta esse verisimile non est.

X. Just. XXXIII, 2, 8. *Aetolorum universarum urbium senatus cum coniugibus et liberis, quia dubia fide fuerat, Romam missus, ibique, ne in patria aliquid novaret, diu detentus, aegreque post multos annos legationibus civitatum senatu fatigato in patriam quisque suam remissus est.*

Haec ex Polybio non fluxerunt; hic enim (XXX, 13, 6—7) et Livius (XLV, 31, 9—11) non Aetolos tantum verum omnes civitates memorant unde cives ad causam Romae dicendam evocati sunt.

XI. Plut. Aem. Paul. 28, 3—7. *θέας δὲ παντοδαπῶν ἀγώνων καὶ θυσίας ἐπιτελῶν τοῖς θεοῖς ἐστιάζεις καὶ δεῖπνα προὔθεις, χορηγία μὲν ἐκ τῶν βασιλικῶν ἀφθόνῳ χρώμενος, τάξιν δὲ καὶ κόσμον καὶ κατακλίσεις καὶ δεξιώσεις καὶ τὴν πρὸς ἕκαστον αὐτοῦ τῆς κατ' ἀξίαν τιμῆς καὶ φιλοφροσύνης αἰσθῆσιν οὕτως ἀκριβῆ καὶ πεφροντισμένην ἔνδεικνύμενος, ὥστε θαυμάζειν τοὺς Ἕλληνας, εἰ μὴδὲ τὴν παιδιὰν ἄμοιρον ἀπολείπει σπουδῆς, ἀλλὰ τηλικαῦτα πράττων ἀνὴρ πράγματα καὶ τοῖς μικροῖς τὸ πρέπον ἀποδίδωσιν. ὁ δὲ καὶ τούτοις ἔχαιρεν, ὅτι πολλῶν παρεσκευασμένων καὶ λαμπρῶν τὸ ἥδιον αὐτὸς ἦν ἀπόλασμα καὶ θέαμα τοῖς παροῦσι, καὶ πρὸς τοὺς θαυμάζοντας τὴν ἐπιμέλειαν ἔλεγε τῆς αὐτῆς εἶναι ψυχῆς παρατάξεώς τε προστῆναι καλῶς καὶ συμποσίῳ, τῆς μὲν, ὅπως φοβρωτάτῃ τοῖς πολεμίοις, τοῦ δ', ὡς εὐχαριστότατον ἦ τοῖς συνοῦσιν.*

οὐδενὸς δ' ἦπτον αὐτοῦ τὴν ἐλευθεριότητα καὶ τὴν μεγαλοψυχίαν ἐπήνου οἱ ἄνθρωποι, πολὺ μὲν ἀργύριον, πολὺ δὲ χρυσίον ἐκ τῶν βασιλικῶν ἠθροισμένον οὐδ' ἰδεῖν ἐθελήσαντος, ἀλλὰ τοῖς ταμίαις εἰς τὸ δημόσιον παραδόντος. μόνα τὰ βιβλία τοῦ βασιλέως φιλογραμματοῦσι τοῖς νείειν ἐπέτρεψεν ἐξελεῖσθαι, καὶ διανέμων ἀριστεία τῆς μάχης Αἰλίῳ Τουβέρωνι τῷ γαμβρῷ φιάλην ἔδωκε πέντε λιτρῶν ὀλκῆν. οὗτός ἐστι Τουβέρων, ὃν ἔφαμεν μετὰ συγγενῶν οἰκεῖν ἑκκαίδεκατον, ἀπὸ γηδίου μικροῦ διατρεφομένων ἀπάντων. καὶ πρῶτον ἀργυρον ἐκείνόν φασιν εἰς τὸν Αἰλίῳ οἶκον εἰσελθεῖν, ὑπ' ἀρετῆς καὶ τιμῆς εἰσαγόμενον, τὸν δ' ἄλλον χρόνον οὐτ' αὐτοῦς οὔτε τὰς γυναῖκας ἀργυρίου χρῆζειν ἢ χρυσοῦ.

Haec aut aliter aut copiosius, quam apud Livium (XLV, 32, 8—11) et Diodorum (XXXI, 8, 8; 8, 12), enarrata, Nisseno (p. 303) nullo argumento uso ex Polybio hausta videntur. Nam, quod attinet ad 10—12 καὶ—συμποσίῳ, quibuscum conferenda sunt Polybii c. 14 (15), Livii c. 31, 11, Diodori c. 8, 12 (supra p. 30), haec ex quovis sententiarum corpore aut ex quavis Aemilii vita fluxisse possunt; cf. Schwarze p. 52.

XII. Appiani *Illyr.* 9. Ἐβδομήκοντα δ' αὐτοῦ πόλεις οὖσας Αἰμίλιος Παῦλος ὁ τὸν Περσέα ἐλὼν, τῆς βουλῆς ἐπιστειλάσης ἐν ἀπορρήτῳ, ἐπανίων ἐς Ρώμην παρῶδενεν ἐπίτηδες, καὶ δεδιόσιν αὐτοῖς ὑπέσχετο συγγνώσεσθαι τῶν γεγονότων, ἐὰν ὅσον ἔχουσιν ἀργύριόν τε καὶ χρυσίον ἐσενέγκωσιν. ὑποδεξαμένων δ' ἐκείνων συνέπεμπεν αὐτοῖς τοῦ στρατοῦ μέρος ἐς πόλιν ἑκάστην, ὁρίσας ἡμέραν τοῖς στρατηγούσι τοῦ στρατοῦ πᾶσι τὴν αὐτὴν καὶ ἐντειλόμενος ἅμα ἔφω κηρύσσειν ἕκαστον ἐν ἑκάστη πόλει τρισὶν ὥραις ἐς τὴν ἀγορὰν τὰ χρήματα φέρειν, συννεγκόντων δὲ τὰ λοιπὰ διαρπάσαι. οὕτω μὲν ὁ Παῦλος ἑβδομήκοντα πόλεις διήρπασεν ὥρα μιᾷ.

In hisce verbis Appianum Polybium ipsum ante oculos habuisse verisimile non est. Nusquam enim alibi legimus Paulum illas septuaginta urbes praetergressum esse, nec magis Epirotas veniae adipiscendae causa aurum atque argentum proferre iussos fuisse; contra omissio numeri hominum venditorum a Nisseno p. 277 brevitatis studio attributa explicanda vix videtur in scriptore, cui Polybius ad manum esset.

XIII. Plin. *h. n.* IV, 39 haec eadem est Macedonia, cuius uno die Paulus Aemilius imperator noster LXXII urbes direptas vendidit.

Cum nec exactus numerus urbium direptarum nec *uno die* pro *una hora* alibi usquam inveniatur, ineptumque sit tam Macedonia pro Epiro substituta quam *vendidit* de urbibus dictum, haec ex Polybio non fluxerunt.

XIV. Pol. XXIX, 27.] Steigemann *De Polybii Olympiadum ratione* p. 11 s. fragmentum hoc (Exc. Urs.^r, de Boor p. 55), quod ei in fine *τέλος τοῦ λ' λόγου* subscriptum sit, libro tribuit XXX, inserendum in res orientis anni 168 7. Nissenus (p. 339) contra fragmentum aliquod ex libro XXX desumptum, cui subscriptio illa in archetypo additum esset, excidisse putat. Rectius Buettner-Wobst (ad Polybium IV p. 270) ea subscriptio hoc tantum significare autumat: sextam pentadem desinere; recte enim observasse Hultschium nullam epitomam ex libro XXX ab eclogariis huius tituli desumptam esse. Eadem ratione in fine libri XXVIII in iisdem codicibus additum esse *τέλος τῆς πολυβίου ἱστορίας*, quod ex sequentibus libris nulla ecloga hausta esset.

Steigemannum autem omnino errasse patet ex hisce: Diodori excerptum Maianum 353, Boissevain p. 370, ex hoc, quo de agitur, Polybii fragmento desumptum, praecedit Diodori excerpto Maiano 356, Boissevain p. 372, quod certum suum habet locum in rebus Italiae a. 168/7 (vide supra p. 9), a quibus rebus liber XXX Polybii incipit; cf. p. 1. Sequitur, ut et Polybii fragmentum et Diodori Exc. Mai. 353, libro XXIX tribuendum sit.

XV. Liv. XLV, 37, 2—39, 2 Servius—tradituri.] Haec ornamenta oratoria, quorum ne argumenta quidem ex Polybio hausta sunt, in Polybio restituendo omisi.

XVI. Liv. XLV, 40, 1—5 (pars reliqua triumphus Pauli), c. 24, 2—3 (Cn. Octavii triumphus kalendis Decembribus), c. 43 (L. Anicii triumphus Quirinalibus); Plut. *Aem. Paul.* c. 32—34 *οὕτω—ἔχουσιν.*] Si Livium atque Plutarchum cum Syncello e Diodoro (XXXI, 8, 9—12) in hac historiae parte unum Polybium sequenti comparamus, duas ob causas impedimur, ne credamus etiam hos ex Polybio hausisse. Primum, ordo, quo duces Romani triumphaverunt apud Syncellum prorsus alius est, neque *Acta triumphalia Capitolina* C. I. L. I p. 459 (ed.² p. 48), quae scriptoribus deterioribus Valerio Antiante, Licinio Macro, aliis saepeni notum est (Wachsmuth *Einleitung in das Studium der alten Ge-*

schichte p. 635 s.) satis auctoritatis habent, ut Diodorum evertant. Tum non solum primum triumphi diem cum secundo sed etiam res iis diebus in triumpho productas Livius ac Plutarchus commutant. Quo modo autem Livii Plutarchique discrepantiae inde profectae esse possint, quod Diodorus aut Syncellus librum, quem sibi proposuerat compilandum, brevissime contraxerit (Schwarze p. 66), non video.

XVII. Liv. XLV, 42, 4. *Senatus deinde habitus est. patres censuerunt, ut Q. Cassius Persea regem cum Alexandro filio Albam in custodiam duceret; comites, pecuniam, argentum, instrumentum, quod haberet, nihil <detrahens habere sineret>.*

Haec Polybio non deberi inde patet, quod secundum eum etiam alter filius Persei, Philippus, cum patre Albam ductus est; cf. Pol. XXXVII, 2, 3 Hu.

XVIII Plut. Aem. Paul. c. 37. *Ὅτι μὲν εὐγενεῖς καὶ μεγάλους λόγους τὸν Αἰμίλιον ἐξ ἀπλάστου καὶ ἀληθινοῦ φρονήματος ἐν τῷ δήμῳ διαλεχθῆναι λέγουσι. τῷ δὲ Περσεῖ, καίπερ οἰκτεῖρας τὴν μεταβολὴν καὶ μάλα βροηθῆσαι προθυμηθεῖς, οὐδὲν εὖρετο πλὴν μεταστάσεως ἐκ τοῦ καλουμένου κάρκερε παρ' αὐτοῖς εἰς 5 τόπον καθαρὸν καὶ φιλανθρωποτέραν διαίταν, ὅπου φρουρούμενος, ὡς μὲν οἱ πλεῖστοι γεγράφασιν, ἀπεκαρτέρησεν, ἔποιε δὲ τῆς τελευτῆς ἰδίῳ τινι καὶ παρηλλαγμένον τρόπον ἱστοροῦσι. μεμνημένους γάρ τι καὶ θυμωθέντας αὐτῷ τοὺς περὶ τὸ σῶμα στρατιώτας, ὡς ἕτερον οὐδὲν ἠδύνατο λεπτεῖν καὶ κακοῦν αὐτόν, ἐξεύργειν τῶν 10 ἕπνων, καὶ προσέχοντας ἀκριβῶς ἐνίστασθαι ταῖς καταφοραῖς καὶ συνέχειν ἐργηγορότα πάσῃ μηχανῇ, μέχρι οὗ τοῦτον τὸν τρόπον ἐκπονηθεῖς ἐτελεύτησεν. ἐτελεύτησε δὲ καὶ τῶν παιδίων τὰ δύο. τὸν δὲ τρίτον, Ἀλέξανδρον, εὐφρῶ μὲν ἐν τῷ τορεῦναι καὶ λεπτοτρογεῖν γενέσθαι φασίν, ἐκμαθόντα δὲ τὰ Ῥωμαϊκὰ γράμματα καὶ τὴν 15 διάλεκτον ὑπογραμματεύειν τοῖς ἄρχουσιν, ἐπιδέξιον καὶ χαρίεντα περὶ ταύτην τὴν ὑπηρεσίαν ἐξεταζόμενον.*

Haec in rebus quidem consentiunt cum Diod. XXXI, 9, 1—7, sed ex Polybio manasse non videntur; primum enim verba *ἐκ τοῦ καλουμένου κάρκερε παρ' αὐτοῖς* verisimile faciunt Plutarchum pendere ex auctore, qui Latina usus erat lingua, verba Latina e carcere, ablativi forma minime

ad linguam Graecam transformata, mutantem (Schwarze p. 73); tum abest sententia de hominibus plus aequo vitam amantibus, quae Polybium sapit (vide p. 47, 15); deinde ne verbum quidem Plutarcho cum Diodoro commune est; postremo eorum, quae habet Diodorus c. 9, 2—3 nihil est apud Plutarchum, contra Plutarchus multo fusius agit de fine Persei. Quod autem attinet ad extrema Plutarchi (13—17 ἐτελεύτησε—ἕξεταζόμενον), nihil habemus, cur haec Polybio attribuamus.

XIX. Diod. XXXI, 10. Ὅτι ἀκμαζούσης τῆς τῶν Μακεδόνων βασιλείας Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς ἐν τῷ περὶ τύχης ὑπομνήματι καθάπερ χρησιμῶδων ὑπὲρ τῶν αὐτῇ συμβησομένων εὐστόχως τοῦτους τοὺς λόγους ἀποπεφοίβακεν „εἰ γὰρ λάβοις πρὸ τῆς ἐννοίας μὴ χρόνον ἀπειρον μηδὲ γενεὰς πολλὰς, ἀλλὰ πενήκοντα μόνον ἔτη ταῦτὰ πρὸ ἡμῶν, γνοίης ἂν ὡς τὸ τῆς τύχης χαλεπὸν ἐνταῦθα πενηκροστῶ γὰρ ἔτει πρότερον οἶεσθ' ἂν ἢ Πέρσας ἢ βασιλέα τῶν Περσῶν ἢ Μακεδόνας ἢ βασιλέα τῶν Μακεδόνων, εἴ τις θεῶν αὐτοῖς προύλεγε τὸ μέλλον, πιστεῦσαι ποῦ ἂν ὡς εἰς τοῦτον τὸν καιρὸν Περσῶν μὲν οὐδ' ὄνομα λειψθήσεται τὸ παράπαν, οἱ πάσης σχεδὸν τῆς οἰκουμένης ἐδέσποζον, Μακεδόνες δὲ καὶ πάσης κρατήσουσιν, ὧν οὐδ' ὄνομα πρότερον ἦν γνώριμον; ἀλλ' ὅμως ἢ πρὸς τὸν βίον ἡμῶν ἀλογία τῆς τύχης καὶ πάντα παρὰ τὸν λογισμὸν τὸν ἡμέτερον καινοποιοῦσα καὶ τὴν αὐτῆς δύναμιν ἐν τοῖς ἐνδόξοις ἐνδεικνυμένη καὶ νῦν, ὡς ὁμοίως ἐνδείκνυται, Μακεδόνας εἰς τὴν Περσῶν ἡγεμονίαν ἐνοικίσασα διότι καὶ τοῖσιν ἢ τύχῃ τὰγαθὰ κέχρηκεν, ἕως ἂν ἄλλο τι βουλευθήσεται περὶ αὐτῶν.” ὁ συνέβη κατὰ τοὺς νῦν χρόνους συντελεσθῆναι. διόπερ καὶ ἡμεῖς ἐκρίναμεν τῇ περιστάσει ταύτῃ τὸν ἀρμόζοντα λόγον ἐπιφθέγξασθαι καὶ τῆς ἀποφάσεως τῆς Δημητρίου μνησθῆναι, μείζονος οὔσης ἢ κατ' ἀνθρωπὸν προεῖπε γὰρ ἑκατὸν καὶ πενήκοντα ἔτεσι περὶ τῶν ὕστερον συμβησομένων. (Exc. Mai. 360. Boissevain p. 373).

Hoc fragmentum, quod, seriem excerptorum Maianorum Diodori si spectas, ex Polybii libro XXX desumptum videri possit, cum in ea serie inveniatur post n. 359, Boissevain p. 372 agens de fato Persei Albam in captivitatem abducti (vide p. 47 ss.), tamen ex illo libro manasse nequit. Idem enim fere est ac Polybii Excerptum Maianum 125, Boissevain p. 194, quod, quoniam antecedit Excerpta 126, 127, 128, quorum

ultimum demum ad res Italiae anni Olympiadis 153, 1, id est ad initium libri XXX pertinet (vide p. 10), ex eodem libro XXIX desumptum esse patet, unde etiam fragmenta 126 et 127 excerpta sunt.

Polybius fortasse in describendo Persei fato ad verba sua libri XXIX, 21 hic respexit, quod advertens Diodorus verba a se suo loco praeterita huc inseruit.

XX. App. Maced. 19. Ὅτι Παύλῳ, ἐπ' εὐτυχίας τοσσηοδε γενομένῳ τὸ δαιμόνιον ἐφθόνησε τῆς εὐτυχίας. καὶ οἱ τεσσάρων παίδων ὄντων, τοὺς μὲν πρεσβυτέρους αὐτῶν ἐς θέσιν ἄλλοις ἐδεδώκει, Μάξιμόν τε καὶ Σκιπίωνα τοὺς δὲ νεωτέρους ἄμφω συνέβη τὸν μὲν πρὸ τριῶν ἡμερῶν τοῦ θριάμβου, τὸν δὲ μετὰ πέντε, ἀποθανεῖν. καὶ τοῦτ' οὐδενὸς ἦτιον ὁ Παῦλος καταλογίσαστο τῷ δήμῳ. ἔθους γὰρ ὄντος τοῖς στρατηγοῖς καταλέγειν τὰ πεπραγμένα, παρελθὼν ἐς τὴν ἀγορὰν εἶπεν ἐς μὲν Κέρκυραν ἐκ Βρεντεσιῶν διαπλεῦσαι μᾶς ἡμέρας, ἐκ δὲ Κερκύρας πέντε μὲν ἐς Δελφούς ὁδεῦσαι καὶ θῦσαι τῷ θεῷ, πέντε δὲ ἄλλαις ἐς Θεσσαλίαν παραγενέσθαι καὶ παραλαβεῖν τὸν στρατόν ἀπὸ δὲ ταύτης πεντεκαίδεκα ἄλλαις ἐλεῖν Περσέα, καὶ Μακεδόνας παραλαβεῖν. οὕτω δὲ ὀξέως ἀπάντων ἐπιτυχὸν δεῖσαι, μὴ τι τῷ στρατῷ συμπέσοι, πρὸς ὑμᾶς ἐπανόντι. διασωθέντος δὲ τοῦ στρατοῦ, περὶ ὑμῶν ἐδεδοίκεν, ἔφη. φθονερός γὰρ ὁ δαίμων. εἰς ἐμὲ δὲ ἀποσκήψαντος τοῦ κακοῦ, καὶ ἀθρόως μοι τῶν δύο παίδων ἀποθανόντων, ἐπ' ἐμαντῷ μὲν εἰμι βαρυσυμφορώτατος, ἐπὶ δὲ ὑμῖν ἀμέριμος. ταῦτ' εἰπὼν, καὶ καταθανμαζόμενος ἐπὶ πᾶσιν, οἰκτιζόμενος δὲ ἐπὶ τοῖς τέκνοις, μετ' οὐ πολὺν χρόνον ἀπέθανεν. (Exc. Val. 36, Roos p. 233).

Haec ex Polybio ipso manasse non videntur; nam, ut omittam diem supremum filii ante triumphum mortui cum alterius die supremo commutatum, quae negligentia Appiani esse potest (Nissen p. 278), alium auctorem intermedium arguit illud φθονερός γὰρ ὁ δαίμων (15), nomen Maximi pro Fabio usurpatum (4) duxque exercitus non in Macedonia verum in Thessalia acceptus (10—11). Absurde quoque cum hac narratione mors Aemilii Pauli coniuncta est, quem anno demum 160 a. Ch. n. diem supremum obiisse notum est.

XXI. Liv. XLV, 42, 5—12 (Bithys, filius Cotyis, regis Thracum, cum) obsidibus in custodiam Carseolos est missus. ceteros captivos, qui in triumpho ducti erant, in carcerem condi placuit. paucos

post dies, quam haec <sunt> acta, legati ab Cotye, rege Thracum, venerunt pecuniam ad redimendum filium aliosque obsides adportantes. 5
 7 eis in senatum introductis et id ipsum argumenti praetendentibus orationi, non sua voluntate Cotyn bello iuvisse Persea, quod obsides dare coactus esset, orantibusque, ut eos pretio, quantum ipsi statuissent
 8 patres, redimi paterentur, responsum ex auctoritate senatus est, populum Romanum meminisse amicitiae, quae cum Cotye maioribusque eius et 10
 9 gente Thracum fuisset. obsides datos crimen, non criminis defensionem esse, cum Thracum genti ne quietus quidem Perseus, nedum bello
 10 Romano occupatus timendus fuerit. ceterum, etsi Cotys Persei gratiam praetulisset amicitiae populi Romani, magis, quid se dignum esset, quam
 11 quid merito eius fieri posset, aestimaturum, filium atque obsides ei 15
 12 remissurum. beneficia gratuita esse populi Romani; pretium eorum malle relinquere in accipientium animis quam praesens exigere. legati tres nominati, T. Quinctius Flamininus, C. Licinius Nerva, M. Caninius Rebilus, qui obsides in Thraciam reducerent; et Thracibus munera data
 in singulos binum milium aeris. Bithys cum ceteris obsidibus a Carseolis accersitus ad patrem cum legatis missus. naves regiae captae de Macedonibus inuisitatae ante magnitudinis in campo Martio subductae sunt.

Haec ex Polybio non fluxerunt, cum alia et multo plura, quam Pol. XXX, 17 B.-W.; 18 Hu., tradant: nomen filii Cotyis eiusque missionem in custodiam cum nomine loci, numerum et nomina legatorum Romanorum, obsides cum filio regis reductos.

XXII. Verba Livii, qui XLV, 44, 1—3 magistratus sacerdotesque Romae creatos enumerat, Annalium scriptorem indicant fontem, cf. Nissen p. 86 ss., 279.

XXIII. Liv. XLV, 44, 4—19. Eo anno rex Prusia Romam venit—haec de Prusia nostri scriptores.

Ut ex verbis extremis apparet, haec omnia ex Polybio non fluxerunt.

XXIV. App. Mithr. 2. Περσέως δ' ἀλόντος, ἀπήντησε τοῖς Ῥωμαίων στρατηγοῖς (Prusias), εἰμὰ τε Ῥωμαϊκὸν ἀμπεχόμενος, ὁ καλοῦσι τήβεννον, καὶ ὑποδήματα ἔχων Ἰταλικά, τὴν κεφαλὴν ἐξυρημένος, καὶ πῖλον ἐπικείμενος (ᾧ τρόπῳ τινὲς προῖτασι τῶν ἐν διαθήκαις ἐλευθερωθέντων), αἰσχρὸς ὢν καὶ τᾶλλα ὀφθῆναι καὶ βραχύς. ἐντυχὼν δ' αὐτοῖς ἔφη Ῥωμαῖσι τῷ ῥήματι Ῥωμαίων εἰμὶ

λίβερος ὅπερ ἐστὶν ἀπελεύθερος. γέλωτα δὲ παρασχών ἐς Τρώην ἐπέμφθη καὶ φανείς κἀνταῦθα γελοῖος ἔτυχε συγγνώμης.

Haec per intermedium scriptorem ad Appianum venisse apparet ex erroribus (ut Prusias non legatis Romanis, sed ducibus obviam iens, idem Romam missus), explicationibus verborum Latinorum, additamentis (ut 5—6 αἰσχρὸς—βραχύς, 6 ἔφη—ἰήματι, 7 γέλωτα δὲ παρασχών): abest denique ignaviae documentum in senatu datum, summa totius narrationis.

XXV. Excerpta Urs.^o 86—89 cui anno cuique libro Polybiano attribuenda sint, dubitatur. N. 89 enim manifeste cohaeret cum Exc. Val. 101, Roos p. 185, quae ecloga praecedit n. 102, cui in margine codicis Peiresciani adscriptum est λόγος λα'. Sequitur, ut excerpta n. 86—89 libro XXX danda sint. At contra n. 87 agit de rebus post Antiochi ludos magnificos factis, qui ludi teste Athenaeo X p. 439^b in libro XXXI a Polybio enarrata sunt. Igitur Schweighaeuser et Hultsch in editionibus suis ordinem ita mutant, ut in libro XXX ponant n. 89, in libro autem XXXI n. 86, 88, 87, quae mutatio nullo modo probari potest. Nec melius in adnotationibus Schweighaeuser suadet, ut libri XXX capita 19—24 Hu. omnesque res a. 588 a. u. c. (168 a. Chr. n.) gestae ad librum XXXI trahantur, cum non solum testimonium codicis spernatur, sed etiam res anni 168/167 tanti ambitus non videantur, ut eis enarrandis integro libro opus esset; (vide p. 36). Praestare igitur videtur, ut Athenaeum errasse statuamus, cf. Metzger p. 29.

XXVI App. Syr. 45. ἐστράτευσε δὲ καὶ ἐπὶ Ἀρταξίαν, τὸν Ἀρμενίων βασιλέα.
ibidem 66. Ἀρταξίαν τὸν Ἀρμένιον εἶλε.

Haec tantopere contracta ex Polybio ipso non fluxerunt, praesertim, cum loco altero expeditio Aegyptiaca anni 169/168 sequatur.

ABBREVIATA.

Excerpta historica iussu Imp. Constantini Porphyrogeniti confecta:

1. U. Ph. Boissevain *Excerpta Maiana sive de sententiis.*
2. C. de Boor a. *Excerpta Ursiniana sive de legationibus Romanorum et gentium.* b. *Excerpta de Insidiis.*
3. Th. Buettner-Wobst *Excerpta Valesiana sive de virtutibus et vitiis* pars I.
 4. A. G. Roos *Excerpta Valesiana sive de virtutibus et vitiis* pars II.
 - A. Metzger *De Polybii librorum XXX—XXXIII fragmentis ordine collocandis.*
 - B. Niese *Geschichte der griechischen und makedonischen Staaten seit der Schlacht bei Chaeronea.*
 - H. Nissen *Untersuchungen über die Quellen der vierten und fünften Dekade des Livius.*
 - W. Schwarze *Quibus fontibus Plutarchus in vita L. Aemilii Paulli usus sit.*
- Weissenborn-Heraeus *Titi Livi ab urbe condita libri, editio altera.*

Pericopen a compilatore detortam aut additam inter [] posui, incertam an ex Polybio haustam inter (), inclusis litteris obliquis.

THESES.

I.

Persen a Romanis captum esse Polybius anno Olymp. 152, 4 commemorat; immerito Beloch *Griechische Geschichte* III, 2 p. 73 id anno Olymp. 153, 1 factum esse autumat.

II.

Recte Stähelin *Geschichte der kleinasiatischen Galater*^s p. 69 contra Fränkel *Die Inschriften von Pergamon* n. 167 contendit indutias inter Eumenem et Gallos per hiemem 168/7 factas ante non post adventum legationis P. Licinii initas esse.

III.

Iniuria Schaefer *Demosthenes und seine Zeit* II³ p. 167 contra Franke *Proleg. in Demosthenis orat. de falsa legatione* p. 21 s. negat Philocratem post Olynthum excisam populum rogavisse, ut Philippo liceret pacis petendae causa nuntium et legatos Athenas mittere.

IV.

In renovanda Gymnasiorum institutione antiquitatibus quae dicuntur privatis maior locus dandus est, quam hodie eis attribui solet.

V.

Eur. *Iph. Taur.* 679 :

δόξω δὲ τοῖς πολλοῖσι, πολλοὶ γὰρ κακοί,
προδοῦς σὲ σώξεισθ' αὐτὸς εἰς οἶκους μόνος.

Alter versus legatur :

προδοῦς σὲ σῶσαι ἑμαυτὸν εἰς οἶκους μόνον.

VI.

Ibidem 687 :

Εὐψήμα φώνει· τὰμὰ δεῖ φέρειν κακά.

Legendum videtur :

Εὐψήμα φώνει· τὰδ' ἐμὲ δεῖ φέρειν κακά.

VII.

Ibidem 689 s. :

ὃ γὰρ σὺ λυπρὸν ἀπονείδιστον λέγεις,
ταῦτ' ἔστιν ἡμῖν.

Nec λυπρὸν in λυγρὸν nec ταῦτ' in τοῦτ' mutandum est, ut vult Marklandus.

VIII.

Thuc. I, 70, 2 :

οἱ μὲν γε νεωτεροποιοὶ καὶ ἐπινοῆσαι ὀξείας καὶ ἐπιτελέσαι ἔργω ὃ ἂν
γνώσιν·

ὃ mutandum non est in ἄ, quod Steup proposuit.

IX.

Ibidem c. 119 in fine :

παρόντες δὲ καὶ τότε

legendum est : περιμόντες δὲ καὶ τότε.

X.

Verisimile non videtur, quod Schaefer *Demosthenes und seine Zeit* II³, p. 529 suspicatur, temporibus Eubuli etiam ex theoricis pecuniam in navium stationes armamentaue aedificanda insumptam esse.

XI.

Hor. *Epod.* IX, 17. 18:

At huc frementes verterunt bis mille equos
Galli canentes Caesarem.

Legendum videtur: *At hoc.*

XII.

Ibidem 23—26 sic legantur:

io *Triumphe, nec Iugurthino parem
bello reportasti ducem
neque Africano, cui super Carthaginem
virtus sepulcrum condidit.*

XIII.

Hor. *Satir.* I, 6, 1—6:

*Non quia, Maecenas, Lydorum quidquid Etruscos
incoluit finis, nemo generosior est te,
nec quod avus tibi maternus fuit atque paternus
olim qui magnis legionibus imperitarint,
ut plerique solent, naso suspendis adunco
ignotos, ut me libertino patre natum.*

Periodus non ex una sententia constat (Kiessling) sed ex duabus constituta est.

XIV.

Tac. *Dial. de orat.* 11, 4:

*Nam statum cuiusque ad securitatem melius innocentia tueor
quam eloquentia e. q. s.*

Legendum videtur cum Lipsio: *hucusque ac pro cuiusque ad.*

XV.

Tac. Ann. XII, 44, 5:

„Igitur Pharasmanes iuvenem potentiae promptae et studio popularium accinctum . . . aliam ad spem trahere e. q. s.”

Mutandum non est. Reiciendae igitur sunt coniecturae Lipsii (*potentiae promptum*) Madvigii (*inpotentiae promptae*) Nipperdeyi (*potentiae properum*).

XVI.

Wohlrabio in quarta sua Euthyphronis editione contendenti hunc dialogum in primis principia definiendi quaerere adstipulandum non est.

XVII.

Annus, quo Demetrius, pictor Alexandrinus, regem Ptolemaeum Romae hospitio excepit, 164/3 a. Chr. n. fuit.

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PA
4391
A3
1919

Polybius
Historiarum liber XXX

